

การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์
ของ
สอางค์ จงสวัสดิ์พัฒนา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2546
ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

373.12
ส.ศ. 17
อ. 3

การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ของ

สอางค์ จงสวัสดิ์พัฒนา

23 ก.ค. 2546

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2546

4 224685

สอางค์ จงสวัสดิ์พัฒนา. (2546). การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท
กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : อาจารย์ ดร.ปิยพร นวรัตน์ ณ อยุธยา,
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระวีวรรณ พันธุ์พานิช

การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมาย

1. เพื่อศึกษาการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ใน 5 งาน ได้แก่ งานแผนงานวิชาการ งานจัดการเรียนการสอน งานพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล และงานการให้ความร่วมมือต่างๆ

2. เพื่อเปรียบเทียบการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ใน 5 งาน ได้แก่ งานแผนงานวิชาการ งานจัดการเรียนการสอน งานพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล และงานการให้ความร่วมมือต่างๆ โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน และกลุ่มโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และเจ้าหน้าที่สารสนเทศงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แบบสอบถามที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีจำนวน 231 ชุด สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ผลการศึกษา มีดังต่อไปนี้

1. การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ทั้ง 5 งาน โดยรวม รายด้าน และรายข้อ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ งานจัดการเรียนการสอน และงานการให้ความร่วมมือต่างๆ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาตามกลุ่มโรงเรียน พบว่า โรงเรียนกลุ่ม 2 มีการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการงานการให้ความร่วมมือต่างๆ อยู่ในระดับมากที่สุด

2. การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า มีการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เมื่อ

พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ งานจัดการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล และงานการให้ความร่วมมือต่างๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

3. การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร เมื่อจำแนกตามกลุ่มโรงเรียน พบว่า มีการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ งานวัดผลและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

THE UTILIZATION OF INFORMATION
IN ACADEMIC ADMINISTRATION OF SECONDARY SCHOOLS,
DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, BANGKOK

AN ABSTRACT
BY
SAANG JHONGSWATPHATHANA

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

May 2003

Saang Jhongswatphathana. (2003). *The Utilization of Information in Academic Administration of Secondary Schools, Department of General Education, Bangkok*. Master's Thesis, M.Ed. (Educational Administration). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Dr.Piyaporn Nawarat Na Ayudhya, Asst. Prof. Raweewan Panpanich.

The purposes of this study were :

1. To study the utilization of information in 5 areas of academic administration of secondary schools under the Department of General Education, Bangkok. The 5 areas of academic administration are 1) Academic Planning; 2) Management of Teaching and Learning; 3) Development and Promotion of Teaching and Learning; 4) Measurement and Assessment; and 5) Cooperation with others.

2. To compare the utilization of information in 5 areas of academic administration of secondary school under the Department of General Education, Bangkok based on different school sizes and group of schools.

The sample comprised of School Administrators, Assistant School Administrators for Academic Affairs, and Academic Information Officers of Secondary Schools under the Department of General Education which were derived through Stratified Random Sampling Method. The research instrument was questionnaire, which comprised of two parts: Checklist and 5-level Rating Scale. However, the numbers of 231 questionnaires were analyzed by performing Frequencies, Percentage, Mean, Standard Deviation, and One-way ANOVA.

The results of this study were :

1. The overall utilization of information in academic administration of secondary school was high. The utilization of information of 5 areas in academic administration of secondary school namely Academic Planning; Management of Teaching and Learning; Development and Promotion of Teaching and Learning; Measurement and Assessment; and Cooperation with others were high and each category under all areas was also high. Considering different school sizes, the utilization of information for Management of Teaching and Learning, and Cooperation with others in the small schools were the highest.

2. The utilization of information in academic administration of secondary school between different school sizes was statistically significant different at .01 level. Considering each area, the utilization of information for Management of Teaching and Learning, Measurement and Assessment, and Cooperation with others were statistically significant different at .01 level.

3. There was no statistically significant different at .01 level in the utilization of information in academic administration of secondary school between different school groups. Considering each area, the utilization of information for Measurement and Assessment was statistically significant different at .01 level.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

ของ
นางสาวสอางค์ จงสวัสดิ์พัฒนา

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.นภาพร หะวานนท์)
วันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ. 2546

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน
(อาจารย์ ดร.ปิยพร นวรัตน์ ณ อยู่ชยา)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระวีวรรณ พันธุ์พานิช)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ ดร.มารศรี สุธานี)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้โดยได้รับความกรุณาและความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากอาจารย์ ดร.ปิยพร นวรัตน์ ณ อยุธยา ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระวีวรรณ พันธุ์พานิช กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำปรึกษา ดูแล แนะนำการจัดทำปริญญานิพนธ์มาโดยตลอด ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ ที่นี้ และขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระ สุภากิจ และ อาจารย์ ดร. มารศรี สุธานี ที่กรุณารับเป็นกรรมการสอบปากเปล่า และแนะนำเพิ่มเติมช่วยให้งานวิจัยนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญฤทธิ์ ควรหาเวช รองคณบดีฝ่ายประชาสัมพันธ์ และสารสนเทศ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระ สุภากิจ ภาควิชาการบริหารการศึกษา อาจารย์ ดร. มารศรี สุธานี ภาควิชาการบริหารการศึกษา อาจารย์ ดร. ศักดิ์สิทธิ์ ชัตติยาสุวรรณ หัวหน้ากลุ่มงานวิจัย กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา อาจารย์ขนิษฐา วิทยาอนุมาส ศึกษาพิเศษ 8 กรมสามัญศึกษา อาจารย์ดวงกมล คงเมือง ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนวัดราชาธิวาส และอาจารย์พรณี จินตมาศ หัวหน้างานทะเบียนและวัดผล โรงเรียนกุนนทีรุทธารามวิทยาคม ที่กรุณารับเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม

ขอขอบคุณผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และเจ้าหน้าที่สารสนเทศ งานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่ได้อนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อนกลุ่มสารสนเทศ กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา และเพื่อนรุ่นที่ 26 ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจตลอดมา

นอกจากนี้ผู้อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ คือ นายอลงกรณ์ นิยะกิจ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนวัดราชาธิวาส ผู้ซึ่งเป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนช่วยเหลือมาโดยตลอด

สำหรับคุณค่าของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอกราบบูชาพระคุณบิดา มารดา ครู-อาจารย์ รวมทั้งผู้มีพระคุณทุกท่าน

สอองค์ จงสวัสดิ์พัฒนา

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
	ความสำคัญของการวิจัย	3
	ขอบเขตของการวิจัย	3
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	4
	ตัวแปรที่ศึกษา	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ	5
	กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
	สมมติฐานในการวิจัย	9
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
	แนวคิด การบริหารการศึกษา และการบริหารโรงเรียน	10
	การบริหาร และการบริหารการศึกษา	11
	การบริหารโรงเรียน	12
	แนวคิดและทฤษฎีสารสนเทศ	16
	ความหมายของข้อมูล สารสนเทศ และระบบสารสนเทศ	16
	ความสำคัญของข้อมูลสารสนเทศ	20
	ข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน	23
	การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหาร	28
	ระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศ	32
	แหล่งข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา	33
	โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา	39
	นโยบายการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ	40
	การบริหารงานวิชาการ	42
	ความหมายของการบริหารงานวิชาการ	42
	ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน	43
	หลักการบริหารงานวิชาการ	44
	ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ	44

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ) ขอบข่ายข้อมูลทางวิชาการ.....	47
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการใช้ข้อมูลสารสนเทศ	51
ขนาดโรงเรียน	51
กลุ่มโรงเรียน	51
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	52
งานวิจัยในประเทศ.....	52
งานวิจัยต่างประเทศ	54
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	56
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	56
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	57
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ	58
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61
การจัดกระทำข้อมูล.....	61
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	63
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	85
ความมุ่งหมายในการวิจัย	85
สมมติฐานในการวิจัย.....	85
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	85
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	86
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	86
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	86

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ) สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	87
อภิปรายผล.....	88
ข้อเสนอแนะ	91
บรรณานุกรม.....	93
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก.....	103
ภาคผนวก ข.....	110
ประวัติย่อผู้วิจัย	113

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	57
2	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามและคุณลักษณะของโรงเรียน จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา ขนาดโรงเรียน และกลุ่มโรงเรียน.....	64
3	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศ ในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน.....	66
4	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศ ในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร งานแผนงานวิชาการ โดยจำแนกเป็นรายข้อ.....	67
5	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศ ในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร งานจัดการเรียนการสอน โดยจำแนกเป็นรายข้อ.....	68
6	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศ ในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร งานพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอน โดยจำแนกเป็นรายข้อ.....	69
7	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศ ในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร งานวัดผลและประเมินผล โดยจำแนกเป็นรายข้อ.....	70
8	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศ ในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร งานการให้ความร่วมมือต่างๆ โดยจำแนกเป็นรายข้อ.....	71
9	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศใน การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	72
10	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศใน การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามกลุ่มโรงเรียน.....	74

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง		หน้า
11	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการใช้ข้อมูลสารสนเทศ ในการบริหารงานวิชาการ โดยรวม จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	77
12	การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการใช้ข้อมูลสารสนเทศ ในการบริหารงานวิชาการ โดยรวม จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	78
13	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการใช้ข้อมูลสารสนเทศ ในการบริหารงานวิชาการ งานจัดการเรียนการสอน จำแนกตาม ขนาดโรงเรียน	79
14	การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการใช้ข้อมูลสารสนเทศ ในการบริหารงานวิชาการ งานจัดการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน	79
15	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการใช้ข้อมูลสารสนเทศ ในการบริหารงานวิชาการ งานวัดผลและประเมินผล จำแนกตาม ขนาดโรงเรียน.....	80
16	การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการใช้ข้อมูลสารสนเทศ ในการบริหารงานวิชาการ งานวัดผลและประเมินผล จำแนกตามขนาดโรงเรียน	80
17	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการใช้ข้อมูลสารสนเทศ ในการบริหารงานวิชาการ งานการให้ความร่วมมือต่างๆ จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	81
18	การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการใช้ข้อมูลสารสนเทศ ในการบริหารงานวิชาการ งานการให้ความร่วมมือต่างๆ จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	81
19	ค่าเฉลี่ยการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามกลุ่มโรงเรียน.....	82
20	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการใช้ข้อมูลสารสนเทศใน การบริหารงานวิชาการ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม กลุ่มโรงเรียน.....	83

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง	หน้า
21 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการใช้ข้อมูลสารสนเทศ ในการบริหารงานวิชาการ งานวัดผลและประเมินผล จำแนกตามกลุ่มโรงเรียน.....	84

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดของการศึกษาค้นคว้า.....	8
2 แผนภูมิแสดงระบบสารสนเทศ.....	20
3 สารสนเทศกับผู้บริหารในเชิงระบบ.....	22
4 ลักษณะการใช้สารสนเทศของผู้บริหาร.....	31
5 ภารกิจหลักของบุคลากรกับระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศ.....	32

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในสภาวะการณ์ปัจจุบันและอนาคต เรายอมรับว่า การดำเนินกิจการ หรือการบริหารงานใดๆ ก็ตาม ข้อมูลสารสนเทศ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ที่จะช่วยตัดสินใจว่า ควรจะกำหนดยุทธศาสตร์การปฏิบัติงานในรูปแบบใด งานจึงจะประสบความสำเร็จ (วีระ เทพกรณ์. 2533 : คำนำ) หน่วยงานหรือองค์การใดมีสารสนเทศที่ทันสมัย รวดเร็ว ถูกต้อง จะทำให้องค์การนั้นได้เปรียบทั้งในปัจจุบันและอนาคต ดังนั้นการบริหารงานในองค์การให้ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพจะต้องใช้สารสนเทศเข้ามาเป็นส่วนประกอบสำคัญ (อมรรัตน์ ธิชัย. 2542 : 20) วิจิตร ศรีสะอ้าน ได้กล่าวถึงความสำคัญของข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารไว้ว่า การตัดสินใจของผู้บริหารในเรื่องสำคัญ ๆ นั้น ร้อยละ 90 เป็นการตัดสินใจโดยอาศัยระบบข้อมูลข่าวสาร ที่ดี อีกร้อยละ 10 เกิดจากการจินตนาการ ความคิดคำนึง (ไชยา ภาวะบุตร. 2542 : 1 ; อ้างอิงจาก วิจิตร ศรีสะอ้าน. 2529 : 2) ดังนั้น ถ้าหน่วยงานมีการจัดระบบสารสนเทศที่ดี ก็จะเป็นเครื่องมือสำหรับผู้บริหารนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจ วางแผน แก้ปัญหา และควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (สำเร็จ อ่อนสัมพันธ์. 2541 : 208) ซึ่งสอดคล้องกับกิตติชัย วิจิตรสุนทร (2541 : 14) ที่กล่าวว่า ข้อมูลสารสนเทศมีบทบาทสำคัญต่อการวางแผน การบริหาร และการพัฒนาการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง กระบวนการตัดสินใจในการบริหารย่อมมี ข้อมูลสารสนเทศเป็นหัวใจที่สำคัญในทุกขั้นตอน ข้อมูลสารสนเทศจึงถือเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จ ดังคำกล่าวที่ว่า “ผู้ใดครองข้อมูล ผู้นั้นครองอำนาจ” (สุชาโณม สุนทรเจริญนนท์. 2541 : 24)

กรมสามัญศึกษา เป็นหน่วยงานที่สำคัญหน่วยงานหนึ่งในกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่จัดและส่งเสริมการมัธยมศึกษา การศึกษาสงเคราะห์และการศึกษาเพื่อคนพิการ มีโรงเรียนอยู่ในสังกัดทั่วประเทศ 2,669 โรงเรียน นักเรียน 2,540,710 คน ครู-อาจารย์ 123,707 คน (กรมสามัญศึกษา. 2545 : 1) ข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนที่เพียงพอและถูกต้องสมบูรณ์จึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการวางแผนและการตัดสินใจในการบริหารงานจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษา และเพื่อให้การวางแผนดำเนินงานการศึกษาในด้านต่างๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น กรมสามัญศึกษาจึงมีนโยบายในการอบรมเผยแพร่ให้บุคลากรในสังกัดมีความรู้ในเรื่องข้อมูลสารสนเทศ ระบบสารสนเทศ ตลอดจนกำหนดให้หน่วยงานในสังกัดมีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหาร ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับกรม ระดับจังหวัด และระดับโรงเรียน โดยรูปแบบของระบบข้อมูลสารสนเทศจะต้องประสานสอดคล้องกันทั้ง 3 ระดับ ทั้งนี้เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดมีระบบข้อมูลสารสนเทศที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ไม่ซ้ำซ้อนกัน ข้อมูลสารสนเทศมีความถูกต้อง เชื่อถือได้ สามารถนำไป

ใช้ในการบริหารงาน วางแผน ควบคุม และสั่งการได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กรมสามัญศึกษา. 2539 : 29 - 30) สอดคล้องกับแนวคิดของผ่องศรี วานิชย์ศุภวงศ์ (2539 : 15) ที่ว่า สารสนเทศมีบทบาทสำคัญต่อผู้บริหารโรงเรียนเมื่อผู้บริหารโรงเรียนสามารถนำสารสนเทศมาพิจารณาวิเคราะห์ ใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ เช่น ช่วยในการวางแผนงานโรงเรียนจำเป็นต้องมีการวางแผนงานด้านต่างๆ ไว้ล่วงหน้า ต้องอาศัยสารสนเทศเรื่องต่างๆ ประกอบในการวางแผน เพื่อมิให้เกิดความผิดพลาดได้ ช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งต้องกระทำอยู่ตลอดเวลา สารสนเทศจะช่วยให้การตัดสินใจของผู้บริหารถูกต้องและรวดเร็ว ช่วยในการปรับปรุงงาน ช่วยในการควบคุมการปฏิบัติงาน สารสนเทศจะเป็นตัวชี้บอกงานนั้นๆ เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือได้มาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่ นอกจากนี้ ผู้บริหารโรงเรียนยังสามารถใช้สารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์โรงเรียนให้เป็นที่รู้จักของชุมชนได้อีกด้วย

แต่สภาพจริงในปัจจุบัน การใช้ข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนมัธยมศึกษา ยังมีปัญหาอยู่มาก จะเห็นได้จากการศึกษาของสิทธิชัย ไชยนงูช (2540 : 74) ที่พบว่า มีโรงเรียนบางส่วนเท่านั้นที่มีการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจที่สมบูรณ์จนสามารถเรียกใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเดือนใจ จันทรแสง (2540 : 112) ที่พบว่า ข้อมูลสารสนเทศที่จัดเก็บในโรงเรียนมีไม่เพียงพอ ไม่ตรงต่อความต้องการของผู้บริหารที่จะนำไปใช้ในการบริหารงานจึงส่งผลกระทบต่อการบริหารงานของสถานศึกษา ซึ่งปัญหาดังกล่าวอาจเกิดจากการที่โรงเรียนไม่เห็นความสำคัญในการเก็บข้อมูลสารสนเทศ ผู้บริหารไม่นำข้อมูลไปใช้ในการบริหารโรงเรียน

ส่วนการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเป็นงานที่มีขอบข่ายกว้างขวาง และมีความสำคัญมากต่อหน่วยงานทางการศึกษา ซึ่งเป็นเสมือนหัวใจสำคัญของโรงเรียนเพราะเป็นส่วนที่ให้การศึกษากับเยาวชน การบริหารงานทุกด้านของโรงเรียนก็เพื่อตอบสนองความสำเร็จของผลงานทางด้านวิชาการ หรือการเรียนการสอนทั้งสิ้น จุดมุ่งหมายของงานวิชาการอยู่ที่การสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และมีคุณสมบัติที่ต้องการ ดังนั้น งานวิชาการจึงมิใช่อยู่ที่นักเรียนอ่านออกเขียนได้เท่านั้น แต่งานวิชาการเป็นงานที่รับผิดชอบต่อคุณภาพของพลเมือง และความมั่นคงของประเทศชาติ การที่โรงเรียนจะทำหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อผู้บริหารให้ความสำคัญแก่งานวิชาการในโรงเรียนเป็นอย่างดี ซึ่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 100 - 115) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ไว้ 5 งาน คือ งานแผนงานวิชาการ งานจัดการเรียนการสอน งานพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล และงานการให้ความรู้ในด้านต่างๆ การบริหารงานดังกล่าวจำเป็นต้องใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อให้การบริหารงานเกิดประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล

จากแบบรายงานการรับนักเรียน (กรมสามัญศึกษา. 2545ก : 1 - 2) และแบบรายงานการศึกษาและรายงานครู (กรมสามัญศึกษา. 2545ข : 1 - 27) พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา

ส่วนใหญ่ส่งแบบรายงานข้อมูลให้กับกรมสามัญศึกษาล่าช้าไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด และเมื่อตรวจสอบข้อมูลในแบบรายงานแล้ว พบว่า ข้อมูลคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงและส่งผลกระทบต่อการบริหารงานด้านต่างๆ ของกรมสามัญศึกษาในภาพรวม

เมื่อพิจารณาปัญหาที่กล่าวมาแล้วข้างต้นอาจสรุปได้ว่าเกิดจากปัญหาการใช้ข้อมูลสารสนเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งผลการวิจัยนี้สามารถนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพิจารณาการใช้ข้อมูลสารสนเทศและการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนมัธยมศึกษาและกรมสามัญศึกษาต่อไป

ความมุ่งหมายในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับของการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน และกลุ่มโรงเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยจะทำให้ทราบถึงการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ใน 5 งาน ซึ่งสามารถนำผลของการวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายพัฒนาระบบสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา ให้มีความเหมาะสมกับการใช้งานและเพื่อเป็นข้อมูลในการบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และส่งผลให้การบริหารงานวิชาการมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ตามแนวการบริหารงานวิชาการ 5 งาน คือ งานแผนงานวิชาการ งานจัดการเรียนการสอน งานพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล และงานการให้ความร่วมมือในด้านต่างๆ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 จำนวน 119 โรงเรียน แบ่งตามขนาดโรงเรียนเป็น 4 ขนาด คือ โรงเรียนขนาดเล็ก 6 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 23 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ 44 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 46 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 119 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ฝ่ายวิชาการ และเจ้าหน้าที่สารสนเทศงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 จำนวน 93 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 279 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยมีขนาดโรงเรียนเป็นชั้น โรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม ดังนี้

1. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (โรงเรียน) จากตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 93 โรงเรียน
2. จำแนกโรงเรียนตามขนาดโรงเรียน
3. กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยมีขนาดโรงเรียนเป็นชั้น โรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม ตามสัดส่วนของโรงเรียนแต่ละขนาด เนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็กมี จำนวน 6 โรงเรียน จึงใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 18 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 34 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 35 โรงเรียน
4. กำหนดให้ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ และเจ้าหน้าที่สารสนเทศงานวิชาการ ในโรงเรียนที่สุ่มได้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย รวมทั้งสิ้น 279 คน

ตัวแปรที่จะศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ คุณลักษณะของโรงเรียน ซึ่งสามารถจำแนกได้ ดังนี้
 - 1.1 ขนาดของโรงเรียน
 - ขนาดเล็ก
 - ขนาดกลาง
 - ขนาดใหญ่
 - ขนาดใหญ่พิเศษ
 - 1.2 กลุ่มโรงเรียน
 - กลุ่ม 1

- กลุ่ม 2
- กลุ่ม 3
- กลุ่ม 4
- กลุ่ม 5
- กลุ่ม 6
- กลุ่ม 7
- กลุ่ม 8

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร 5 งาน ดังนี้

- 2.1 งานแผนงานวิชาการ
- 2.2 งานจัดการเรียนการสอน
- 2.3 งานพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอน
- 2.4 งานวัดผลและประเมินผล
- 2.5 งานการให้ความร่วมมือต่าง ๆ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การใช้ข้อมูลสารสนเทศ หมายถึง การนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ครู อาจารย์ รายวิชา อาคารสถานที่ ข่าวสารหรือข้อมูลอื่นๆ ในโรงเรียนที่ผ่านกระบวนการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบมาใช้ประกอบการพิจารณาหรือตัดสินใจในการบริหารงานวิชาการ

2. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การจัดกิจกรรมทางการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม อย่างมีประสิทธิภาพ ใน 5 งาน คือ งานแผนงานวิชาการ งานจัดการเรียนการสอน งานพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล และงานการให้ความร่วมมือต่างๆ

3. การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การนำผลของการจัดเก็บข้อมูลงานวิชาการของสถานศึกษาที่ผ่านกระบวนการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบมาใช้ในการบริหารงานวิชาการ 5 งาน ดังนี้

3.1 งานแผนงานวิชาการ หมายถึง การนำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษามาใช้ในการกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติ แผนปฏิบัติงาน หน้าที่ความรับผิดชอบ เอกสารคู่มือประกอบการเรียนการสอน แผนภูมิสายงานวิชาการ กำหนดกลุ่มการเรียนรู้ กำกับการใช้งบประมาณ จัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานแผนงานวิชาการ จัดทำสถิตินักเรียน ครู-อาจารย์ และบุคลากร และจัดทำนโยบายการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

3.2 งานจัดการเรียนการสอน หมายถึง การนำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษามาใช้ในการกำหนดรายวิชาที่เปิดสอน ตารางสอน คาบเวลาเรียน จัดชั้นเรียน จัดตารางการใช้ห้องเรียน จัดครูเข้าสอน จัดตารางสอนเสริม กำกับ ติดตามการใช้แผนการสอน และกำหนดรายวิชาเลือกเสรี

3.3 งานพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอน หมายถึง การนำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษามาใช้ในการจัดหา พัฒนาสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน พัฒนาการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมกระบวนการคิดของผู้เรียน พัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาครูทางด้านวิชาการ สร้างบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียน ส่งเสริมการวิเคราะห์วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน จัดสอนซ่อมเสริม จัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักสูตร และพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

3.4 งานวัดและประเมินผล หมายถึง การนำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษามาใช้ในการกำหนดแผนงานปฏิบัติปฏิบัติงานทะเบียนและวัดผล จัดทำตารางสอบ จัดทำสถิติผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล จัดทำหลักฐานทางการศึกษาต่างๆ จัดทำค่าเฉลี่ย GPA/PR จัดทำทะเบียนนักเรียน ติดตามและตรวจสอบผลการเรียนของหมวดวิชาต่างๆ กำกับติดตามนักเรียนเพื่อแก้ไขผลการเรียนให้จบหลักสูตร ตรวจสอบการมาเรียน รายงานผลการเรียน ตรวจสอบวุฒิการศึกษา กับสถาบันการศึกษาอื่น ตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ดูความต่อเนื่องของหลักสูตรเมื่อนักเรียนมาเข้าเรียนระหว่างปีการศึกษา

3.5 งานการให้ความร่วมมือต่างๆ หมายถึง การนำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษามาใช้ในการประสาน ส่งเสริม และให้ความร่วมมือในการดำเนินงานทุกด้านของสถานศึกษา รณรงค์ให้เด็กทุกคนในพื้นที่บริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และประสานกับสหวิทยาเขตในการแบ่งเขตพื้นที่การรับนักเรียน

4. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร

5. ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ และผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร

6. เจ้าหน้าที่สารสนเทศงานวิชาการ หมายถึง ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งหรือได้รับมอบหมายจากโรงเรียนให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่สารสนเทศงานวิชาการ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร

7. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง การจำแนกขนาดของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยคำนึงถึงจำนวนนักเรียนในแต่ละโรงเรียน โดยกำหนด ขนาดโรงเรียนออกเป็น 4 ขนาด ดังนี้

7.1 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 499 คน

7.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 500-1,499 คน

7.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,500-2,499 คน

7.4 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนมากกว่าหรือเท่ากับ 2,500 คนขึ้นไป

8. กลุ่มโรงเรียน หมายถึง กลุ่มโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ตามเกณฑ์การแบ่งกลุ่มโรงเรียน โดยแบ่งออกเป็น 8 กลุ่มโรงเรียน ๆ ละ 10 - 18 โรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ

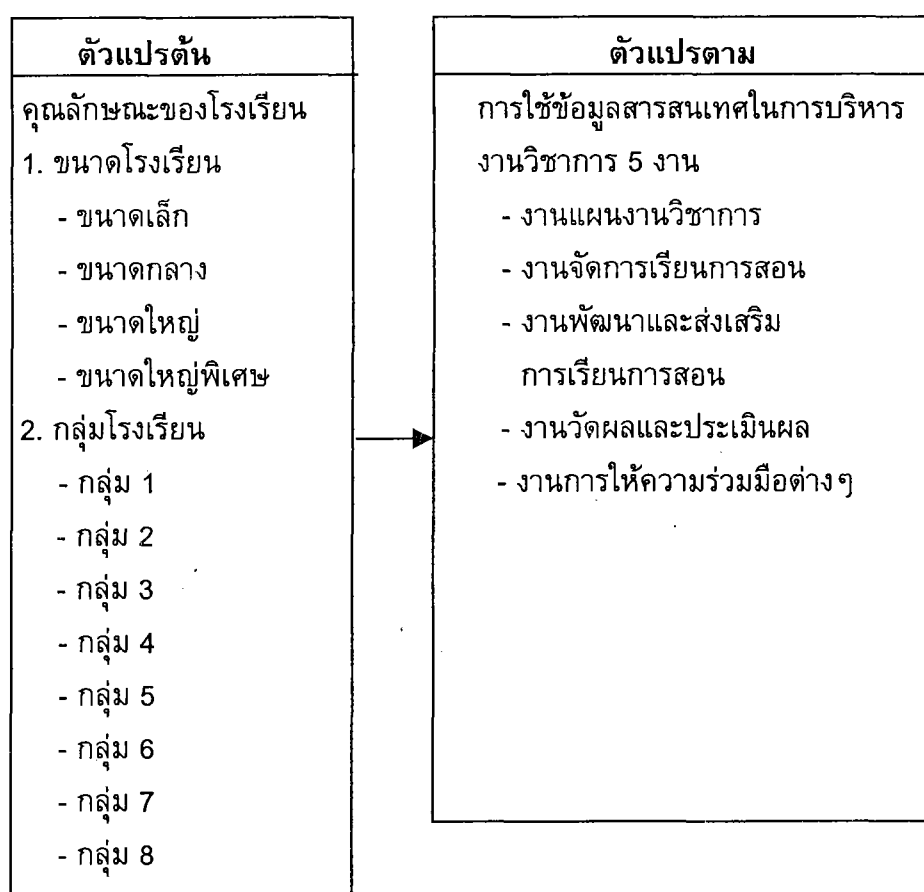
กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น ผู้วิจัยศึกษาจากผลการวิจัยของประวดี สุทธิประภา (2543 : บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีการปฏิบัติงานสารสนเทศโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน และบุญชนะ ศรีริหारा (2542 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีการจัดระบบสารสนเทศโดยส่วนรวมแตกต่างกัน ส่วนการศึกษาจากกลุ่มโรงเรียนนั้นได้ศึกษาจากเกณฑ์การแบ่งกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร 8 กลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มประกอบด้วยโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันที่มีที่ใกล้เคียงกันสามารถช่วยเหลือกันทางด้านวิชาการกลุ่มละ 10 - 18 โรงเรียน (กรมสามัญศึกษา. 2542ข : 48-50) และผลการวิจัยของเจตนา ลีสุวรรณ (2543 : 271) ที่พบว่า กลุ่มโรงเรียนที่ต่างกันปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง

ตัวแปรตาม

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้อาศัยแนวคิดที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของกิติมา ปรีดีดิกล (2532 : 57) ที่กล่าวว่า งานวิชาการในโรงเรียน ได้แก่ แผนปฏิบัติการด้านหลักสูตร การสอน โครงการสอน แผนการสอน การจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน นิเทศ การสอน การวัดผลและประเมินผล การพัฒนาบุคลากร และการค้นคว้าวิจัย ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 17 - 19) กล่าวว่า ขอบข่ายงานวิชาการ ได้แก่ การวางแผนงาน โครงการสอน การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การบริหารการสอน การวัด

ประเมินผลและการติดตามผล ซึ่งสอดคล้องกับ อุทัย เจริญธรรม (2542 : 29 - 32) ที่กล่าวถึง ขอบข่ายงานวิชาการของโรงเรียน คือ แผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ หลักสูตรและการสอน โครงการสอน การจัดการเรียนการสอน สื่อการสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน วัดผลและประเมินผล และสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 100) ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ไว้ 5 งาน คือ งานแผนงานวิชาการ งานจัดการเรียนการสอน งานพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล และงานการให้ความร่วมมือต่างๆ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดดังกล่าวข้างต้นมาประมวลร่วมกัน เพื่อให้มีความเหมาะสมกับการบริหารงานด้านวิชาการเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร จึงได้กรอบแนวคิดในการวิจัยเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ 5 งาน ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบความคิดของการศึกษาค้นคว้า

สมมติฐานในการวิจัย

1. การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา
เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน
2. การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา
เมื่อจำแนกตามกลุ่มโรงเรียนแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาถึงการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา โดยมีเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. แนวคิดการบริหาร การบริหารการศึกษา และการบริหารโรงเรียน
 - 1.1 การบริหาร และการบริหารการศึกษา
 - 1.2 การบริหารโรงเรียน
2. แนวคิดและทฤษฎีสารสนเทศ
 - 2.1 ความหมายของข้อมูล สารสนเทศ และระบบสารสนเทศ
 - 2.2 ความสำคัญของข้อมูลสารสนเทศ
3. ข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน
 - 3.1 การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหาร
 - 3.2 ระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศ
 - 3.3 แหล่งข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา
4. โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
5. นโยบายการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ
6. การบริหารงานวิชาการ
 - 6.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ
 - 6.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน
 - 6.3 หลักการบริหารงานวิชาการ
 - 6.4 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ
 - 6.5 ขอบข่ายข้อมูลทางวิชาการ
7. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการใช้ข้อมูลสารสนเทศ
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดการบริหาร การบริหารการศึกษา และการบริหารโรงเรียน

การบริหารเป็นการดำเนินงานของผู้นำขององค์กร หรือหน่วยงานในการใช้และประสานทรัพยากรทั้งในและนอกองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพเพื่อให้ได้ผลงานตามเป้าหมาย

ขององค์กร ได้มีผู้ให้ความหมายและแนวคิดของการบริหาร การบริหารการศึกษา และ การบริหารโรงเรียน ไว้หลายประการ ดังนี้

1.1 การบริหาร และการบริหารการศึกษา

สิทธิชัย ไชนงนุช (2540 : 18) กล่าวว่า การบริหาร คือ กระบวนการในการดำเนินงานให้เกิดผลสำเร็จ โดยใช้ทรัพยากรให้สอดคล้องและเหมาะสมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

โลว์ไรจ พิศชวนชม (2542 : 310) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการในการทำงานของคนที่ตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการต่างๆ ที่จะให้การดำเนินงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กรที่วางไว้

การศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และทักษะทางสังคมที่จำเป็นสำหรับการประกอบ การงานและอาชีพ และการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีสันติสุข เพื่อให้การจัดการศึกษาในระดับ มัธยมศึกษาเป็นไปตามจุดมุ่งหมายสนองตอบนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และกรมสามัญ ศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนจึงจำเป็นต้องเข้าใจภารกิจในการบริหารการศึกษาเป็นอย่างดี ซึ่งมี ผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

กิติมา ปรีดีดิลัง (2532 : 5) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา คือ ความพยายามที่จะ ดำเนินงานเกี่ยวกับเรื่องของการศึกษา อันได้แก่ โรงเรียน หลักสูตร ครู นักเรียน วัสดุอุปกรณ์ ตำราเรียน และอาคารสถานที่ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ ความ พยายามที่จะจัดหรือดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวกับการศึกษาโดยมีผลผลิต คือ ผู้เรียนที่มีคุณ ภาพในที่สุด

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2534 : 4) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุกๆ ด้าน นับแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรม และคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกับ ความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่างๆ ที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อ บุคคลและอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไป ตามเป้าหมายของสังคมที่ตนอยู่

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องของการศึกษาที่บุคคลร่วมกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมให้มี ความรู้ ความสามารถ และมีคุณธรรมจริยธรรมตรงกับความต้องการของสังคม

1.2 การบริหารโรงเรียน

การบริหารงานโรงเรียนถือได้ว่ามีบทบาทและหน้าที่สำคัญ เพราะโรงเรียนเป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด ตลอดจนยังมีผู้เกี่ยวข้องอีกมากมาย ดังนั้นการบริหารงานโรงเรียนจะต้องบริหารให้ตอบสนองต่อนโยบายและเป้าหมายของโรงเรียน โดยได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

กรมสามัญศึกษา (2539 : 3 -10) ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา 2539 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 5) มีเนื้อหาสาระสำคัญที่ประกอบด้วยงานต่างๆ ที่มีลักษณะของงานคล้ายคลึงกับการบริหารในโรงเรียนตามทัศนะของนักการศึกษาโดยจำแนกภารกิจของโรงเรียนออกเป็น 7 หมวด ดังนี้

1. หมวดการบริหารทั่วไป มีภารกิจหลัก คือ การวางแผนปฏิบัติการของโรงเรียน การจัดองค์การ การจัดระบบสารสนเทศ การบริหารงานบุคคล การจัดการสื่อสารคมนาคม การบริหารการเงิน และการประเมินผลงานการบริหารทั่วไป
2. หมวดงานธุรการ มีภารกิจหลัก คือ การวางแผนงานธุรการ การบริหารงานธุรการ การบริหารงานสารบรรณ การบริหารการเงินและการบัญชี การบริหารงานพัสดุ การบริหารงานทะเบียนและสถิติข้าราชการครูและลูกจ้างโรงเรียน และการประเมินผลงานธุรการ
3. หมวดงานวิชาการ มีภารกิจหลัก คือ การวางแผนงานวิชาการ การบริหารงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ การวัดผลและประเมินผลการเรียน และงานทะเบียนนักเรียน และการประเมินผลการจัดงานวิชาการ
4. หมวดงานปกครองนักเรียน มีภารกิจหลัก คือ การวางแผนงานปกครองนักเรียน การบริหารงานปกครองนักเรียน การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม การป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน การดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน และการประเมินผลงานปกครองนักเรียน
5. หมวดงานบริการ มีภารกิจหลัก คือ การวางแผนงานบริการ การบริหารงานบริการ การจัดบริการด้านสาธารณูปโภค การจัดบริการน้ำดื่ม น้ำใช้ การจัดบริการโภชนาการ การจัดบริการสุขภาพอนามัย การจัดบริการห้องสมุด การจัดบริการโสตทัศนูปกรณ์ การจัดบริการแนะแนว การจัดกิจกรรมสหกรณ์ในสถานศึกษา และการประเมินผลงานบริการ
6. หมวดโรงเรียนกับชุมชน มีภารกิจหลัก คือ การวางแผนงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การสร้างและเผยแผ่เกียรติประวัติของโรงเรียน การให้บริการชุมชน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน การได้รับการสนับสนุนจากชุมชน และการประเมินผลงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
7. หมวดการบริหารสถานที่ มีภารกิจหลัก คือ การบริหารบริเวณโรงเรียน การบริหารอาคารเรียน การบริหารห้องเรียน การบริหารห้องพิเศษ การบริหารห้องบริการ การบริหาร

อาคารโรงฝึกงาน การบริหารอาคารโรงอาหาร การบริหารอาคารหอประชุม การบริหารอาคาร
ห้องน้ำ-ห้องส้วม และการบริหารอาคารพลศึกษา

วิลาลีย์ ไพโรจน์ (2540 : 12) ได้กล่าวว่า การบริหารโรงเรียน คือ การดำเนินงาน
ของกลุ่มบุคคลที่จัดกิจกรรมทางการศึกษา เพื่อสมาชิกในสังคมและประเทศชาติ ช่วยพัฒนา
บุคลิกภาพ ทั้งสติปัญญา ร่างกาย จิตใจ ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และอยู่ในสังคมได้อย่างดีและ
มีความสุขในชีวิตตามสมควรแก่สภาพ

โสรัจ พิศชวนชม (2542 : 311) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียน คือ กระบวนการที่
ผู้บริหารโรงเรียนใช้อำนาจหน้าที่ที่มีอยู่จัดการให้เกิดกิจกรรมทางการศึกษาแก่นักเรียนใน
โรงเรียน เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์ที่วางไว้

ขอบข่ายการบริหารงานสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.
2542 มี 5 ด้าน (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 100-115) ดังนี้

1. ด้านวิชาการ ประกอบด้วย

1.1 งานแผนงานวิชาการ ได้แก่ การจัดทำโครงการสอนแผนการสอนและคู่มือ
ประมวลการเรียนการสอน การจัดทำข้อมูลสถิตินักเรียน จัดทำนำเสนอนโยบายแนวการจัดการ
ศึกษาของสถานศึกษาจัดทำแผนการดำเนินงานและหรือธรรมนูญโรงเรียน (School Charter)
จัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการและอื่น ๆ

1.2 งานจัดการเรียนการสอน ได้แก่ จัดบริการการศึกษาสำหรับคนพิการผู้ด้อย
โอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษ (มาตรา 10) ดำเนินการจัดการศึกษาทั้งในระบบนอกระบบ
และตามอัธยาศัย ตามที่เห็นสมควรโดยให้ตอบสนองนโยบายของชาติและความต้องการของ
ท้องถิ่นเป็นสำคัญ (มาตรา 15) กำหนดคาบเวลาเรียน ตามเกณฑ์ขั้นต่ำ กำหนดวัน ปิด-เปิด
ภาคเรียนของสถานศึกษาจัดตารางสอน จัดชั้นเรียน จัดครูเข้าสอน จัดสอนซ่อมเสริม และอื่น ๆ

1.3 งานพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอน ได้แก่ จัดทำและพัฒนาหลักสูตร
ท้องถิ่น (มาตรา 27 วรรค 2) เทียบโดยผลการเรียน (มาตรา 15 วรรคท้าย) จัดทำมาตรฐาน
การศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติมาตรฐานการศึกษาของ
หน่วยงานต้นสังกัดและแนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542
พัฒนาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ (มาตรา 30) จัดหาและพัฒนาสื่อ
การเรียนการสอนและให้บริการแก่ครู คัดเลือกหนังสือแบบเรียนที่กระทรวงฯ หรือเขตพื้นที่
อนุมัติให้ใช้ในสถานศึกษาอนุมัติให้ใช้หนังสือแบบเรียนเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่นที่สถานศึกษา
จัดทำหรือพัฒนาขึ้นจัดทำตารางเรียนในวิชาที่สถานศึกษาเป็นผู้ทำหลักสูตร จัดหาวิทยากรและ
แหล่งประกอบการฝึกงาน จัดบริการห้องสมุด และที่อ่านหนังสืออื่น ๆ นอกเหนือจากห้องสมุด
จัดมุมค้นคว้าศึกษาในห้องเรียน จัดห้องวิชาการสำหรับค้นคว้าของครูและอื่น ๆ

1.4 งานวัดและประเมินผล ได้แก่ จัดการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนโดย
พิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วม

กิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอน (มาตรา 26) ดำเนินการให้มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (มาตรา 48) อันได้แก่ การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง อนุมัติการจบการศึกษา ออกหลักฐานทางวิชาการ จัดทำทะเบียนวัดผล ติดตาม และ รายงานผลการปฏิบัติงานด้านวิชาการและอื่น ๆ

1.5 งานอื่น ๆ ได้แก่ ให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ทางด้านวิชาการของสถานศึกษา ตามคำร้องของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา (มาตรา 50) ประสาน ส่งเสริมและดำเนินการเกี่ยวกับสิทธิการจัดการศึกษาของครอบครัวและชุมชน (มาตรา 12) รณรงค์ให้เด็กทุกคนในพื้นที่บริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (มาตรา 10) นำเสนอการแต่งตั้งกรรมการหรืออนุกรรมการด้านวิชาการ

2. ด้านงบประมาณ ประกอบด้วย

2.1 งานบริหารงบประมาณและการเงิน ได้แก่ จัดตั้งงบประมาณหรือจัดทำแผนการใช้จ่ายเงินพิจารณาเสนอเพื่อขออนุมัติแผนการใช้จ่ายเงินต่อคณะกรรมการสถานศึกษา บริหารงบประมาณให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ติดตามรายงานผลการใช้งบประมาณ การจัดทำบัญชีการใช้จ่ายเงิน การตรวจสอบภายใน เก็บรักษาเงิน การเลือกประเภทการฝากเงิน การเบิกจ่ายเงินประเภทต่าง ๆ บรรดารายได้และผลประโยชน์ของสถานศึกษาของรัฐที่ไม่เป็นนิติบุคคล รวมทั้งผลประโยชน์ที่เกิดจากราชพัสดุ เบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการศึกษา และเบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการซื้อทรัพย์สินหรือจ้างทำของที่ดำเนินการโดยใช้เงินงบประมาณ ให้สถานศึกษาสามารถจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น ๆ ได้ตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด (มาตรา 59 วรรค 4) และอื่น ๆ

2.2 งานพัสดุ ครุภัณฑ์ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงแก้ไขรายการครุภัณฑ์ กำหนดคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ จัดซื้อ จัดจ้างตามแผนการใช้จ่ายเงิน มีอำนาจในการสั่งซื้อสิ่งจ้างเพิ่มขึ้น แต่งตั้งกรรมการจัดซื้อจัดจ้างแต่งตั้งกรรมการควบคุมการก่อสร้าง แต่งตั้งกรรมการตรวจการจ้าง แต่งตั้งกรรมการตรวจรับพัสดุ สั่งจำหน่ายพัสดุ ครุภัณฑ์ สิ่งทำลายเอกสารที่ไม่เกี่ยวกับการเงิน การเบิกจ่าย วัสดุ ครุภัณฑ์และอุปกรณ์การศึกษา จัดทำทะเบียนควบคุมพัสดุครุภัณฑ์ และอื่น ๆ

2.3 งานด้านอื่น ๆ ได้แก่ การดำเนินการด้านกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ระดมทรัพยากรจากองค์กรและสถาบันต่าง ๆ ในชุมชนและสังคมเพื่อใช้ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (มาตรา 58)

3. ด้านการบริหารงานบุคคล ประกอบด้วยวางแผนอัตรากำลัง สรรหาบุคลากร บรรจุ และแต่งตั้งบุคลากร จัดทำทะเบียนประวัติบุคลากร พัฒนาบุคลากร พิจารณาความดีความชอบ เลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ ส่งเสริมวินัยและดำเนินการทางวินัยที่ไม่ร้ายแรง มอบหมาย

หน้าที่ความรับผิดชอบแก่บุคลากร ปฐมนิเทศบุคลากรใหม่ อนุญาตการลา ลาป่วยลากิจ
ลาพักผ่อนของบุคลากรในสถานศึกษา อนุญาตการลาไปเข้ารับการฝึกอบรมดูงานในประเทศ
อนุญาตให้ศึกษาต่อในประเทศ พัฒนาระบบข้อมูลบุคลากร การจัดองค์กรในสถานศึกษา
พิจารณาให้ความเห็นและนำเสนอเกี่ยวกับการโอน ย้ายของบุคลากรในสถานศึกษา ปกครอง
บังคับบัญชาบุคลากร จัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน ประเมินผลการปฏิบัติงาน ดำเนินการในส่วน
ที่เกี่ยวข้องกับใบประกอบวิชาชีพตามที่ได้รับมอบหมาย จัดสวัสดิการแก่บุคลากรในสถานศึกษา
ให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ทางด้านบุคลากรของสถานศึกษา
ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือ
หน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถาน
ศึกษา (มาตรา 50) และอื่นๆ

4. ด้านการบริหารทั่วไป ประกอบด้วย

4.1 งานธุรการและสารบรรณ ได้แก่ ผลิตและจัดทำเอกสาร การส่งและการรับ
เอกสารการเก็บรักษาและการยืม การทำลายเอกสาร การออกกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ
คำสั่งของสถานศึกษา การประชุมครู และอื่นๆ

4.2 งานทะเบียน สถิติและรายงาน ได้แก่ จัดทำทะเบียนสถิติครูและลูกจ้าง
รายงานผลการเรียนของนักเรียนเป็นระยะ ๆ จัดทำรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษา
รายงานข้อมูล ผลการดำเนินงาน หรือกิจการต่าง ๆ ต่อหน่วยงานที่กำกับดูแลและสาธารณชน
เก็บรักษาข้อมูลต่าง ๆ ของโรงเรียน จัดให้มีตารางการปฏิบัติงานของโรงเรียน และอื่นๆ

4.3 งานอาคารสถานที่ ได้แก่ งานวางแผนบริเวณสถานศึกษา ปรับปรุงบริเวณ
สถานศึกษากำหนดแผนการใช้อาคารสถานที่ควบคุมการก่อสร้างและการปรับปรุงอาคารสถานที่
และห้องเรียนกำหนดมาตรการป้องกันอัคคีภัย ภัยธรรมชาติและอุบัติภัยอื่น ๆ รักษาความ
ปลอดภัยจัดทำทะเบียนประวัติการใช้และการซ่อมแซมอาคารสถานที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้
ร่วมกันทำความสะอาดห้องเรียนและบริเวณสถานศึกษา และอื่นๆ

4.4 งานกิจการนักเรียนและบริการต่าง ๆ ได้แก่ ควบคุมดูแลความประพฤติและ
ระเบียบวินัยแนะแนวทางการศึกษาและอาชีพ และให้คำปรึกษา จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
บริการอาหารกลางวัน บริการด้านสุขภาพ นำนักเรียน/นักศึกษาไปทัศนศึกษานอกสถานที่
ประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียน/นักศึกษา จัดหาทุนการศึกษา จัดพาหนะรับส่งนักเรียน
นักศึกษา (ถ้ามี) บริการด้านกีฬาและแหล่งพักผ่อน เกณฑ์เด็กเข้าเรียนการศึกษาภาคบังคับ
กำหนดแผนชั้นเรียนรับนักเรียน/นักศึกษาเข้าเรียน จัดบริการโสตทัศนูปกรณ์ จัดบริการน้ำดื่ม
น้ำใช้ปฐมนิเทศนักเรียนใหม่ จัดโครงการป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษา และอื่นๆ

4.5 งานด้านชุมชนสัมพันธ์ ได้แก่ ให้บริการด้านอาคารสถานที่ของโรงเรียนแก่
ชุมชนร่วมมือและส่งเสริมกิจกรรมของชุมชน ส่งเสริมการจัดกิจกรรมด้านศาสนา ศิลปและ
วัฒนธรรมประเพณีโดยเฉพาะในท้องถิ่น ประชาสัมพันธ์โรงเรียนจัดทำและให้บริการข้อมูล

สารสนเทศของโรงเรียนแก่ชุมชนส่งเสริมและสนับสนุนกิจการของสมาคมผู้ปกครองและครู สมาคมศิษย์เก่าหรือมูลนิธิเสนอแต่งตั้งและจัดประชุมคณะกรรมการการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำเอกสารสำคัญให้แก่ผู้มีอุปการคุณต่อสถานศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลของชุมชน ระดมความร่วมมือในชุมชนเพื่อการจัดการศึกษาสำรวจแหล่งวิทยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อ สร้างเป็นเครือข่ายในการจัดการศึกษาจัดการประชุมผู้ปกครองนักเรียน สำรวจความต้องการ ด้านบริการการศึกษาของชุมชนเสริมสร้างศูนย์การเรียนรู้ของชุมชนให้แพร่หลายยิ่งขึ้นและนำ การศึกษาเสริมสร้างให้ชุมชนเข้มแข็งจัดหรือประสานการจัดบริการด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กแก่ ผู้ปกครองและหรือชุมชน และอื่นๆ

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารโรงเรียน หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลที่จัดกิจกรรมทางการศึกษาทางด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงาน บุคคล และการบริหารทั่วไปของโรงเรียน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาแก่ สมาชิกในสังคม

2. แนวคิดและทฤษฎีสารสนเทศ

2.1 ความหมายของข้อมูลสารสนเทศ และระบบสารสนเทศ

คำว่าข้อมูล สารสนเทศ และระบบสารสนเทศ มีความหมายที่แตกต่างกัน แต่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันในเชิงปฏิบัติงาน ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

ความหมายของข้อมูลแบ่งได้เป็น 3 ประการ คือ 1) ข้อเท็จจริงที่เป็นจำนวน ปริมาณ ระยะทาง 2) ข้อเท็จจริงที่ไม่เป็นตัวเลข เช่น ชื่อ ที่อยู่ ประวัติการศึกษา ดูงาน ฝึกอบรม และ 3) ข่าวสารที่ยังไม่ได้ประเมิน เช่น รายงาน คำสั่ง ระเบียบ กฎหมาย (กรมสามัญศึกษา. 2538 : 13) และอีกนัยหนึ่ง ความหมายของข้อมูล (Data) หมายถึง ข้อเท็จจริง การกระทำต่างๆ ทั้งที่เป็นตัวเลข สัญลักษณ์ และตัวหนังสือ แทนปริมาณไม่ได้วิเคราะห์หรือประมวลผล (กรมวิชาการ. 2539 : 1)

ไพโรจน์ คชชา (2540 : 9) กล่าวว่า ข้อมูล (Data) หมายถึง เอกสาร ข่าวสาร ข้อเท็จจริงต่างๆ ที่มีอยู่ในรูปของตัวเลข ภาษา สัญลักษณ์ต่างๆ ที่มีความหมายเฉพาะตัว ยังไม่มีการประมวลผลหรือคิดวิเคราะห์ผลไม่เกี่ยวข้องกับการนำไปใช้ในประกอบการตัดสินใจ

วันพร บั่นเก่าและธนาวรรณ จันทรัตน์ไพบุลย์ (2540 : 4-1) ได้ให้ความหมายของข้อมูลไว้ว่า หมายถึง กลุ่มของข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ซึ่งสามารถนำมาประมวลผลเพื่อให้อยู่ในรูปแบบที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

วาสนา สุขกระสานติ (2541 : 5-1) กล่าวไว้ด้วยว่า ข้อมูล หมายถึง ความจริง (Fact) ซึ่งสามารถบันทึกไว้ได้ และมีความหมายอยู่ในตัว

สุชาติ กิระนันท์ (2542 : 4) ได้ให้ความหมายของข้อมูลว่า คือ ข้อความจริงเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยอาจจะเป็นตัวเลขหรือข้อความที่ทำให้ผู้อ่านข้อมูลทราบความเป็นไปหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

สมชาติ พิศณุ (2542 : 11) ให้นิยามของข้อมูลไว้ว่า ข้อมูล หมายถึง เอกสาร ข่าวสาร ข้อเท็จจริงทุกรูปแบบ ทั้งที่เป็นข้อมูล ตัวเลข หรือสัญลักษณ์ที่ยังไม่ผ่านกระบวนการวิเคราะห์และประมวลผล มีลักษณะเป็นข้อมูลดิบ

เกรียงไกร จันทโรทัย (2542 : 19) ได้ให้ความหมายของคำว่า ข้อมูล ซึ่งหมายถึง ข้อเท็จจริงที่เป็นตัวเลข ภาษา หรือสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการสื่อความคิด การสื่อสาร ซึ่งอาจใช้แทนคน สิ่งของหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดก็ตาม โดยลักษณะทั่วไปข้อมูลจะเป็นข้อเท็จจริงยังไม่มี การถูกปรุงแต่ง

นานา ศรีธรรมศักดิ์ (2542 : 23) กล่าวว่า ข้อมูล หมายถึง ข้อความ ข้อเท็จจริง หรือตัวเลขที่ยังไม่ได้ประมวลผล และไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจของผู้บริหารได้

ประวดี สุทธิประภา (2543 : 11) กล่าวว่า ข้อมูล หมายถึง ตัวเลข ภาษา สัญลักษณ์ เหตุการณ์ ที่เป็นข้อเท็จจริงที่มีอยู่ในโลกและใช้แทนคน สิ่งของ ความคิด ที่ยังไม่ผ่านกระบวนการประมวลผล และยังไม่สามารถนำไปใช้ประกอบในการตัดสินใจได้

เมอร์ดิก และโรส (Murdick and Rose. 1977 : 12) กล่าวว่า ข้อมูล คือ ข้อมูลจริง (Fact) ซึ่งไม่นำมาใช้ในการประกอบการตัดสินใจโดยตรง ตามปกติข้อมูลจะอยู่ในรูปของการจัดบันทึกประวัติความเป็นมา โดยยังมิได้นำมาประมวลผลเพื่อใช้ในการตัดสินใจทันที

เซนน (Senn. 1978 : 19 – 20) กล่าวว่า ข้อมูล คือ ข้อเท็จจริงเป็นการบันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว หรือกำลังจะเกิดขึ้น ข้อเท็จจริงนี้เป็นอิสระไม่สัมพันธ์กันและมีจำนวนไม่จำกัด ข้อมูลทั้งหมด คือ ข้อเท็จจริง

นิคเคอร์สัน (Nickerson. 1992 : 355) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า ข้อมูล (Data) คือ ข้อเท็จจริง รูปภาพ ตัวเลข หรือข้อความที่ยังไม่ได้ประเมินวิเคราะห์ ซึ่งอยู่ในสภาพแวดล้อมทั่วไป

ลอดอน และลอดอน (Loudon and Loudon. 1994 : 9) กล่าวว่า ข้อมูล คือ ภาษา ตัวเลข และสัญลักษณ์ต่างๆ ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันว่าเป็นสิ่งแทนคน สิ่งของเหตุการณ์ และแนวความคิด ซึ่งเรียกกันทั่วไปว่า “ข้อมูลดิบ”

จากความหมายของข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ข้อมูล หมายถึง ข้อเท็จจริงที่อยู่ในรูปของตัวเลข หรือสัญลักษณ์มีความหมายเฉพาะตัวเอง ไม่ได้แสดงความสัมพันธ์ใดๆ และไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจ

ส่วนความหมายของสารสนเทศ ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

✧ วีระ เทพภรณ์ (2538 : 1) กล่าวว่า สารสนเทศ หมายถึง สิ่งที่ได้จากการนำข้อมูลไปผ่านการวิเคราะห์ หรือการประมวลผล แล้วนำเสนอในรูปแบบที่สื่อความหมายให้ความรู้ ข้อคิดเห็น หรือข้อสรุปที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้

✧ ชุมพล ศฤงคารศิริ (2539 :5) ได้ให้ความหมายว่า สารสนเทศ คือ ข้อมูลที่ได้ผ่านการประมวลผลและถูกจัดให้อยู่ในรูปแบบ ที่มีความหมายและเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้รับ (Recipient)

ส่วนความหมายของสารสนเทศ (Information) นั้นคือ ข้อมูลที่ได้ผ่านการประมวลผล หรือการวิเคราะห์แล้ว อยู่ในรูปแบบที่มีความหมายสามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้ตามวัตถุประสงค์ (กรมวิชาการ. 2539 : 1)

✧ วันพร บัณเฑาะและธนาวรรณ จันทรัตน์ไพบูลย์ (2540 : 4-1) ได้ให้ความหมายว่า สารสนเทศ หมายถึง ผลที่ได้จากการประมวลผลข้อมูล ซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

✧ ครรชิต มัลลียงศ์ (2541 : 4) กล่าวว่า สารสนเทศ (Information) หมายถึง ข้อมูลที่นำมาประมวลผลด้วยประการต่างๆ เพื่อให้เกิดเป็นความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

✧ วาสนา สุขกระสานติ (2541 :6) กล่าวว่า สารสนเทศ หมายถึง ข่าวสารที่ได้จากการนำข้อมูลดิบ (Raw Data) มาคำนวณทางสถิติหรือประมวลผลอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งข่าวสารที่ออกมา นั้นจะอยู่ในรูปที่สามารถนำออกมาใช้งานได้ทันที

✧ สุชาดา กิระนันท์ (2542 : 5) ได้ให้ความหมายว่า สารสนเทศ (Information) คือ ข้อความที่ประมวลได้จากข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในเรื่องนั้น จนได้ข้อสรุปเป็นข้อความรู้ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ โดยเน้นที่การเกิดผลประโยชน์ คือ ความรู้ที่เกิดเพิ่มขึ้นกับผู้ใช้

✧ สมชาติ พิศณุ (2542 : 11) กล่าวว่า สารสนเทศ (Information) หมายถึง ข้อมูลที่จัดระบบแล้วหรือที่ผ่านกระบวนการวิเคราะห์และประมวลผลแล้ว อยู่ในรูปที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ หรือใช้ประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้ทันทีตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

✧ เกรียงไกร จันทโรทัย (2542 : 19) ได้ให้ความหมายของคำว่า สารสนเทศ หมายถึง การนำข้อมูลหลายๆ ตัว หลายๆ อย่างมาปรุงแต่งเปลี่ยนแปลงเสริมสร้าง เพื่อให้เกิดการเพิ่มความรู้อย่างเข้าใจของผู้ให้และผู้ใช้อ้างอิง เพื่อจุดมุ่งหมายที่ต้องการ

✧ นานา ศรีธรรมศักดิ์ (2542 : 23) กล่าวว่า สารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลที่ผ่านกระบวนการประมวลผล หรือจัดกระทำมาแล้ว สามารถนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร เพื่อตอบคำถาม หรือวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง

✧ ประวัติ สุทธิประภา (2543 : 13) กล่าวว่า สารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลที่ผ่านกระบวนการวิเคราะห์ผล ประมวลผลแล้ว พร้อมทั้งจะนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ ได้ทันที

เมอร์ดิก และโรส (Murdick and Rose. 1977 : 12) กล่าวว่า สารสนเทศเป็นข้อมูลที่ใช้เป็นข้อถกเถียงอ้างอิง หรือใช้เป็นพื้นฐานในการคาดการณ์ล่วงหน้า หรือช่วยในการวินิจฉัยสั่งการ

เซนน์ (Senn. 1978 : 19 – 20) กล่าวว่า สารสนเทศเป็นสิ่งที่แปรจากข้อมูลเพื่อให้ความหมาย แนวคิดหรือข้อสรุปในการติดต่อสื่อสาร

นิคเคอร์สัน (Nickerson. 1992 : 355) กล่าวว่า สารสนเทศ คือ ข้อมูลต่างๆ ที่ถูกเรียกออกมาประมวลผลเพื่อให้ได้ความหมาย ข้อสรุปนำไปใช้ในการทำนายหรือการตัดสินใจ

กล่าวโดยสรุป สารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลที่ผ่านกระบวนการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการบริหารงาน ของผู้บริหาร

ข้อมูลและสารสนเทศจะมีความสัมพันธ์กันโดยข้อมูลจะเป็นวัตถุดิบของระบบเป็นส่วนนำเข้าเพื่อประมวลผลข้อมูลด้วยวิธีการต่างๆ กัน ได้ผลลัพธ์ของระบบสารสนเทศ

สุชาติ กีระนันท์ (2542 : 51) ได้ให้ความหมายว่า ระบบสารสนเทศ (Information Systems) คือ ระบบที่ประกอบด้วยส่วนต่างๆ อันได้แก่ ผู้ใช้ระบบ ผู้พัฒนาระบบ พนักงานที่เกี่ยวข้อง ผู้เชี่ยวชาญในสาขาระบบคอมพิวเตอร์ทั้งฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ ตัวแบบการวิเคราะห์ ระบบเครือข่ายและฐานข้อมูลที่ทำงานร่วมกันเพื่อกำหนดรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลทำการประมวลผลข้อมูลเพื่อสร้างสารสนเทศและส่งผลลัพธ์หรือสารสนเทศให้ผู้ใช้เพื่อช่วยสนับสนุนการทำงาน การตัดสินใจ การวางแผน การบริหาร การควบคุม

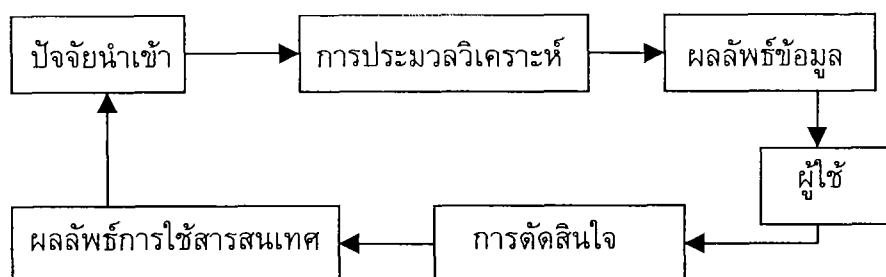
เกรียงไกร จันทโรทัย (2542 : 19) ได้ให้ความหมายของคำว่าระบบสารสนเทศ หมายถึง กระบวนการในการดำเนินงานการจัดทำสารสนเทศในทุกขั้นตอน เริ่มตั้งแต่การจัดเก็บข้อมูล การนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์หรือประมวลผลด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อจัดกระทำให้ออกมาในรูปของสารสนเทศ ให้เป็นความรู้ที่จะนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจ แก้ปัญหาตามวัตถุประสงค์

ไชยา ภาวะบุตร (2542 : 30) กล่าวว่า ระบบสารสนเทศ คือ ระบบที่จัดตั้งขึ้นเพื่อจัดกระทำ ข้อมูลให้เป็นสารสนเทศ โดยมีกระบวนการจัดกระทำร่วมกัน เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ตามต้องการ

กรมสามัญศึกษา (2542ก : 5) ได้ให้ความหมายคำว่า ระบบสารสนเทศหมายถึง ระบบที่จัดตั้งขึ้นเพื่อรวบรวม จัดเก็บและใช้สารสนเทศสนองความต้องการของหน่วยงาน ทั้งนี้โดยมีการจัดอย่างเป็นระบบ

วิวัฒน์ กล้าวิจารณ์ (2543 : 10) กล่าวว่า ระบบสารสนเทศ หมายถึง ระบบการรวบรวมข้อมูล (Data) มาจัดกระทำเพื่อให้เป็นสารสนเทศ (Information) ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์และสนองความต้องการในการบริหารงานของหน่วยงานได้

เกรียงศักดิ์ พราวศรี (2544 : 2) ได้กล่าวไว้ว่า ระบบสารสนเทศ หมายถึง ระบบที่จัดตั้งขึ้นเพื่อรวบรวมจัดเก็บ และใช้สารสนเทศสนองความต้องการของหน่วยงาน ทั้งนี้ โดยจัดเป็นระบบ ซึ่งสรุป ได้ ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 2 แผนภูมิแสดงระบบสารสนเทศ

ที่มา : เกรียงศักดิ์ พราวศรี. (2544). การจัดระบบสารสนเทศในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อประกันคุณภาพการศึกษา : 2

จากภาพประกอบข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ข้อมูลซึ่งเป็นปัจจัยนำเข้า เมื่อผ่านกระบวนการประมวลผลหรือการวิเคราะห์แล้ว ก็จะเป็นสารสนเทศหรือผลลัพธ์ ซึ่งผู้ใช้สารสนเทศหรือผู้บริหาร จะนำไปประกอบการตัดสินใจ และผลลัพธ์จากการตัดสินใจก็ยังสามารถเป็นข้อมูลที่นำมาใช้ในการตัดสินใจในครั้งต่อไป

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า ระบบสารสนเทศ หมายถึง ระบบที่จัดตั้งขึ้นเพื่อใช้จัดเก็บ รวบรวมข้อมูล เพื่อใช้สารสนเทศสนองความต้องการของหน่วยงาน

2.2 ความสำคัญของข้อมูลสารสนเทศ

ในปัจจุบันการบริหารงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพภายใต้ทรัพยากรที่จำกัด ผู้บริหารต้องคำนึงถึงว่า ทำอย่างไรจึงจะวางแผนควบคุมการปฏิบัติงานและวินิจฉัยสั่งการได้ถูกต้องเหมาะสม ซึ่งจะเป็นผลทำให้หน่วยงานมีความเจริญก้าวหน้า และผู้ร่วมปฏิบัติงานในหน่วยงานมีความสุขและพอใจ ดังนั้น ข้อมูลสารสนเทศ และระบบสารสนเทศจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อการบริหารงาน ดังที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของข้อมูลสารสนเทศ และระบบสารสนเทศไว้ ดังนี้

วีระ เทพกรณ์ (2538 : 2) กล่าวว่า ข้อมูลสารสนเทศมีความสำคัญในการวางแผนพัฒนาการศึกษาให้ครบวงจร

จิราภรณ์ รักษาแก้ว (2538 : 77) กล่าวว่า ผู้บริหารต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการวางแผนการพัฒนาเพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศที่ต้องการ โดยพิจารณาถึงประเด็น

สำคัญหลาย ๆ ประเด็น อาทิ คุณภาพของสารสนเทศที่มีอยู่ในปัจจุบัน สารสนเทศใดที่ควรจะมีจัดให้มีเพิ่มขึ้น แหล่งข้อมูลที่น่ามาใช้ผลิตสารสนเทศและรูปแบบสารสนเทศ และผู้บริหารต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการพิจารณาความคุ้มค่าของสารสนเทศที่ได้กับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการผลิตหรือจัดหาสารสนเทศ โดยจะต้องพิจารณาความคุ้มค่าหรือผลประโยชน์ที่จะได้รับทั้งในรูปของตัวเงินและผลประโยชน์ทางอ้อมที่จะเกิดขึ้นด้วย

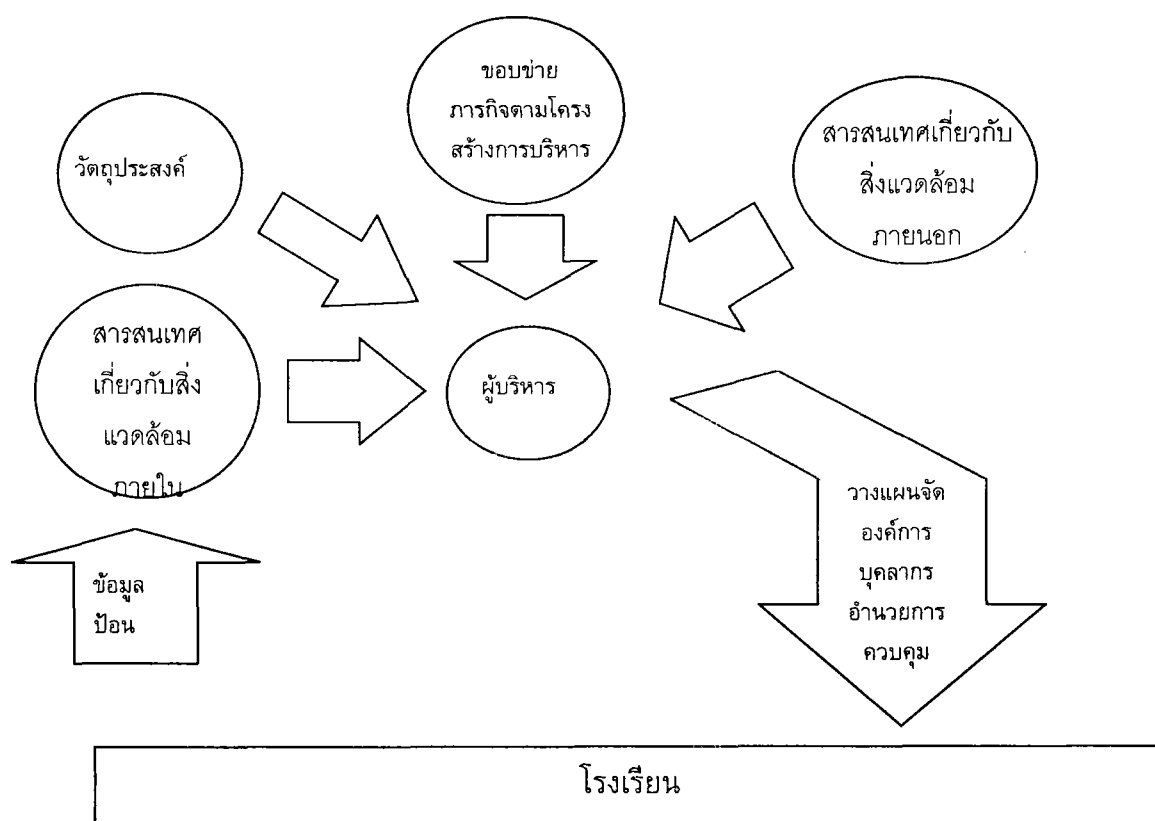
พิชิต สุขเจริญพงษ์ (2535 : 122-123) กล่าวถึงระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารว่าเป็นศูนย์กลางที่สำคัญสำหรับการป้อนสารสนเทศแก่ผู้บริหารในระดับต่าง ๆ เพื่อช่วยการตัดสินใจของผู้บริหาร หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง สารสนเทศเปรียบเสมือนฐานที่สำคัญสำหรับการตัดสินใจของผู้บริหารทุกระดับ

ปัจจุบันเป็นสังคมแห่งยุคข้อมูลข่าวสาร หรือยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ความรู้ข้อมูลสารสนเทศ ตลอดจนความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทต่อมนุษย์ ดังนั้น สารสนเทศจึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้องค์กรสามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะนอกจากจะใช้ในการวางแผนการดำเนินงานและประกอบการตัดสินใจแล้วยังนำไปสู่การพัฒนาแนวความคิด และสร้างทางเลือกใหม่ ๆ การมีระบบสารสนเทศที่ดีจะทำให้สามารถเป็นผู้นำในการดำเนินงานต่าง ๆ ได้ตามวัตถุประสงค์ (กรมวิชาการ. 2539 : 6)

เกรียงศักดิ์ พราวศรี (2544 : 3) กล่าวว่า สารสนเทศเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้องค์กรสามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะนอกจากจะใช้ในการวางแผนการดำเนินงาน และประกอบการตัดสินใจแล้ว ยังสามารถเป็นเครื่องชี้นำในการดำเนินงานต่าง ๆ ได้ตามวัตถุประสงค์

อิธนา ดวงเสขวงศ์ (2544 : 18) กล่าวว่า สารสนเทศเป็นปัจจัยพื้นฐานเพื่อช่วยในการวินิจฉัยสั่งการของผู้บริหารให้มีประสิทธิภาพ เป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการบริหารทั้งภายในและภายนอกองค์กร

ในการนำสารสนเทศมาใช้ในการบริหารโรงเรียนนั้น สามารถนำแนวคิดเชิงระบบมาประยุกต์ใช้ โดยการนำระบบสารสนเทศซึ่งเป็นแนวทางในการใช้สารสนเทศทั้ง ภายในและภายนอกองค์กร โดยผู้บริหารจะเรียกใช้ในการตัดสินใจทางด้าน การวางแผน การจัดองค์การ การบริหารบุคคล การอำนวยการ และการควบคุม และเพื่อให้สอดคล้องกับขอบข่ายภารกิจตามโครงสร้างการบริหารงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษาจึงกำหนดหน่วยงานการบริหาร 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายธุรการ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปกครอง และฝ่ายบริการ ตามวัตถุประสงค์และนโยบาย เมื่อผลงานออกมาแล้วส่วนหนึ่งก็จะกลายเป็นข้อมูลป้อนกลับให้กับผู้บริหาร ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพประกอบ 3 สารสนเทศกับผู้บริหารในเชิงระบบ

ที่มา : บุญชนะ อัดถากร. (2533). แนวความคิดทางการจัดการ : 33

จากภาพประกอบ 2 ผู้บริหารสามารถนำสารสนเทศมาใช้ในการบริหารโรงเรียนได้ ดังนี้

1) การวางแผน เป็นหน้าที่ประการแรกของผู้บริหาร การวางแผนเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องประกอบด้วย การกำหนดแผน การปฏิบัติตามแผน และการประเมินผลตามแผน ซึ่งการวางแผนเป็นการกระทำที่เกี่ยวข้องกับอนาคต การวางแผนจะสำเร็จได้ต้องอาศัยปัจจัยต่าง ๆ และ สารสนเทศยังมีผลต่อความสำเร็จของการวางแผนทุกขั้นตอน

2) การจัดองค์การ ผู้บริหารจะหาหนทางสำหรับการปฏิบัติงานได้สำเร็จผลตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้ โดยจัดระเบียบหน้าที่ต่าง ๆ ภายในโรงเรียนให้สะดวกต่อการปฏิบัติงาน การแบ่งงานกันทำพร้อมกับการแบ่งส่วนอำนาจหน้าที่ที่เหมาะสมให้ การร่วมอยู่ในกลุ่มของโครงสร้างเดียวกันที่มั่นคง มีระเบียบที่จะติดต่อสัมพันธ์กันได้ตามปกติ การจัดองค์การได้ถูกต้องและเหมาะสมจะก่อประโยชน์ เช่น การใช้ทรัพยากรให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพสูง ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดองค์การจะต้องทราบสารสนเทศเกี่ยวกับลักษณะงาน สายการบังคับบัญชา การแบ่งงานกันทำ อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของโรงเรียนที่เปลี่ยนแปลงไป

3) การบริหารบุคคล การให้ได้มาซึ่งบุคลากร การบำรุงรักษา การพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงฐานะตำแหน่งหน้าที่การงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้คนให้ถูกกับงานและเวลา ทำให้เกิดขวัญและกำลังใจแก่ครู ในการทำงาน การบริหารโรงเรียนประสบผลสำเร็จ การบริหารบุคคลทุกขั้นตอนต้องใช้สารสนเทศต่าง ๆ มากมาย ส่วนที่เกี่ยวกับบุคลากรในโรงเรียน เช่น เพศ อายุ การศึกษา ความถนัด ความสามารถพิเศษ ส่วนที่เป็นนโยบายและเป้าหมายของโรงเรียน รวมถึงปัจจัย สภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน เช่น นโยบายของหน่วยงานระดับสูง สภาพเศรษฐกิจ สังคม ค่านิยมของผู้ปกครอง เป็นต้น ถ้าขาดสารสนเทศเหล่านี้ จะทำให้การบริหารงานบุคคลเกิดปัญหาตามมา บุคลากรในโรงเรียนจะขาดขวัญและกำลังใจ ส่งผลกระทบถึงประสิทธิภาพของโรงเรียนในที่สุด

4) การอำนวยการหรือการสั่งงาน ผู้บริหารใช้ความสามารถชักจูงบุคลากรในโรงเรียนให้ปฏิบัติงานอย่างดีที่สุด จนกระทั่งบรรลุวัตถุประสงค์ การสั่งการเป็นภาระหน้าที่ที่สำคัญ และเป็นภาระที่ต้องใช้ศิลปะในการบังคับบัญชาอย่างมาก เพราะการอำนวยการจะเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับบุคลากรในโรงเรียน ผู้บริหารที่ดีต้องเข้าใจในเรื่องบุคคล (พฤติกรรมและการจูงใจ) ความเป็นผู้นำ และการติดต่อสื่อสาร โดยอาศัยสารสนเทศในเรื่องเหล่านี้

5) การควบคุม เป็นการทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้ ผู้บริหารจะต้องทำการประเมินผลการปฏิบัติงานต่าง ๆ และตรวจสอบดูว่าสิ่งใดบ้างที่จะต้องทำการแก้ไข การตรวจสอบผลงานมักกระทำโดยการพิจารณาจากรายงานที่เป็นทางการ เช่น รายงานเกี่ยวกับตัวเลขการเงิน การบัญชี การรายงานผลการเรียน การสอน เพื่อนำมาเทียบกับวัตถุประสงค์และมาตรฐานที่กำหนดไว้ในแผนงาน

สรุปได้ว่า ข้อมูลสารสนเทศเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งในการบริหารงานของผู้บริหาร ถ้าหากผู้บริหารมีข้อมูลสารสนเทศที่ดีมีความถูกต้องเป็นปัจจุบันทันแก่เหตุการณ์ การตัดสินใจในการบริหารงานของผู้บริหารก็จะมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลตามไปด้วย

3. ข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน

ข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนขึ้นอยู่กับความต้องการและการเลือกใช้ข้อมูลสารสนเทศ ข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีผู้กล่าวไว้ ดังนี้

ทักษิณา สวานนท์ (2538 : 67) กล่าวว่า ระบบสารสนเทศของโรงเรียนควรครอบคลุมสิ่งต่อไปนี้

1. บุคลากร ทุกโรงเรียนต้องมีสารสนเทศเกี่ยวกับครู อาจารย์ พนักงาน ตั้งแต่ ประวัติ สถานภาพครอบครัว รายได้ วุฒิการศึกษา กิจกรรมภายในหน่วยงาน กิจกรรมพิเศษ และอื่นๆ

2. นักเรียนทุกโรงเรียนต้องมีสารสนเทศเกี่ยวกับนักเรียนทุกคน ทั้งที่จบแล้ว และกำลังเรียนอยู่นอกจากประวัติแล้ว ควรมีเรื่องเกี่ยวกับการเรียน โปรแกรมการเรียน เรียนวิชาอะไรแล้วบ้าง ต้องเรียนอะไรอีกบ้างจึงจะจบหลักสูตร คณะที่ได้รับ รายวิชา รายภาคและอื่นๆ เป็นต้น

3. รายวิชา หมายถึง รายวิชาที่เปิดสอนทั้งหมด เนื้อหาของแต่ละวิชาที่ครอบคลุมจัดเป็นวิชาที่ครอบคลุม จัดเป็นวิชาบังคับ หรือวิชาเลือก ระดับที่สอนจัดเป็นวิชาในหมวดใดมีใครบ้างที่สอนได้

4. อาคารสถานที่ โรงเรียนแต่ละโรงเรียนย่อมต้องดูแล รับผิดชอบอาคารสถานที่ ซึ่งจะมีมากบ้างน้อยบ้าง เริ่มตั้งแต่ตัวเด็ก ห้องเรียน หอประชุม โรงอาหาร การจัดตารางสอน จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้ข้อมูลตัวนี้

5. การเงิน หน่วยงานทุกแห่งจำเป็นต้องมีบัญชีในและนอกงบประมาณมีการทำบัญชีรับและจ่าย บัญชีแยกประเภท เราจำเป็นต้องรู้ว่าเงินเหลือในงบเท่าใด จะเอามาเปลี่ยนแปลงหมวดหรือย้ายไปจ่ายในส่วนอื่นๆ ได้มากน้อยเพียงใด ในหมวดเงินรายรับ ในหมวดเงินรายจ่าย ส่วนที่เป็นค่าเล่าเรียนนั้นมีใครชำระแล้วหรือไม่ชำระ เรื่องเหล่านี้ ผู้บริหารควรจะตรวจสอบได้ตลอดเวลา

ระบบข้อมูลและสารสนเทศที่สำคัญ และ จำเป็นเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน (กรมวิชาการ. 2539 : 18 – 19) ดังนี้

1. ข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นเกี่ยวกับดิน หิน แร่ แหล่งน้ำ ป่าไม้ พืช และสัตว์ รวมทั้งสภาพภูมิศาสตร์ ภูมิอากาศ ภูมิประเทศ มลภาวะและนิเวศวิทยา

2. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานประกอบการบริษัท ห้างร้าน หน่วยงานสำคัญ ทั้งของรัฐและเอกชนที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนการสอน รวมทั้งทรัพยากรด้านวัฒนธรรมและสถานที่ที่น่าสนใจ เช่น เชื้อชน และแหล่งพลังงานต่างๆ เป็นต้น

3. ข้อมูลพื้นฐานด้านประชากร และทรัพยากร บุคคลจาก ภายนอกที่มีความรู้ความสามารถหรือความชำนาญพิเศษด้านต่างๆ ที่สามารถช่วยส่งเสริม การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของท้องถิ่น เป็นผู้รู้ ผู้ชำนาญการในสาขาอาชีพ วิทยาการต่างๆ ศิลป วัฒนธรรม ศาสนา และบุคคลสำคัญในท้องถิ่น

4. ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมของโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนการสอน เช่น ความพร้อมด้านปัจจัยต่างๆ ได้แก่ สื่อ วัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์สมรรถภาพในการปฏิบัติตามหลักสูตร เช่น การสอนของครู ความสามารถของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมต่างๆ

5. ข้อมูลเกี่ยวกับครู นักเรียน และผู้ปกครอง ในด้านจำนวน วุฒิ ความสามารถพิเศษ ผลการเรียนรู้ แนวโน้มการศึกษาต่อของนักเรียน ปัญหาจุดเด่นจุดด้อยของนักเรียน สภาพฐานะ

ของผู้ปกครองที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา ความสนใจ เจตคติ และการสนับสนุนของผู้ปกครอง

6. ข้อมูลเกี่ยวกับทำเลที่ตั้งของโรงเรียน การใช้พื้นที่ งบประมาณ ปัจจัยอำนวยความสะดวก หรือความทุรกันดาร บรรยากาศนอกโรงเรียน เช่น ความเอื้ออำนวยต่อการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น ความร่วมมือร่วมใจกันของประชาชนในชุมชน และเจตคติของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน สภาพเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่น ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะอาชีพ รายได้ของประชากรในท้องถิ่น ความเป็นอยู่ การดำเนินชีวิตสุขภาพอนามัย เป็นต้น

7. แผนพัฒนาท้องถิ่น ได้แก่ แผนพัฒนาระดับท้องถิ่นตั้งแต่ระดับจังหวัด อำเภอ ตำบลหรือหมู่บ้านอย่างไร เป็นงานของกระทรวงใด จะมีการตัดถนนใหญ่ที่ใดบ้างในอำเภอและจังหวัดนี้ เป็นต้น

8. ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายของหน่วยงานในระดับสูงขึ้นไป คือ นโยบายของจังหวัด กรม กระทรวง หรือรัฐบาล เช่น นโยบายกรมสามัญศึกษา เกี่ยวกับการส่งเสริมการมีรายได้ระหว่างเรียน นโยบายการเร่งรัดคุณภาพการศึกษา เป็นต้น หรืออาจเป็นมติของคณะรัฐมนตรีที่มีผลต่อระบบการจัดการศึกษา

วีระ สุภากิจ (2539 : 256-257) กล่าวว่า ข้อมูลการจัดทำสารสนเทศของโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้แก่

1. ข้อมูลต่างๆ ที่โรงเรียนจะต้องรายงานกรม จังหวัด เป็นประจำปี ซึ่งส่วนนี้โรงเรียนจะทราบดีว่าต้องการรายงานใคร และรายงานอะไร

2. ข้อมูลในส่วนที่จะนำมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนของโรงเรียนในด้านต่างๆ เช่น

2.1 นักเรียน แยกตามเพศ อายุ รายชั้น แผนการเรียน อาชีพของบิดา มารดา และที่อยู่อาศัย

2.2 ครู-อาจารย์ แยกตามระดับ ตำแหน่ง วุฒิ วิชาเอก วิชาที่สอน

2.3 โรงเรียนในเขตบริการ/จำนวนโรงเรียน นักเรียน รวมทั้งความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนในเขตพื้นที่บริการต่อการให้นักเรียนเข้าศึกษาต่อ

2.4 วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ อาคารเรียน ขนาดของห้องเรียน อาคารประกอบ งบประมาณ เงินบำรุงการศึกษา ฯลฯ

2.5 อาชีพในท้องถิ่น วิทยาการท้องถิ่น สถานประกอบการท้องถิ่น

2.6 ข้อมูลด้านตลาดแรงงาน ทักษะและเทคโนโลยีที่ตลาดแรงงานใช้อยู่ คุณสมบัติที่ตลาดแรงงานต้องการ และคุณสมบัติและระเบียบต่างๆ ที่สถาบันการศึกษาต่างๆ ใช้สำหรับรับนักเรียนเข้าเรียน

2.7 สภาพปัจจุบันของปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่น

2.8 ปัญหา/ความต้องการของโรงเรียนตามกรอบนโยบายของกรมสามัญศึกษา
ตามแผนพัฒนาการศึกษา

2.9 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพของกระบวนการเรียนการสอน กระบวนการบริหาร
และกระบวนการนิเทศในโรงเรียน กระบวนการในการจัดกิจกรรม กระบวนการในการแนะแนว

2.10 ข้อมูลที่แสดงระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกแผนการเรียนใน
ทุกกลุ่มวิชา

2.11 ข้อมูลที่แสดงให้เห็นคุณลักษณะของนักเรียนตามหลักสูตรต้องการ

2.12 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลการเรียนของนักเรียนที่จบการศึกษาไปแล้ว และ
กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษาต่าง

2.13 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลการปฏิบัติงานของพนักงานในสถานประกอบการ
ต่าง ๆ หรือสำนักงานต่าง ๆ ที่รับนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาเข้าทำงาน

สมชาย ทยานนง (เดือนใจ จันทรแสง. 2540 : 25 – 27 ; อ้างอิงจาก สมชาย
ทยานนง. 2529 : 10) ได้เสนอแนะการสร้างระบบสารสนเทศทางด้านการศึกษา ในการ
กำหนดข้อมูลที่ใช้ทางการศึกษา ซึ่งมีรายการที่ต้องเก็บไว้ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการศึกษา ประกอบด้วยข้อมูลต่อไปนี้

1.1 ชื่อโรงเรียนและที่อยู่

1.2 รหัสโรงเรียน รหัสอำเภอ จังหวัด

1.3 การสอนภาคเช้า ภาคบ่าย ภาคค่ำ

1.4 สอนเพศเดียว หรือสหศึกษา

1.5 ระดับการให้การศึกษา

1.6 ประเภทโรงเรียน

1.7 จำนวนห้องเรียนและห้องทดลอง

1.8 โรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์

2. ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน ประกอบด้วยข้อมูลต่อไปนี้

2.1 ระดับชั้นปี

2.2 จำนวนนักเรียนแยกตามเพศ

2.3 อายุ

2.4 สัญชาติ

3. ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากร ประกอบด้วยข้อมูลต่อไปนี้

3.1 จำนวนครู-อาจารย์ พนักงาน ภารโรง

- 3.2 วุฒิสถิตของครู-อาจารย์
- 3.3 ระดับเงินเดือนของครู-อาจารย์
- 4. ข้อมูลเกี่ยวกับการเงินในแต่ละปี ประกอบด้วยข้อมูลต่อไปนี้
 - 4.1 งบประมาณเงินเดือน
 - 4.2 งบประมาณดำเนินการ
 - 4.3 งบประมาณค่าที่ดินสิ่งก่อสร้าง
- 5. ด้านสภาพแวดล้อม
 - 5.1 ด้านเศรษฐกิจ
 - 5.2 ด้านสังคม วัฒนธรรม ความเชื่อ และค่านิยม
 - 5.3 ด้านประชากร

วิช ชุริมนต์ (2542 :10) ได้แบ่งการจัดเก็บข้อมูลต่างๆ ออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น ได้แก่ ข้อมูลดิบ และข้อมูลที่จัดและทำให้อยู่ในรูปสารสนเทศทางการศึกษา ซึ่งจำเป็นต่อการวางแผนและการใช้ประโยชน์เกี่ยวกับการศึกษาโดยตรง เป็นสิ่งที่ควรจัดเก็บให้เพียงพอต่อการค้นหา ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้
 - 1.1 นักเรียน
 - 1.2 โรงเรียน
 - 1.3 งบประมาณ
 - 1.4 ครู – อาจารย์
2. ข้อมูลและสารสนเทศประกอบการวางแผนและพัฒนา ได้แก่ ข้อมูลและสารสนเทศที่นำมาใช้ประโยชน์ในการวางแผน การตัดสินใจ การพัฒนาการศึกษาในทุกระดับ ควรจัดเก็บเป็นสัดส่วนเฉพาะแยกจากข้อมูลทั่วไป ได้แก่เรื่องต่อไปนี้
 - 2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน แยกตามชั้น เพศ หน่วยงานที่ประเมิน
 - 2.2 ผลการประเมินนักเรียนในด้านคุณลักษณะ บุคลิกภาพ ความสนใจ ความถนัด แยกตามชั้น เพศ หน่วยงานที่ประเมิน
 - 2.3 รางวัลดีเด่นต่างๆ ที่นักเรียนในโรงเรียนได้รับ
 - 2.4 ผลการติดตามนักเรียนที่จบชั้นประโยค มีรายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพการเรียนต่อการประกอบอาชีพ
 - 2.4 รายงานการประเมินโรงเรียน วิธีการโดยสรุป และผลการประเมิน
 - 2.5 ชื่อโครงการ (กิจกรรมพิเศษในโรงเรียน) ประกอบด้วยผู้รับผิดชอบแผนการดำเนินงาน หน่วยงานที่ร่วม (ถ้ามี) และผลการดำเนินงาน
 - 2.6 รายการปัญหาการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนและการดำเนินการแก้ไข

เกรียงศักดิ์ พราวศรี (2544 : 6-7) กล่าวว่า ในการจัดข้อมูลหรือการมีระบบข้อมูลที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษานั้น ขึ้นอยู่กับความต้องการ และการเลือกใช้ข้อมูลที่เป็น และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ควรจะครอบคลุมข้อมูลพื้นฐานของการจัดการศึกษา ดังนี้

1. โครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียนและชุมชน อาคารเรียน อาคารประกอบ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่ในโรงเรียน เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน ห้องสมุด ตลอดจนแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา
2. ผู้เรียนหรือนักเรียน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของโรงเรียน การเก็บรวบรวมข้อมูลนอกจากตัวผู้เรียนแล้ว ยังต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับด้านภูมิหลังทางครอบครัวและชุมชน
3. ครู-อาจารย์ การเก็บข้อมูลครูอาจารย์ในสถานศึกษา ได้แก่ จำนวนครู คุณวุฒิการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ วิชาที่สอน ผลงานทางวิชาการ และผลการปฏิบัติงานของครู และรวมถึงบุคคลภายนอกที่มีความรู้ความสามารถพิเศษในด้านต่างๆ สามารถเป็นวิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิหรือครูภูมิปัญญาไทย เป็นต้น
4. หลักสูตร ได้แก่ ตัวหลักสูตร แผนการสอน คู่มือครู การพัฒนาหลักสูตร การสำรวจความต้องการของชุมชน และการใช้ตำราเรียนของครูและนักเรียน เป็นต้น
5. กระบวนการเรียนการสอน ได้แก่ ลักษณะของวิธีการสอน ตารางสอน การมีส่วนร่วมของ นักเรียน การใช้ตำราเรียน สื่อการสอน การประเมินผลการเรียนการสอน การรายงานผลการเรียน การสอนซ่อมเสริม

กล่าวโดยสรุป ข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานวิชาการ คือ การนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ครู อาจารย์ รายวิชา อาคารสถานที่ ข่าวดูสารหรือข้อมูลอื่นๆ ในโรงเรียนที่ผ่านกระบวนการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบมาใช้ประกอบการพิจารณาหรือตัดสินใจในการบริหารงานวิชาการ

3.1 การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหาร

การมีข้อมูลและสารสนเทศที่ดี และใช้ให้เหมาะสมกับภารกิจขององค์กรนั้น ๆ เป็นหลักประกันเบื้องต้นว่า หน่วยงานหรือองค์กรนั้นจะสามารถดำเนินงานของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งนักวิชาการได้กล่าวถึงการใช้อุข้อมูลสารสนเทศไว้ในแง่มุมต่าง ๆ ดังนี้

บุญชนะ อัดถากร (2533 : 5) มองประโยชน์ของข้อมูลและสารสนเทศในการตัดสินใจตามกรอบของกระบวนการบริหาร กล่าวคือ การตัดสินใจในเรื่องการวางแผน การตัดสินใจในเรื่องการจัดหน่วยงาน การตัดสินใจในเรื่องบุคลากร การตัดสินใจในการอำนวยการ และการตัดสินใจในการควบคุม

ผ่องศรี วาณิชยศุภวงศ์ (2539 : 304) กล่าวถึง การใช้สารสนเทศเพื่อการบริหาร ทรัพยากรการศึกษาว่า ผู้บริหารระดับกรม ระดับกอง สามารถใช้ข้อมูลและสารสนเทศใน

การวางแผน ติดตาม และควบคุมการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ตั้งแต่การนำทรัพยากรป้อนเข้าสู่ระบบผ่านกระบวนการ จนได้ผลผลิต

มยุรี รัตนมุง (2537 : 88-89) ได้กล่าวถึงการนำระบบสารสนเทศไปใช้ว่า ระบบสารสนเทศเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่จะช่วยพัฒนาระบบบริหารองค์กรหรือหน่วยงานให้ดีขึ้นได้ ดังนั้น ในการพัฒนาระบบสารสนเทศก็ควรจะคำนึงถึงการนำไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่ง โดยหลักการวิเคราะห์ลักษณะงานโดยทั่วๆ ไป ระบบสารสนเทศควรจะนำไปใช้ประโยชน์ได้กับลักษณะงานต่อไปนี้

1. การวางแผนปฏิบัติการ
2. การวินิจฉัยปัญหาและการตัดสินใจสั่งการ
3. การควบคุมการปฏิบัติงาน
4. การประชาสัมพันธ์
5. การจัดและปรับปรุงโครงสร้างองค์กร

ปทีป เมฆาคุณวุฒิ (2538 : 6) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารในแต่ละองค์กรใช้สารสนเทศเพื่อ

1. การตัดสินใจ การตัดสินใจของผู้บริหารนั้น เป็นที่ยอมรับกันว่า การตัดสินใจที่ดีควรเป็นการตัดสินใจโดยหลักเหตุผล ซึ่งจะมีพื้นฐานมาจากประสบการณ์และสารสนเทศ
2. การวางแผน การวางแผนทั้งแผนระยะยาว แผนระยะกลางและแผนระยะสั้น ต้องใช้สารสนเทศ 2 ประเภท คือ สารสนเทศเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายใน และสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายนอก

3. การควบคุมงาน หรือการปฏิบัติตามแผน ต้องใช้สารสนเทศสำหรับผู้บริหารระดับปฏิบัติการ ผู้บริหารระดับนี้เน้นที่มีความรับผิดชอบในด้านการควบคุมการปฏิบัติงานในช่วงดำเนินการ

สนอง เครือมาก (2539 : 1261) ได้เสนอแนะว่า ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ผู้บริหารสามารถนำไปใช้เพื่อประโยชน์ต่อไปนี้

1. ใช้ในการวางแผน ซึ่งมีความจำเป็นอย่างมากที่ต้องอาศัยข้อมูลและสารสนเทศเป็นพื้นฐานในการแก้ปัญหาในการบริหารงานเป็นอย่างมาก
2. ใช้ในการกำหนดนโยบาย เช่น หากผู้บริหารพบว่าข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ผู้บริหารก็สามารถนำข้อมูลนี้ไปกำหนดเป็นนโยบายเพื่อปรับปรุงด้านวิชาการของโรงเรียนได้
3. ใช้ในการแก้ไขข้อบกพร่องของหน่วยงาน ถ้าหน่วยงานมีระบบข้อมูลสารสนเทศที่ดี จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถมองเห็นข้อบกพร่องของการบริหารและสามารถนำไปปรับปรุงแก้ไข ปัญหาต่างๆ ได้ตรงตามประเด็นมากยิ่งขึ้น

4. ใช้ในการรายงานผลและการประเมินผล ในส่วนนี้ผู้บริหารมักจะใช้บ่อย เช่น การรายงานความก้าวหน้าทางการศึกษาให้ผู้บังคับบัญชาทราบ การรายงานระบบข้อมูลสารสนเทศ มักจะรายงานเป็นขั้นตอนตามสายงานการบังคับบัญชา

สำหรับโบวี และคนอื่น ๆ (Bovee and others. 1993 : 5) ได้จำแนกการใช้ข้อมูลสารสนเทศไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. การใช้ข้อมูลในการวางแผน (Using information to plan) ในกระบวนการวางแผน ผู้บริหารใช้ข้อมูลเพื่อพัฒนาเป้าหมายและจัดสรรทรัพยากรองค์การเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

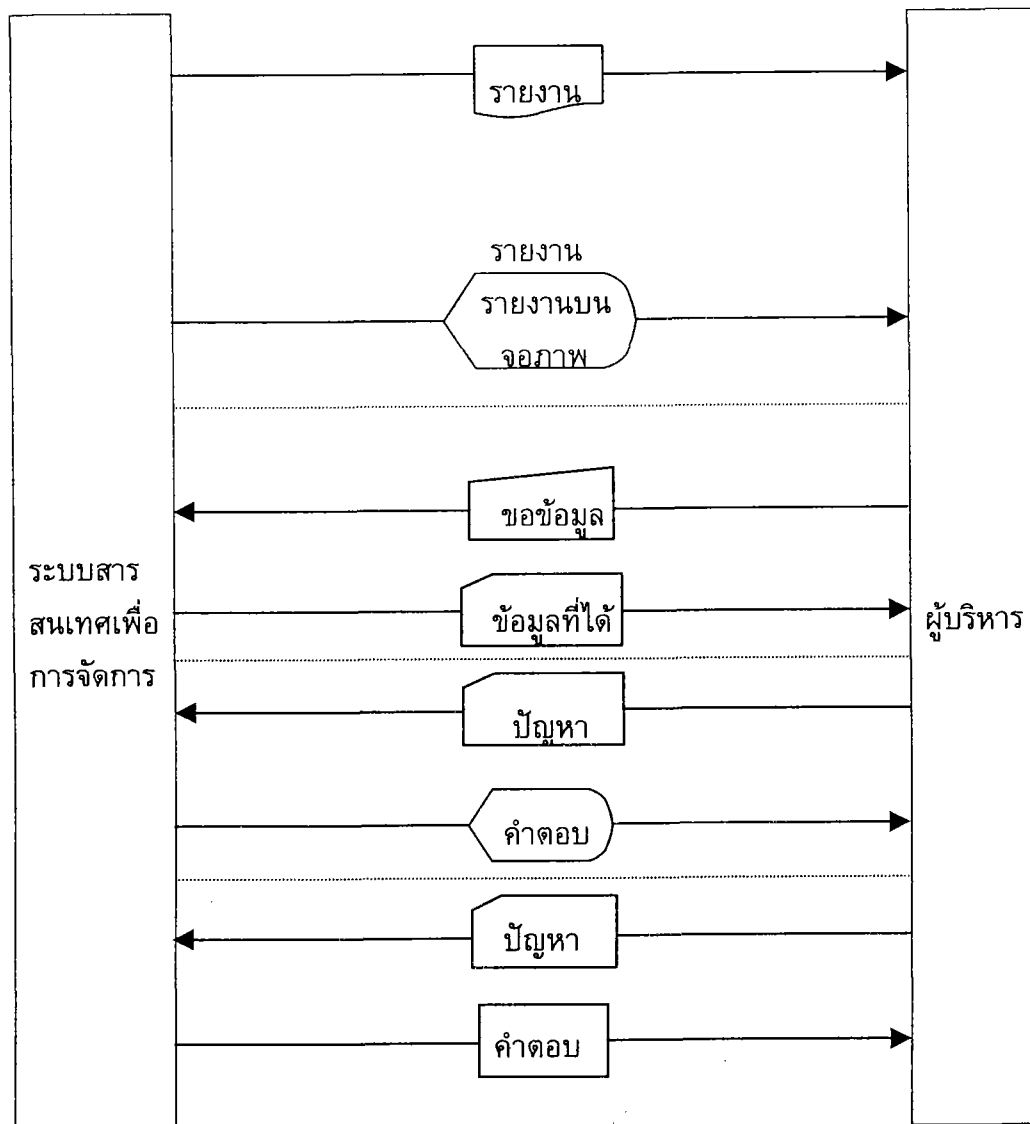
2. การใช้ข้อมูลเพื่อจัดองค์การ (Using information to organize) ข้อมูลมีบทบาทสำคัญในการออกแบบโครงสร้างองค์การเนื่องจากระบบข้อมูลที่ผสมผสานอย่างสมบูรณ์ของหน่วยงานจะช่วยให้ผู้บริหารมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพนักงาน เพื่อที่จะจัดพนักงานในองค์การให้ถูกต้อง ผู้บริหารจะต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการขององค์การและทักษะของพนักงาน ถ้าผู้บริหารล้มเหลวในการประเมินทักษะที่จำเป็นสำหรับตำแหน่งเฉพาะอย่าง องค์การจะล้มเหลวในการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์

3. การใช้ข้อมูลเพื่อการชักนำ (Using information to lead) ข้อมูลเป็นส่วนสำคัญสำหรับผู้นำและการจูงใจ อำนาจของข้อมูลมีความสามารถที่จะลด มีความสามารถที่จะระงับหรือผ่อนคลายปัญหา ข้อมูลซึ่งเป็นสิ่งหนึ่ง เมื่อระบบข้อมูลของหน่วยงานไม่สามารถให้ข้อมูลที่ถูกต้องแล้วตัดสินใจ ผลผลิตและคุณภาพจะมีปัญหา

4. การใช้ข้อมูลเพื่อการควบคุม (Using information to control) ข้อมูลเป็นสิ่งสำคัญที่จะปฏิบัติตามระบบการควบคุมการจัดการให้มีประสิทธิผล กระบวนการควบคุมเริ่มด้วยกำหนดมาตรฐานแล้ววัดการทำงานที่เกิดขึ้นจริงเปรียบเทียบกับมาตรฐานและปฏิบัติตามผลลัพธ์นั้น ตัวอย่าง การเปรียบเทียบการทำงานที่เกิดขึ้นจริงกับมาตรฐานจากข้อมูล ถ้าไม่มีข้อมูลผู้บริหารจะไม่สามารถประเมินสถานการณ์ได้ถูกต้อง หรือมีการกระทำที่เหมาะสมได้จากการปฏิบัติการของระบบการควบคุมใหม่จะเกิดขึ้นเพราะฝ่ายการจัดการได้รับข้อมูลใหม่ ๆ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ผู้บริหารสามารถใช้ข้อมูลสารสนเทศในการตัดสินใจ การวางแผน การควบคุมการปฏิบัติงาน การจัดและปรับปรุงโครงสร้างองค์การ และการรายงานผลการปฏิบัติงาน

เพื่อช่วยในการตัดสินใจแก้ปัญหา ผู้บริหารจำเป็นต้องใช้สารสนเทศจากระบบสารสนเทศขององค์การที่มีอยู่ ซึ่งการใช้สารสนเทศของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กัน (พิชิต สุขเจริญพงษ์ 2535 : 398-399) ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 ลักษณะการใช้สารสนเทศของผู้บริหาร
ที่มา : พิชิต สุขเจริญพงษ์. (2535). วิธีการเชิงระบบ : 398

พิจารณาจากส่วนบนของภาพจะเห็นว่า ระบบสารสนเทศจะให้รายงานออกมาในลักษณะการพิมพ์ผลลงบนกระดาษ หรือแสดงผลทางจอภาพ รายงานที่เป็นรายละเอียดเฉพาะเรื่องผู้บริหารอาจขอข้อมูลได้จากเจ้าหน้าที่หรือเครื่องคอมพิวเตอร์ก็ได้ สำหรับกรณีที่ผู้บริหารมีปัญหาการตัดสินใจที่ต้องการคำตอบ ผู้บริหารจะเห็นแนวทางแก้ปัญหาที่ผู้บริหารต้องการได้ในกรณีที่ผู้บริหารสามารถใช้คอมพิวเตอร์ ระบบสารสนเทศจะมีตัวแบบช่วยแก้ปัญหาที่ผู้บริหารต้องการ

3.2 ระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศ

การใช้ข้อมูลสารสนเทศในโรงเรียนมีระดับการใช้ตามภารกิจหลักของบุคลากรในแต่ละหน้าที่ดังภาพประกอบ 3

ภารกิจหลัก ระดับ การใช้	การบริหาร	การพัฒนา หลักสูตร	การจัดการ เรียนการสอน และการ ประเมินผล	การพัฒนา การแนะแนว	การพัฒนา บุคลากร	การพัฒนา แหล่ง เรียนรู้
สารสนเทศ เพื่อการ วางแผน ยุทธศาสตร์และ การจัดการ	ระดับคณะกรรมการสถานศึกษา,ที่ปรึกษา					
	ข้อมูลภาพรวมการพัฒนาสถานศึกษาทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา วิสัยทัศน์ เป้าหมาย จุดเน้นการพัฒนา ยุทธศาสตร์การพัฒนา					
	ระดับผู้บริหาร + ผู้ช่วยผู้บริหาร					
	ข้อมูลคุณภาพผู้เรียน การบริหารงาน และวิชาการ วิสัยทัศน์ เป้าหมาย ภารกิจ แผนนโยบาย/กลยุทธ์					
สารสนเทศเพื่อ การวางแผน ปฏิบัติการ	หลักสูตร รายวิชา การวิจัย ฯลฯ	การร่วมกลุ่ม จัดทำมาตรฐาน แกนร่วม ฯลฯ	เทคนิค การสอน สื่อ การวัดผล ฯลฯ	เครื่องมือ กิจกรรม พัฒนา การ รู้จักผู้เรียน ฯลฯ	การอบรม นิเทศ ศึกษา ดูงาน ฯลฯ	การปรับปรุง ห้องสมุด จำนวนหนังสือ พัฒนา กิจกรรม ฯลฯ
สารสนเทศเพื่อ การปฏิบัติการ	ระดับผู้ปฏิบัติ (ผู้สอน/บุคลากรสนับสนุน)					
	การเตรียม การสอน การทำแผน การสอน ฯลฯ	การศึกษา วิเคราะห์ หลักสูตรการ จัดทำหลัก สูตร ฯลฯ	การสอนตาม แผนการวิจัย ในชั้นเรียนการ รวบรวมข้อมูล การสรุป ฯลฯ	การวิเคราะห์ และเข้าใจเด็ก การจัดกิจ กรรมแนะ แนว ฯลฯ	การอบรม การรับการ นิเทศ ดูงาน ฯลฯ	การศึกษา/ เพิ่มพูนความรู้ การสร้าง บรรยากาศ การเรียนรู้ใน และนอกห้อง เรียน ฯลฯ

ภาพประกอบ 5 ภารกิจหลักของบุคลากรกับระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศ

ที่มา : กรมวิชาการ. (2544). แนวทางการจัดทำระบบสารสนเทศสถานศึกษา : 12

จากภาพประกอบ 3 แสดงให้เห็นว่า การใช้ข้อมูลสารสนเทศในสถานศึกษา แต่ละระดับจะมีลักษณะและปริมาณที่แตกต่างกัน ดังนี้

1. ระดับคณะกรรมการสถานศึกษาหรือคณะที่ปรึกษาจำเป็นต้องนำระบบข้อมูลสารสนเทศไปใช้ เพื่อการวางแผนยุทธศาสตร์ในการจัดการศึกษา
 2. ระดับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ช่วยบริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องนำระบบข้อมูลสารสนเทศไปใช้เพื่อการวางแผนการบริหารงานของสถานศึกษา
 3. ระดับหัวหน้าหมวด/กลุ่มวิชา/งาน/โครงการ จำเป็นต้องนำระบบข้อมูลสารสนเทศไปใช้ เพื่อการวางแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา
 4. ระดับครู อาจารย์ ผู้ปฏิบัติการสอน จำเป็นต้องนำระบบข้อมูลสารสนเทศไปใช้ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานหรือการปฏิบัติการสอนและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน
- สำหรับเดวิส และโอลสัน (Davis and Olson. 1985 : 86) มีความเห็นว่าระบบสารสนเทศ จะมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจแตกต่างกันในแต่ละระดับของการบริหาร ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน สี่ระดับ คือ 1) ระดับธุรการ (Transaction Process) เป็นการบริหารงานประจำทำงานเฉพาะเรื่อง เช่น การตรวจสอบและการติดตามผลงานประจำวัน มีระดับการตัดสินใจน้อย ต้องการใช้ระบบสารสนเทศที่มีความละเอียดมาก 2) ระดับปฏิบัติการ (Operation Control) ในระดับปฏิบัติการนี้ มีการตัดสินใจสูงขึ้น ผู้บริหารระดับนี้จำเป็นต้องได้รับข้อมูลข่าวสารจากระบบสารสนเทศสูงขึ้นและค่อนข้างละเอียด 3) ระดับการจัดการ (Management Control) เป็นการบริหารงานที่เกี่ยวกับการวางแผนระยะสั้น จำเป็นต้องใช้การตัดสินใจอย่างรอบคอบ และต้องการข้อมูลสารสนเทศที่ได้รับการกลั่นกรองหรือเรียบเรียงสรุปจากสารสนเทศพื้นฐาน และ 4) ระดับกลยุทธ์ขององค์กรในระยะยาวประมาณ 3-5 ปี การตัดสินใจในระดับนี้จะมี ความสำคัญมากที่สุด สารสนเทศที่ใช้มีความจำเป็นสูงและสำคัญมากจะต้องเรียบเรียง กลั่นกรอง และวิเคราะห์จนเป็นสารสนเทศที่สำคัญสุดยอดขององค์กร และจะถูกจัดเก็บไว้เป็น ความลับที่สุดขององค์กรนั้น

กล่าวโดยสรุปได้ว่า แนวทางการใช้ข้อมูลสารสนเทศดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ถึง ความแตกต่างของการใช้ข้อมูลเพื่อการบริหารใน 3 ระดับ คือ ผู้บริหารระดับสูงจะเกี่ยวข้องกับการใช้ข้อมูลเพื่อกำหนดนโยบายขององค์กร ผู้บริหารระดับกลางจะเกี่ยวข้องกับการแปร นโยบายลงสู่การปฏิบัติ และผู้บริหารในระดับล่างจะเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ ตามกรอบนโยบายขององค์กร

3.3 แหล่งข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา

ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาที่จะใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงาน การวางแผน และการตัดสินใจในการบริหารสถานศึกษา นั้น นักวิชาการศึกษาได้จำแนกแหล่งข้อมูลไว้ ดังนี้

ธวัช ขุริมนต์ (2542 : 12-13) กล่าวว่า ข้อมูลที่เปลี่ยนแปลงเพื่อจัดกระทำเป็นสารสนเทศ อยู่ในรูปแบบของตัวเลขหรือเอกสารได้มาจากแหล่งข้อมูล 2 แหล่ง คือ แหล่งข้อมูลภายในองค์กรและแหล่งข้อมูลภายนอกองค์กร ส่วนการจัดทำสารสนเทศเพื่อการวางแผนและการบริหารการศึกษา นั้น หมายถึง แหล่งข้อมูลในระบบการศึกษา และแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยมีรายละเอียดของแหล่งข้อมูลดังนี้

1. แหล่งข้อมูลภายในระบบการศึกษา (Internal Source) แหล่งข้อมูลนี้จะให้ข้อเท็จจริงต่างๆ ของระบบการศึกษา (Education System) ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยต่างๆ ในระบบ ได้แก่ ปัจจัย กระบวนการ และผลผลิตของระบบการศึกษา

ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลภายในระบบการศึกษา สรุปเป็นรายการข้อมูลทางการศึกษาที่สำคัญ คือ ข้อมูลนักเรียนหรือนักศึกษา ข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษา ข้อมูลงบประมาณ ข้อมูลสิ่งอำนวยความสะดวก ข้อมูลแผนการเรียนหรือโปรแกรมทางการศึกษา

2. แหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับระบบการศึกษา (External Source) หมายถึง แหล่งข้อมูลภายนอกกระบวนการศึกษา ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมทางการศึกษามีผลกระทบต่อปัจจัยกระบวนการและผลผลิตซึ่งเป็นองค์ประกอบย่อยของระบบ ประกอบด้วย ข้อมูลด้านประชากร ข้อมูลทางเศรษฐกิจ ข้อมูลด้านสังคม และสภาพแวดล้อมทางนิเวศวิทยา และข้อมูลความต้องการกำลังคนและแรงงานทำ

ข้อมูลที่ได้จากทั้งสองแหล่งนี้ อาจจำแนกตามวิธีการที่ได้มาเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ข้อมูลที่เป็นทางการ ได้แก่ ข้อมูลที่ได้มาแบบวิธีการที่เป็นแบบแผนและเป็นทางการซึ่งอาจเป็น แบบฟอร์ม ที่ออกแบบใช้ในองค์กร รายการต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกกระบวนการศึกษา เช่น กฎหมาย พระราชบัญญัติ กฎระเบียบ นโยบาย บัญชีการเงิน โครงการ แผนงาน งบประมาณองค์กร เอกสารอื่นๆ รวมทั้งสภาพปัญหา เป็นต้น

2. ข้อมูลที่ไม่เป็นทางการ ได้แก่ ข้อมูลไม่มีแบบแผนแน่นอน เช่น จากความคิดเห็น การวิพากษ์วิจารณ์ และประสบการณ์ของบุคคล ข้อมูลแบบนี้ไม่มีแบบฟอร์มที่แน่นอน ไม่สามารถนำมาประมวลผลได้

กัญญา สว่างเรืองศรี (วิวัฒน์ กล้าวิจารณ์. 2543 : 17 – 18 ; อ้างอิงจาก กัญญา สว่างเรืองศรี. 2533 : 33) กล่าวว่า ข้อมูลสารสนเทศได้มาจากแหล่งข้อมูล 2 แหล่ง คือ แหล่งข้อมูลภายในองค์กร และแหล่งข้อมูลนอกองค์กร ถ้าเป็นข้อมูลสำหรับการจัดทำสารสนเทศเพื่อการวางแผนและ การบริหารการศึกษา คือ แหล่งข้อมูลภายในระบบการศึกษา และแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับระบบการศึกษาโดยตรงนั่นเอง

1. แหล่งข้อมูลภายในระบบการศึกษา (Internal Source) แหล่งข้อมูลนี้จะให้ข้อมูลเท็จจริงต่างๆ ของระบบการศึกษา (Education System) ซึ่งจะประกอบด้วย องค์ประกอบย่อยต่างๆ ในระบบ ดังนี้

1.1 ปัจจัยนำเข้า (Input) หมายถึง ส่วนที่เป็นทรัพยากรหรือสิ่งที่จำเป็นเพื่อเข้าสู่ระบบและก่อให้เกิดการทำงานหรือกระบวนการ ประกอบด้วย นักเรียน ครูและบุคลากร อุปกรณ์การเรียน งบประมาณทางการศึกษา

1.2 กระบวนการ (Process) หมายถึง ส่วนที่ทำหน้าที่แปรสภาพปัจจัยที่นำเข้าให้เป็นผลผลิต หรือผลลัพธ์ที่ต้องการ ประกอบด้วยโครงสร้างและระบบการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเป็นระบบ การกำกับติดตาม นิเทศและประเมินผล

1.3 ผลผลิต (Product) หมายถึง สิ่งที่ต้องการจากระบบ ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของระบบ ประกอบด้วย ปริมาณผู้สำเร็จการศึกษา คุณภาพของผู้สำเร็จ ประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครู การมีงานทำ และความพึงพอใจ

จากแหล่งข้อมูลระบบการศึกษาดังกล่าว เมื่อสรุปเป็นรายการข้อมูลทางการศึกษาที่สำคัญจะได้ 5 ประการ คือ

1. นักเรียนหรือนักศึกษา
2. ครูและบุคลากรทางการศึกษา
3. งบประมาณ
4. สิ่งอำนวยความสะดวก
5. แผนการเรียนหรือโปรแกรมการศึกษา

2. แหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับภายนอกกระบวนการศึกษา (External Source) หมายถึง แหล่งข้อมูลนอกระบบการศึกษาซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมทางการศึกษาและมีผลกระทบต่อปัจจัยกระบวนการ และการผลิต ซึ่งเป็นองค์ประกอบย่อยของระบบ เช่น สภาพแวดล้อมทางด้านนิเวศวิทยา ประชากรทางเศรษฐกิจ สังคม ที่เกี่ยวกับการศึกษา เป็นต้น ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่

2.1 ข้อมูลด้านประชากร หมายถึง ข้อมูลทางด้านประชากรทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาด้านต่าง ๆ ข้อมูลพื้นฐานประกอบด้วย ข้อมูลแสดงความต้องการทางการศึกษา ซึ่งจำเป็นจะต้องเตรียมการหรือวางแผนเพื่อสนองความต้องการไว้ล่วงหน้า ข้อมูลประชากรนี้อาจใช้ในรูปแบบของกลุ่มประชากรจำแนกตามอายุ เพศ อัตราและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง ซึ่งแสดงลักษณะเฉพาะของพื้นที่นั้น ๆ

2.2 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ เป็นข้อมูลที่มีความสำคัญใช้ประกอบการวางแผนเช่นเดียวกัน ข้อมูลด้านเศรษฐกิจที่ใช้ภาพรวมระดับประเทศ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ งบประมาณทางการศึกษา และงบประมาณทั้งหมดของประเทศ สำหรับในระดับจังหวัดอาจใช้ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ของจังหวัดหรือผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในจังหวัด

2.3 ข้อมูลด้านสังคมและสภาพแวดล้อมทางนิเวศวิทยา ข้อมูลนี้เริ่มตั้งแต่สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ของเขตจังหวัด ซึ่งมักแสดงออกเป็นแผนที่แสดงที่ตั้งและพื้นที่ต่างๆ ของจังหวัด เขตบริการการศึกษา สถานที่ตั้งของโรงเรียน เขตการปกครอง ลักษณะอาชีพของคนในท้องถิ่น การกระจายอาชีพ สภาพของทรัพยากรที่ผูกพันกับอาชีพ รวมทั้งปัญหาทางภาษา ศาสนา ความเชื่อ และค่านิยมต่างๆ ที่จะมีผลต่อการจัดการศึกษา เป็นต้น

2.4 ข้อมูลความต้องการกำลังคนและการมีงานทำ ข้อมูลเหล่านี้เป็นข้อมูลที่สำคัญสำหรับการวางแผนการศึกษาในแต่ละจังหวัด การเก็บข้อมูลในขั้นแรกทำได้ด้วยความลำบาก แต่ก็มีประโยชน์คุ้มค่าต่อการลงทุนและการแสวงหา ใช้ประกอบการวางแผนและการบริหารการศึกษาในส่วนจังหวัด ความต้องการกำลังคนอาจจำแนกตามหมวดหมู่ระดับอาชีพ ได้แก่ ระดับอาชีพขั้นสูง ระดับบริหารหรือการจัดการ ระดับช่างเทคนิค ระดับแรงงานฝีมือ ระดับแรงงานกึ่งฝีมือ และระดับกรรมกร ส่วนข้อมูลการมีงานทำก็เช่นกัน หากผู้รับผิดชอบในระดับจังหวัด ได้ประสานงานกับแรงงานจังหวัดและสถิติจังหวัดแล้วก็จะได้ข้อมูลบางอย่างที่เป็นประโยชน์ตามควร

สนอง เครือมาก (2539 : 1260) ได้กล่าวถึงแหล่งข้อมูลสำคัญที่สามารถนำมาจัดกระทำให้เป็นสารสนเทศทางการศึกษา 2 ทาง คือ

1. แหล่งข้อมูลที่อยู่ภายในระบบการศึกษา (Internal Source) แหล่งข้อมูลนี้จะให้ข้อเท็จจริงต่างๆ ของระบบการศึกษา (Educational System) ซึ่งประกอบไปด้วยปัจจัยกระบวนการ และผลผลิตของระบบการศึกษา ส่วนใหญ่จะเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการดำเนินการศึกษา เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับครู นักเรียน โรงเรียน อุปกรณ์การเรียน งบประมาณทางการศึกษา หลักสูตรและการจัดบริการทางการศึกษาต่างๆ เป็นต้น ข้อมูลเหล่านี้สามารถถามได้จากบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

2. แหล่งข้อมูลที่อยู่ภายนอกระบบการศึกษา (External Source) ส่วนใหญ่จะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาและมีผลกระทบต่อปัจจัย กระบวนการ และผลผลิตของระบบการศึกษา เช่น ข้อมูลด้านประชากร ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ เช่น รายได้ของประชากร ในท้องถิ่น การประกอบอาชีพ การจ้างและการมีงานทำ ข้อมูลด้านสังคม เช่น เขตการปกครอง ลักษณะทรัพยากร การนับถือศาสนา ภาษา ค่านิยม ความเชื่อ ศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น ข้อมูลเหล่านี้ผู้บริหารสามารถสอบถามได้จากชุมชน ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ปกครองนักเรียน เป็นต้น

ข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลทั้งสองนี้ อาจแยกได้เป็น 2 ประเภท ตามวิธีการที่ได้มา คือ

1. ข้อมูลแบบเป็นทางการ ได้แก่ ข้อมูลที่ได้มาโดยวิธีการที่มีแบบแผน อยู่ในแบบฟอร์มการสำรวจ ที่ออกแบบใช้ในหน่วยงาน มีรายการต่างๆ ทั้งที่เกิดจากแหล่งข้อมูลภายในและภายนอกระบบการศึกษา

2. ข้อมูลแบบไม่เป็นทางการ คือ ข้อมูลที่ได้มาอย่างไม่มีแบบแผนแน่นอน เช่น ได้มาจากการคิดเห็น การวิพากษ์วิจารณ์และประสบการณ์ของบุคคล ข้อมูลประเภทนี้ไม่มีแบบฟอร์มที่แน่นอน และไม่สามารถนำไปประมวลผลได้

อำรุง จันทวานิช ภาณุรัตน์ รัตยาภาส และเจษฎ์ อนรรฆมงคล (2539 : 5-7) ได้ระบุแหล่งที่มาของข้อมูลสำหรับการจัดทำสารสนเทศเพื่อการวางแผนและการบริหารการศึกษา มีแหล่งข้อมูลที่สำคัญ 2 แหล่ง คือ แหล่งข้อมูลภายในระบบการศึกษาและแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับระบบการศึกษา ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลภายในระบบการศึกษา จะให้ข้อเท็จจริงต่างๆ ของระบบการศึกษานั้น ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยในระบบ ได้แก่ ปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต

1.1 ปัจจัย เป็นทรัพยากรหรือสิ่งที่จำเป็นเพื่อเข้าสู่ระบบและก่อให้เกิดการทำงาน

1.2 กระบวนการ เช่น ปัจจัยอาจประกอบด้วย ครู นักเรียน อุปกรณ์การเรียน งบประมาณการศึกษากระบวนการ เป็นส่วนที่ทำหน้าที่แปรสภาพปัจจัยที่นำเข้าไปเป็นผลผลิตหรือผลลัพธ์ที่ต้องการ หรือเป็นการดำเนินงานทางการศึกษา ได้แก่ โครงสร้างและระบบบริหาร กระบวนการเรียนการสอน การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในระบบ การควบคุมติดตาม และประเมินผล

1.3 ผลผลิต เป็นสิ่งที่ต้องการจากระบบ ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของระบบ เช่น จำนวน คุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา ประสิทธิภาพการสอนของครู การมีงานทำ

2. แหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับระบบการศึกษา หมายถึง แหล่งข้อมูลภายนอกกระบวนการศึกษา ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมทางการศึกษาและมีผลกระทบต้อปัจจัย กระบวนการและผลผลิต ซึ่งเป็นองค์ประกอบย่อยของระบบ ข้อมูลที่ได้จากแหล่งดังกล่าว เช่น ข้อมูลด้านประชากร ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ ข้อมูลด้านสังคมและสภาพแวดล้อมทางนิเวศวิทยา และข้อมูลความต้องการกำลังคนและการมีงานทำ เป็นต้น

พยุงค์ดี สนเทศ (2529 : 50-58) ได้ระบุแหล่งที่มาของข้อมูลสารสนเทศ ไว้ดังนี้

1. ข้อมูลจากหน่วยงานในโรงเรียน ซึ่งได้แก่ งานบริหารโรงเรียนในด้านวิชาการ ธุรการ ปกครอง และบริหาร หรืองานด้านอื่นๆ ในโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนแต่ละแห่งจัดขึ้นมา ข้อมูลจากหน่วยงานในโรงเรียนนี้แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1.1 ข้อมูลประจำปี ซึ่งเป็นข้อมูลค่อนข้างคงที่ไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลง เช่น ข้อมูลอาคารสถานที่ จำนวนนักเรียน จำนวนครูอาจารย์ เป็นต้น

1.2 ข้อมูลที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ซึ่งจะต้องไว้เป็นรายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน หรือรายภาคเรียน เช่น ข้อมูลวันลาของครูอาจารย์ จำนวนนักเรียนที่ขาดเรียน งานสารบรรณ งานบริการต่างๆ งานเกี่ยวกับเงินงบประมาณและเงินบำรุงการศึกษา เป็นต้น

2. ข้อมูลจากการศึกษา ค้นคว้า และการวิจัย ข้อมูลประเภทนี้เป็นการสำรวจเพื่อตอบสนองเป้าหมายในการดำเนินงานเป็นกรณีพิเศษ หรือเป็นการศึกษารายกรณีเพื่อแก้ปัญหาและ

อุปสรรคบางอย่าง เช่น ต้องการแก้ปัญหาเกี่ยวกับความประพฤติของนักเรียนบางกลุ่ม ก็ใช้การศึกษาเป็นรายกรณี หรือออกแบบสอบถามเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลในการแก้ปัญหาดังกล่าว นอกจากนั้น การวิจัยเชิงสำรวจจะต้องได้ข้อมูลบางประการ เพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ได้ ข้อมูลสารสนเทศประเภทนี้จึงได้มาจากทั้งแหล่งปฐมภูมิและทุติยภูมิ

3. ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้มีประสบการณ์ การพูดคุย การสอบถาม เรื่องราวต่างๆ แล้วนำมาประมวลกันเพื่อนำเสนอผู้บริหารโรงเรียนและจัดเก็บข้อมูลให้เป็นหลักฐานที่อ้างอิงได้ ข้อมูลประเภทนี้สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาได้ตรงเป้าหมายและเป็นไปอย่างรวดเร็วที่สุด

4. ข้อมูลจากหน่วยงานภายนอกโรงเรียน ซึ่งอาจจำเป็นต้องใช้เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน เช่น โรงเรียนมัธยมศึกษาต้องการข้อมูลจากโรงเรียนประถมศึกษาใกล้เคียงมาประมวลวิเคราะห์ร่วมกัน นอกจากนั้นยังต้องการข้อมูลบางประการจากหน่วยราชการอื่นๆ หรือภาคเอกชนด้วย ทั้งนี้เพื่อให้เกิดผลดี ต่อการบริหารโรงเรียนมากที่สุด

วัลลภ ภูจอมจิตร (2540 : 20) ได้กล่าวถึงแหล่งข้อมูลสำคัญที่สามารถนำมาจัดกระทำให้เป็นสารสนเทศทางการศึกษามี 2 แหล่ง คือ

1. แหล่งข้อมูลที่อยู่ภายในระบบการศึกษา (Internal Source) แหล่งข้อมูลนี้ จะให้ข้อเท็จจริงต่างๆ ของระบบการศึกษา (Educational System) ซึ่งประกอบไปด้วยปัจจัยกระบวนการ และผลผลิตของระบบการศึกษา ส่วนใหญ่จะเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการดำเนินการศึกษา เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับครู นักเรียน โรงเรียน อุปกรณ์การเรียน งบประมาณทางการศึกษา หลักสูตรและการจัดบริการทางการศึกษาต่างๆ เป็นต้น ข้อมูลเหล่านี้สามารถถามได้จากบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

2. แหล่งข้อมูลที่อยู่ภายนอกระบบการศึกษา (External Source) ส่วนใหญ่จะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาและมีผลกระทบต่อปัจจัย กระบวนการและผลผลิตของระบบการศึกษา เช่น ข้อมูลด้านประชากร ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ เช่น รายได้ของประชากรในท้องถิ่น การประกอบอาชีพ การจ้างงานและการมีงานทำ ข้อมูลด้านสังคม เช่น เขตการปกครอง ลักษณะทรัพยากร การนับถือศาสนา ภาษา ค่านิยมความเชื่อ ศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น ข้อมูลเหล่านี้ ผู้บริหารสามารถสอบถามได้จากชุมชน ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ปกครองนักเรียน เป็นต้น

ข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลทั้งสองนี้ อาจแยกเป็น 2 ประเภท ตามวิธีการที่ได้มา คือ

1. ข้อมูลแบบเป็นทางการ ได้แก่ ข้อมูลที่ได้มาโดยวิธีการที่มีแบบแผน อยู่ในแบบฟอร์มการสำรวจที่ออกแบบใช้ในหน่วยงาน มีรายการต่างๆ ทั้งที่เกิดจากแหล่งข้อมูลภายในและภายนอกระบบการศึกษา ตลอดจนสภาพการณ์ปัญหา เป็นต้น

2. ข้อมูลแบบไม่เป็นทางการ คือ ข้อมูลที่ได้มาอย่างไม่มีแบบแผนแน่นอน เช่น ได้มาจากความคิดเห็น การวิพากษ์วิจารณ์ และประสบการณ์ของบุคคล ข้อมูลประเภทนี้ไม่มีแบบฟอร์มที่แน่นอน และไม่สามารถนำไปประมวลผลได้

กล่าวโดยสรุป ข้อมูลสารสนเทศที่ใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียน สามารถแบ่งออกเป็น 2 แหล่ง คือ แหล่งข้อมูลภายในโรงเรียน และแหล่งข้อมูลภายนอกโรงเรียน โรงเรียนจำเป็นต้องพิจารณาเลือกให้เหมาะสมกับการใช้งาน

1. แหล่งข้อมูลภายในโรงเรียน เช่น ข้อมูลโรงเรียน นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา งบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวก หลักสูตร และแผนการเรียนการสอน เป็นต้น
2. แหล่งข้อมูลภายนอกโรงเรียน เช่น ข้อมูลประชากร เศรษฐกิจ สังคม เป็นต้น

4. โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาต่อจากระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่รัฐจัดให้กับประชาชน มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ ความสามารถตามหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็นแก้ปัญหาได้ เป็นคนร่าเริง แจ่มใส มีวินัยมีความรับผิดชอบ มีความกตัญญู ขยัน ประหยัด เห็นช่องทางการประกอบอาชีพ ฟังตนเองได้และสามารถมีส่วนร่วมในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (กรมสามัญศึกษา. 2539 : 3)

ระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 - ม.3) และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 - ม.6) ใช้เวลาเรียนระดับละ 3 ปี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความสามารถพิเศษ สามารถเรียนจบได้ในระยะเวลา 2 ปี การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาร้อยละ 90 อยู่ในความรับผิดชอบของกรมสามัญศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2539 : 44)

ส่วนการบริหารโรงเรียนมัศึกษานั้น นักวิชาการศึกษาได้ให้ความหมายของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้ ดังนี้

บุญโญ สาร (2528 : 37) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลร่วมกันดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน ประชาชนหรือสมาชิกของสังคมในทุกๆ ด้าน เช่น ความสามารถ ค่านิยม ทศนคติหรือคุณธรรม ทั้งที่เป็นระเบียบแบบแผนและไม่เป็นระเบียบแบบแผน

แคมป์เบลล์ (ฉัฐลี เรื่องศิริ. 2535 : 9 ; อ้างอิงจาก Campbell. 1971 : 22) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียนมัศึกษานั้น หมายถึง การจัดแผนยุทธศาสตร์ทางการศึกษาเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมาย

ในปีการศึกษา 2545 กรมสามัญศึกษามีโรงเรียนในสังกัดทั่วประเทศ รวมทั้งสิ้น จำนวน 2,669 โรงเรียน นักเรียน 2,540,710 คน และครูอาจารย์ 123,707 คน เป็นโรงเรียน ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร จำนวน 119 โรงเรียน (กรมสามัญศึกษา. 2545ค : 1) โรงเรียน กรุงเทพมหานครจำนวน 119 โรง จำแนกเป็น 8 กลุ่มโรงเรียน โดยมีคณะกรรมการกลุ่ม โรงเรียน ซึ่งเป็นผู้บริหารทุกคนในกลุ่มนั้นๆ ร่วมกันจัดทำแผนงาน และโครงการของศูนย์ พัฒนาวิชาการ ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนาวิชาการของกลุ่มโรงเรียนให้สู่ความ เป็นเลิศทางวิชาการร่วมกัน (กรมสามัญศึกษา. 2542ข : 48-50)

5. นโยบายการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ

การปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่ สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมใน การดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ในการทำงานที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จตาม เป้าหมายดังกล่าว นั้น ขึ้นอยู่กับคุณภาพและความสามารถในการจัดการศึกษาที่จะทำ ให้ การศึกษา เป็นการศึกษาตลอดชีวิตของประชาชน การให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงต้องเป็นไป เพื่อคนทั้งมวล และสอดคล้องกับกลุ่มต่างๆ และคนทั้งมวลในสังคมต้องมีหน้าที่และความรับ ผิดชอบ ต่อการบริหารจัดการศึกษา ปัจจัยที่จะทำให้การบริหารจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คือ การมีข้อมูลสารสนเทศที่มีความถูกต้อง ตรงกัน มีความง่ายและรวดเร็วต่อการนำไป ใช้งาน

กระทรวงศึกษาธิการจึงมุ่งมั่นที่จะพัฒนาการศึกษาเพื่อให้เป็นกลไกในการพัฒนาคน ได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระยะที่ 8 ไว้ 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านการศาสนา และด้านการวัฒนธรรม ทั้งนี้การพัฒนาทั้ง 3 ด้านจะต้อง เชื่อมโยงผสมผสานกัน ในด้านการศึกษาได้กำหนดนโยบายการปฏิรูปการบริหารและการจัด การศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบสารสนเทศ โดยมีเป้าหมายและมาตรการ ดำเนินงาน กระทรวงศึกษาธิการ (2540 : 61-83) ที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

เป้าหมาย

1. มีระบบการบริหารงานบุคคลของกระทรวงศึกษาธิการ ที่อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติ องค์การบริหารงานบุคคลเดียวกัน
2. หน่วยงานสนับสนุนสถานศึกษาทุกระดับได้รับการปรับปรุงในด้านระบบข้อมูล ระบบวางแผนการใช้เทคโนโลยี การนิเทศ ติดตามประเมินผล ให้คลังข้อมูลสามารถให้บริการได้ อย่างรวดเร็ว

3. สถานศึกษาทุกแห่งได้รับการกระจายอำนาจให้มีความคล่องตัว สามารถจัดการศึกษาที่หลากหลาย สอดคล้องตามความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ภายใต้แนวทางที่กระทรวงกำหนด

4. ประชาชน ครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนา องค์กรของรัฐและเอกชน มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาและตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาในสถานศึกษาทุกแห่ง

มาตรการ

1. พัฒนาโครงสร้างระบบการบริหารและการจัดการศึกษา โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน

2. กระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ภูมิภาคและสถานศึกษา โดยให้องค์กรบุคคลระดับจังหวัด สามารถกำหนดนโยบายการศึกษา สนับสนุนความก้าวหน้าของบุคลากร และจัดสรรงบประมาณที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น รวมทั้งให้สถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาสามารถบริหารงานได้อย่างคล่องตัว สอดคล้องตามความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

3. ส่งเสริมให้ครอบครัว ชุมชน เอกชน และสถาบันทางศาสนา มีความเข้าใจตระหนักในความสำคัญของการศึกษา และมีส่วนร่วมในการบริหาร จัดการ กำหนด นโยบาย การจัดการศึกษา การกำหนดและพัฒนาหลักสูตรและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

4. พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร การวางแผนและการติดตามประเมินผลให้เป็นเครือข่ายเชื่อมโยงกันทุกระดับ และสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบาย เป้าหมาย และมาตรการของกระทรวงศึกษาธิการ

ส่วนการกำหนดนโยบายการพัฒนาการบริหารและการจัดการศึกษา ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบสารสนเทศ ตามแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของกรมสามัญศึกษา ระยะที่ 8 (กรมสามัญศึกษา. 2540 : 53-54) สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

เป้าหมาย

1. กรมสามัญศึกษาและหน่วยงานในสังกัดมีข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ และผลการดำเนินการในภาพรวม ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพที่ชัดเจน ถูกต้อง และทันสมัย

2. กรมสามัญศึกษาและหน่วยงานในสังกัดมีความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน สามารถบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

3. สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดและโรงเรียนมีความเข้มแข็ง สามารถแก้ปัญหาและพัฒนางานได้อย่างเหมาะสมและทันเวลาที่

4. กรมสามัญศึกษาและหน่วยงานในสังกัด มีระบบการประชาสัมพันธ์ที่สร้างความเข้าใจและปฏิบัติงานได้ตรงทิศทาง และได้รับการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้อง และหน่วยงานอื่น

มาตรการ

1. พัฒนาระบบการวางแผน ระบบข้อมูล สารสนเทศ การตรวจสอบ ติดตามประเมินผล และรายงานผลให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาการศึกษาให้ได้ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน และเป็นข้อมูลที่ทันสมัย

2. จัดให้มีเครือข่ายข้อมูลทางด้านการบริหารให้สามารถเชื่อมโยง ติดต่อสื่อสารถึงกันได้ทุกระดับ

3. มอบหรือกระจายอำนาจการจัดการศึกษาให้กับจังหวัดและโรงเรียนให้มากขึ้น

4. ปรับปรุงกระบวนการบริหารและการปฏิบัติงานในหน่วยงาน และสถานศึกษาทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

5. ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในการบริหารการศึกษา การนิเทศ การศึกษาการจัดการเรียนการสอน และการปฏิบัติงานอื่นๆ

6. พัฒนางานประชาสัมพันธ์ทุกระดับทั้งในด้านรูปแบบ วิธีการนำเสนอ และการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในการพัฒนางาน

จากแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระยะที่ 8 ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า กระทรวงศึกษาธิการและกรมสามัญศึกษาเห็นความสำคัญของข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้กำหนดเป็นนโยบายเพื่อให้หน่วยงานในสังกัดมีข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหารจัดการ

6. การบริหารงานวิชาการ

6.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

บันลือ พฤกษ์วัน (2536 : 56) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน สร้างนักเรียนให้มีความสามารถ ดังนี้

1. ให้นักเรียนมีสุขภาพดี มีคุณธรรม มีความเป็นพลเมืองดี
2. สามารถใช้ประโยชน์ของวิชาที่เรียน
3. มีความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจ (มุ่งให้เกิดความก้าวหน้าในเชิงเศรษฐกิจของตนและส่วนรวม)
4. มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2537 : 16) ให้ความหมายว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษาโดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

จากความหมายที่นักวิชาการได้ให้ความหมายหลายท่าน พอสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารงานในโรงเรียน โดยจัดกิจกรรมทางการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดคุณธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

6.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน

กิติมา ปรีดีติลล (2532 : 48) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นสิ่งสำคัญ โรงเรียนจะดีหรือเลวขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการทั้งสิ้น งานวิชาการมีจุดมุ่งหมายที่จะสร้างผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และคุณสมบัติเฉพาะ ลักษณะของงานวิชาการจึงเป็นเรื่องที่ครอบคลุมและกว้างขวางมาก การที่จะทำให้จุดมุ่งหมายดังกล่าวประสบผลสำเร็จได้ไม่ใช่เรื่องง่าย ความสลับซับซ้อนและความละเอียดประณีตในเนื้อหาวิชาการต่างๆ จึงเป็นเรื่องที่ผู้บริหารน่าจะได้อ้างแนวทางปฏิบัติให้ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อความพัฒนาของสถานศึกษาหรือโรงเรียน

อำภา บุญช่วย (2537 : 2) กล่าวว่างานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจสำคัญ หรือเรียกได้ว่าเป็นงานหลักของโรงเรียน ส่วนงานด้านบุคลากร ธุรการ กิจกรรมนักเรียนและงานอื่น ๆ เป็นงานที่สนับสนุนงานวิชาการให้มีคุณภาพ

สมิทซ์ และคนอื่นๆ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2545 : 1 – 2 ; อ้างอิงจาก Smith and others. 1961 : 170) เห็นว่า งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาและเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องโดยตรงหรือทางอ้อมก็อยู่ที่ลักษณะงาน

ในด้านการใช้เวลาในการบริหารงานและการให้ความสำคัญของงานในสถานศึกษางานในความรับผิดชอบของผู้บริหาร โดยแยกงานออกเป็น 7 ประเภท พบว่า

1. การบริหารงานวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 40
2. งานบริหารบุคลากร ได้แก่ ครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ คิดเป็นร้อยละ 20
3. งานบริหารกิจการนักเรียนนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 20
4. งานบริหารการเงิน คิดเป็นร้อยละ 5
5. งานบริหารอาคารสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 5
6. งานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน คิดเป็นร้อยละ 5
7. งานบริหารทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 5

จะเห็นว่า ผู้บริหารในสถานศึกษาใช้เวลาถึงร้อยละ 40 ของเวลาทั้งหมด บริหารงานวิชาการมากกว่าใช้เวลาบริหารงานอื่น ๆ

สรุปได้ว่า งานวิชาการมีความสำคัญคือ เป็นงานหลักของการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาของโรงเรียน งานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา เป็นงานหลักของโรงเรียนทั้งในแง่การบริหารและการปฏิบัติงานของครู ผลงานทางวิชาการที่ได้รับการประเมินแล้วนับว่า เป็นดัชนีที่แสดงความสำเร็จของการจัดการศึกษาภายใต้การบริหารงานภายในโรงเรียนนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี

6.3 หลักการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการ ถือว่าเป็นงานหลักสำคัญที่สุดในโรงเรียน ซึ่งมีขอบข่ายงานกว้างมาก ไม่สามารถที่จะดูแลคนเดียวได้ทั่วถึงทุกด้าน ดังนั้นวิชาการศึกษาได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการไว้ ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2537 : 23) ได้ให้หลักการบริหารงานวิชาการว่าผู้บริหารควรจะได้คำนึงถึงหลักการบริหาร ดังนี้

1. มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาที่ชัดเจน
2. ต้องมีเทคนิควิธีในการบริหารงานวิชาการ
3. มีการประเมินผลงานทางวิชาการ

บุรุษ (ประยุทธ เชาว์ชัยภูมิ. 2540 : 29 ; อ้างอิงจาก Bruce. 1978 : 1192) ได้ให้หลักการในการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

1. หลักแห่งประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การได้ผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่เพิ่มการลงทุน นั่นคือนักเรียนสามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดของหลักสูตร โดยไม่ออกกลางคันเรียนเกินเวลาและช้ากว่ากำหนด
2. หลักแห่งประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ผลผลิตได้ตามจุดหมายที่วางไว้ นั่นคือ นักเรียนมีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถ ทักษะ คุณธรรม และการจัดการได้

กล่าวโดยสรุป การบริหารงานวิชาการจะต้องมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโรงเรียนที่ชัดเจนต้องมีเทคนิควิธีการในการบริหารงานที่เหมาะสม โดยต้องยึดหลักประสิทธิภาพ และประสิทธิผลทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ

6.4 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสถานศึกษา เนื่องจากภารกิจหลัก คือ การจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนจะมีประสิทธิภาพเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการเป็นสำคัญ การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา หน่วยงาน และนักการศึกษาได้เสนอขอบข่ายวิชาการไว้ ดังนี้

กิตติมา ปรีดีดิลก (2532 : 57) ได้กล่าวถึงงานด้านวิชาการในโรงเรียนหลายประการ ดังนี้

1. การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านวิชาการ
2. การจัดทำหลักสูตรการสอน โครงการศึกษา และแผนการสอน
3. การดำเนินงาน การจัดการเรียนการสอน เช่น การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การจัดตารางสอน การจัดหาแบบเรียน และการจัดทำคู่มือครู
4. การจัดหาสื่อการเรียนการสอนและวัสดุที่ใช้ผลิตสื่อการสอน
5. การปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งเป็นงานด้านนิเทศการสอน การฝึกอบรมหรือประชุมปฏิบัติการ
6. การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน
7. การพัฒนาบุคลากรที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาการเรียนการสอนโดยตรง
8. งานการค้นคว้าวิจัยทางการศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องกับการทดสอบทุกรูปแบบวิธีการสอน
9. งานการเผยแพร่วิชาการ ซึ่งมีความจำเป็นแก่ชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ เช่น ผลงานการประดิษฐ์คิดค้นวิธีการใหม่ ปัญหาเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพอนามัย และอื่น ๆ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 17-19) ได้กล่าวถึงขอบข่ายงานวิชาการไว้ดังนี้

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการปฏิบัติงานเกี่ยวกับ แผนปฏิบัติงานวิชาการ โครงการศึกษา บันทึกรายการสอน

2. การจัดทำดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน ได้แก่ การปฏิบัติงานการจัดตารางสอน การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การจัดแผนการเรียน การปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นต้น

3. การจัดการบริการการสอน ได้แก่ การจัดสื่อการสอน การจัดห้องสมุด การนิเทศการสอน เป็นต้น

4. การจัดการวัดผลและประเมินผล
5. การติดตามผลขอบข่ายของงานวิชาการ

กรมสามัญศึกษา (2539 : 5) ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานขอบข่ายงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา ดังนี้

1. การวางแผนงานวิชาการ ได้แก่ การรวบรวมข้อมูลและจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับงานวิชาการ และการทำแผนงานวิชาการ

2. การบริหารงานวิชาการ ได้แก่ การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ การจัดกลุ่มการเรียน การจัดตารางสอน การจัดครูเข้าสอนตามตารางสอน การจัดครูสอนแทน และการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานทางวิชาการ

3. การจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดทำ การใช้ การปรับปรุงแผนการสอน รายวิชา การจัดหา จัดทำ ใช้ บำรุงรักษา และส่งเสริมการผลิตสื่อการเรียนการสอน

4. การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ ได้แก่ การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน การจัดสอนซ่อมเสริม การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักสูตร การพัฒนาครูทางด้านวิชาการ จำนวนครูที่ผ่านการอบรมหรือฝึกอบรมทางด้านวิชาการในรอบ 2 ปี การสร้างบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียน และการส่งเสริมการวิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

5. การวัดผลประเมินผลการเรียน และงานทะเบียนนักเรียน ได้แก่ การดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียน การสร้างและปรับปรุงเครื่องมือการวัดผลการเรียนรู้ การจัดทำมีเอกสารและแบบฟอร์มเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียน การดำเนินการเกี่ยวกับหลักฐานการวัดผลและประเมินผลการเรียน และงานทะเบียนนักเรียน

6. การประเมินผลงานวิชาการ ได้แก่ การประเมินผลการจัดการงานวิชาการ การประเมินผลในด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน

อุทัย เจริญธรรม (2542 : 29 – 32) ได้แบ่งขอบข่ายงานวิชาการออกเป็น 6 ประเภทใหญ่ ดังนี้

1. แผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ
2. หลักสูตรและการสอน ประกอบด้วย หลักสูตรโครงการสอน ประมวลผลการสอน
3. การจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย การจัดตารางสอน การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การจัดแบบเรียน การจัดห้องสมุด การจัดทำคู่มือครู
4. สื่อการสอน
5. การปรับปรุงการเรียนการสอน การนิเทศการสอน การฝึกอบรม
6. วัดผลและประเมินผล

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 100-115) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ไว้ 5 งาน ดังนี้

1. งานแผนงานวิชาการ ได้แก่ การจัดทำโครงการสอนแผนการสอนและคู่มือประมวลการเรียนการสอน การจัดทำข้อมูลสถิตินักเรียน จัดทำนำเสนอแนวนโยบายแนวการจัดการศึกษาของสถานศึกษาจัดทำแผนการดำเนินงานและหรือธรรมนูญโรงเรียน (School Charter) จัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการและอื่น ๆ

2. งานจัดการเรียนการสอน ได้แก่ จัดบริการการศึกษาสำหรับคนพิการผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษ (มาตรา 10) ดำเนินการจัดการศึกษาทั้งในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัย ตามที่เห็นสมควรโดยให้ตอบสนองนโยบายของชาติและความต้องการของท้องถิ่นเป็นสำคัญ (มาตรา 15) กำหนดคาบเวลาเรียน ตามเกณฑ์ขั้นต่ำ กำหนดวัน ปิด-เปิด ภาคเรียนของสถานศึกษาจัดตารางสอน จัดชั้นเรียน จัดครูเข้าสอน จัดสอนซ่อมเสริม และอื่น ๆ

3. งานพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอน ได้แก่ จัดทำ และพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (มาตรา 27 วรรค 2) เทียบโดยผลการเรียน (มาตรา 15 วรรคท้าย) จัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติมาตรฐานการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัดและแนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พัฒนาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ (มาตรา 30) จัดหาและพัฒนาสื่อ การเรียนการสอนและให้บริการแก่ครู คัดเลือกหนังสือแบบเรียนที่กระทรวงฯ หรือเขตพื้นที่อนุมัติให้ใช้ในสถานศึกษาอนุมัติให้ใช้หนังสือแบบเรียนเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่นที่สถานศึกษาจัดทำหรือพัฒนาขึ้นจัดทำตำราเรียนในวิชาที่สถานศึกษาเป็นผู้ทำหลักสูตร จัดหาวิทยากรและแหล่งประกอบการฝึกงาน จัดบริการห้องสมุด และที่อ่านหนังสืออื่น ๆ นอกเหนือจากห้องสมุดจัดมุมค้นคว้าศึกษาในห้องเรียน จัดห้องวิชาการสำหรับค้นคว้าของครูและอื่น ๆ

4. งานวัดและประเมินผล ได้แก่ จัดการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอน (มาตรา 26) ดำเนินการให้มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (มาตรา 48) อันได้แก่ การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง อนุมัติการจบการศึกษา ออกหลักฐานทางวิชาการ จัดทำทะเบียนวัดผลติดตาม และรายงานผลการปฏิบัติงานด้านวิชาการและอื่น ๆ

5. งานอื่น ๆ ได้แก่ ให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ทางด้านวิชาการของสถานศึกษา ตามคำร้องของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา (มาตรา 50) ประสาน ส่งเสริมและดำเนินการเกี่ยวกับสิทธิ

6.5 ขอบข่ายข้อมูลทางวิชาการ

เพื่อให้โรงเรียนมัธยมศึกษามีข้อมูลสารสนเทศที่จะนำมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนและตัดสินใจในการบริหารงานวิชาการ กรมสามัญศึกษา มีนโยบายให้โรงเรียนทั่วประเทศจัดทำระบบสารสนเทศขึ้นภายในโรงเรียน โดยกำหนดขอบเขตของข้อมูลเพื่อจัดทำระบบสารสนเทศดังนี้ (กรมสามัญศึกษา. 2538 : 19)

1. นักเรียนแยกตาม เพศ อายุ ชั้น แผนการเรียน อาชีพของบิดามารดาและที่อยู่อาศัย
2. ครู-อาจารย์ แยกตามระดับ ตำแหน่ง วุฒิ วิชาเอก วิชาที่สอน
3. จำนวนโรงเรียน/นักเรียนในเขตบริการ
4. วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ อาคารเรียน ขนาดห้องเรียน อาคารประกอบ งบประมาณเงินบำรุงการศึกษา ฯลฯ
5. อาชีพในท้องถิ่น วิทยาการท้องถิ่น สถานประกอบการท้องถิ่น

6. ปัญหา/ความต้องการของโรงเรียนตามกรอบนโยบายของกรมสามัญศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษา
7. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพของกระบวนการเรียนการสอน กระบวนการบริหาร และกระบวนการนิเทศในโรงเรียน กระบวนการในการจัดกิจกรรม กระบวนการในการแนะแนว
8. ข้อมูลที่แสดงให้เห็นคุณลักษณะของนักเรียนตามหลักสูตรต้องการ
9. ข้อมูลที่แสดงระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกแผนการเรียนในทุกกลุ่มวิชา
10. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลการเรียนของนักเรียนที่จบการศึกษาไปแล้ว และกำลังศึกษาในมหาวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษาต่างๆ

กล่าวโดยสรุป ข้อมูลสารสนเทศที่โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จะต้องจัดเก็บเพื่อเป็นข้อมูลในการบริหารงานวิชาการ คือ ข้อมูลที่เกี่ยวกับนักเรียน ครู อาจารย์ รายวิชา อาคารสถานที่ ข่าวสารหรือข้อมูลอื่นๆ

จากการสังเกตพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร จัดส่งข้อมูลล่าช้าไม่เป็นไปตามเวลาที่กำหนด ข้อมูลที่ได้รับไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานของกรมสามัญศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ ได้นำแนวคิดดังกล่าวข้างต้นมาประมวลร่วมกัน เพื่อให้มีความเหมาะสมกับการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ 5 งาน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. งานแผนงานวิชาการ

กิตติมา ปรีดีดิolk (2532 : 57) กล่าวว่า แผนงานวิชาการ ได้แก่ แผนปฏิบัติการด้านวิชาการ หลักสูตรการสอน โครงการสอน และแผนการสอน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 17-19) กล่าวว่าไว้ด้วยว่า งานแผนงานวิชาการ ได้แก่ การปฏิบัติงานเกี่ยวกับ แผนปฏิบัติงานวิชาการโครงการสอน บันทึกการสอน ส่วนกรมสามัญศึกษางานแผนงานวิชาการ ได้แก่ การรวบรวมข้อมูลและจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับงานวิชาการ และการทำแผนงานวิชาการ การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ การจัดกลุ่มการเรียนรู้ การจัดตารางสอน การจัดครูเข้าสอน ตามตารางสอน การจัดครูสอนแทน (กรมสามัญศึกษา. 2539 : 5) สำหรับอุทัย เจริญธรรม (2542 : 29 – 32) ได้แบ่งขอบข่ายงานแผนงานวิชาการ ออกเป็น แผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ หลักสูตรและการสอน แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่แบ่งขอบข่ายงานแผนงานวิชาการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้แก่ การจัดทำโครงการสอนแผนการสอนและคู่มือประมวลการเรียนการสอน การจัดทำข้อมูลสถิตินักเรียน จัดทำนำเสนอนโยบายแนวการจัดการศึกษาของสถานศึกษาจัดทำแผนการดำเนินงานและหรือธรรมนูญโรงเรียน (School Charter) จัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการและอื่นๆ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 100)

กล่าวโดยสรุป งานแผนงานวิชาการ เป็นงานที่จะต้องจัดทำก่อนกระบวนการบริหารอื่น ดังนั้น การที่จะทำให้งานแผนงานประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โรงเรียนจะต้องนำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษามาใช้ในการจัดทำโครงการสอน แผนการสอน และคู่มือประกอบการเรียนการสอน การจัดทำสถิตินักเรียน การนำเสนอนโยบายการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2. งานจัดการเรียนการสอน

กิตติมา ปรีดีติลล (2532 : 57) กล่าวว่า งานจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การจัดตารางสอน การจัดหาแบบเรียน และการจัดทำคู่มือครู ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 17-19) กล่าวว่า งานจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดตารางสอน การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การจัดแผนการเรียน การปรับปรุงการเรียนการสอน ส่วนกรมสามัญศึกษางานจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดทำ การใช้ การปรับปรุงแผนการสอน รายวิชา การจัดหา จัดทำ ใช้ บำรุงรักษา และส่งเสริมการผลิตสื่อการเรียนการสอน (กรมสามัญศึกษา. 2539 : 5) สำหรับอุทัย เจริญธรรม (2542 : 29 – 32) ได้แบ่งงานจัดการเรียนการสอนออกเป็น การจัดตารางสอน การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การจัดแบบเรียน การจัดห้องสมุด และการจัดทำคู่มือครู ขอบข่ายงานแผนงานวิชาการ ออกเป็น แผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ หลักสูตรและการสอน แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่แบ่งขอบข่ายงานจัดการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้แก่ การกำหนดคาบสอน จัดตารางสอน จัดชั้นเรียน จัดครูเข้าสอน จัดสอนซ่อมเสริม (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 100)

กล่าวโดยสรุป งานจัดการเรียนการสอน เป็นงานที่สำคัญ และเป็นงานหลักของโรงเรียนถือเป็นหัวใจของโรงเรียน โรงเรียนจะดีหรือเลว มีคุณภาพมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับงานจัดการเรียนการสอนเป็นสำคัญ ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนจะต้องการนำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษามาใช้ประกอบการวางแผนและตัดสินใจในการกำหนดคาบเวลาเรียน การจัด ตารางสอน การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน และการจัดสอนเสริม

3. งานพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอน

กิตติมา ปรีดีติลล (2532 : 57) กล่าวว่า งานพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอนได้แก่ การจัดหาสื่อการเรียนการสอนและวัสดุที่ใช้ผลิตสื่อการเรียนการสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การนิเทศการสอน การฝึกอบรม พัฒนาบุคลากรที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาการเรียนการสอนโดยตรง ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 17-19) งานพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอนเป็นการจัดบริการการสอน ได้แก่ การจัดสื่อการสอน การจัดห้องสมุด การนิเทศการสอน ส่วนกรมสามัญศึกษางานพัฒนาและส่งเสริมทางด้านการเรียนการสอนได้ งานพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอน ได้แก่ การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน การจัดสอนซ่อมเสริม การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักสูตร

การพัฒนาครูทางด้านวิชาการ การสร้างบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียน และการส่งเสริมการวิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน (กรมสามัญศึกษา. 2539 : 5) สำหรับอุทัย เจริญธรรม (2542 : 29) กล่าวว่า งานพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอน ประกอบด้วย สื่อการสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การนิเทศการสอน และ การฝึกอบรม แนวคิดดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่แบ่งขอบข่ายงานพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอน ออกเป็น การจัดทำและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 100-115)

กล่าวโดยสรุป งานพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอน เป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ที่เป็นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ดังนั้นในงานพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอนโรงเรียนจะต้องนำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษามาใช้ประกอบการตัดสินใจในการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน การจัดทำกิจกรรมประกอบการเรียนการสอน และการปรับปรุงแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมกระบวนการคิดของผู้เรียน

4. งานวัดและประเมินผล

กิตติมา ปรีดีติลล (2532 : 57) กล่าวว่า งานวัดและประเมินผล ได้แก่ การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน งานการค้นคว้าวิจัยทางการศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการทดสอบทุกรูปแบบ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 17-19) งานวัดผลและประเมินผล ได้แก่ การจัดการวัดและประเมินผล การติดตามผลขอบข่ายของงานวิชาต่างๆ ส่วนงานวัดและประเมินผลของกรมสามัญศึกษา ได้แก่ การวัดผลประเมินผลการเรียน งานทะเบียนนักเรียน และการประเมินผลงานวิชาการ (กรมสามัญศึกษา. 2539 : 5) แนวคิดดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่แบ่งขอบข่ายงานวัดและประเมินผลตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้แก่ การจัดการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอน ดำเนินการให้มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจาก ภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษา อนุมัติการจบการศึกษา ออกหลักฐานทางวิชาการ จัดทำทะเบียนวัดผลติดตาม และรายงานผลการปฏิบัติงานด้านวิชาการ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 100-115)

กล่าวโดยสรุป งานวัดและประเมินผล เป็นกิจกรรมที่วัดเพื่อจะได้ทราบว่า การเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ การวัดและประเมินผลจึงเป็นงานที่สำคัญของสถานศึกษา ดังนั้น สถานศึกษาจะต้องนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้จัดทำทะเบียนวัดผล การออกแบบการติดตามและประเมินผลภายใน การกำหนดตัวชี้วัดเพื่อการทดสอบทางการศึกษา และการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน

5. งานให้ความร่วมมือต่าง ๆ ได้แก่ การจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ทางด้านวิชาการของสถานศึกษา ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา ประสาน ส่งเสริมและดำเนินการเกี่ยวกับสิทธิ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2544 : 100-115)

กล่าวโดยสรุป งานการให้ความร่วมมือต่าง ๆ เป็นการนำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษามาใช้ในการประสาน ส่งเสริม และให้ความร่วมมือในการดำเนินงานทุกด้านของสถานศึกษา ตลอดจนการนำเสนอข้อมูลด้านสิทธิการจัดการศึกษาของครอบครัว ชุมชน และการรณรงค์ให้เด็กทุกคนในพื้นที่บริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

7. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการใช้ข้อมูลสารสนเทศ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร มีขนาดโรงเรียน และกลุ่มโรงเรียน ซึ่งตัวแปรเหล่านี้ส่งผลต่อการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการดังนี้

ขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียนมีความสำคัญกับการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จากการศึกษาของมนูญ เพชรมีแก้ว (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 พบว่าการดำเนินงานสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีระดับการดำเนินงานทั้งโดยภาพรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน บุญชนะ ศรีวิฑรา (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร พบว่า โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีการจัดระบบสารสนเทศโดยส่วนรวมแตกต่างกัน สนทยา กำลังหาญ (2542 : 41) ได้ศึกษาการดำเนินงานสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา พบว่า การดำเนินงานสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการดำเนินงานสารสนเทศทั้งโดยภาพรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน และประวีติ สุทธิประภา (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนาร่อง สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 พบว่า โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีการปฏิบัติงานระบบสารสนเทศโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน

กลุ่มโรงเรียน

เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และสามารถใช้ทรัพยากรดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ กรมสามัญศึกษาได้แบ่งกลุ่ม

โรงเรียนกรมสามัญศึกษากรุงเทพมหานครตามเกณฑ์การแบ่งกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ออกเป็น 8 กลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มประกอบด้วยโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีที่ตั้งใกล้เคียงกันสามารถช่วยเหลือกันทางด้านวิชาการ กลุ่มละ 10 -18 โรงเรียน (กรมสามัญศึกษา. 2542 : 48-50) และจากการศึกษาของเจตนา ลีสุวรรณ (2543 : 271) ที่ได้ศึกษาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มโรงเรียนที่ต่างกันปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการต่างกัน

จากการศึกษางานวิจัยและหลักการที่เกี่ยวกับตัวแปรน่าจะสรุปได้ว่า ขนาดโรงเรียน และกลุ่มโรงเรียนมีผลกับการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

เสนาะ กลิ่นงาม (2533 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ความต้องการและการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 พบว่า ผู้บริหารต้องการข้อมูลด้านบุคลากร การจัดการเรียนการสอน วัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ งบประมาณ และสภาพแวดล้อม เพื่อนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้บริหารงานวิชาการ ธุรการ ปกครอง และบริการ

วิจิตร อุ่นสากล (2537 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาระบบสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 วัดอุปพระสงฆ์ของการวิจัยเพื่อศึกษาการจัดปัญหาและความต้องการในการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 170 คน ผู้จัดระบบสารสนเทศ จำนวน 201 คน ผลการวิจัยพบว่า ในการจัดระบบสารสนเทศมีคณะกรรมการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนทำหน้าที่รับผิดชอบในการจัดระบบสารสนเทศ มีการจัดสรรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ให้และมีความเพียงพอ มีห้องปฏิบัติงานในการจัดระบบสารสนเทศ ผู้ทำหน้าที่จัดระบบสารสนเทศมีความรู้ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ด้านสถิติและมีคุณลักษณะเหมาะสมในการจัดระบบสารสนเทศ ปัญหาในการจัดระบบสารสนเทศ พบว่า รายการที่เห็นว่าเป็นปัญหามาก คือ ความรับผิดชอบเกี่ยวกับภาระงานอื่นของผู้ปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบในการจัดระบบสารสนเทศ ความต้องการในการจัดระบบสารสนเทศ พบว่า รายการที่มีความต้องการมาก คือ การจัดให้มีการจัดฝึกอบรมบุคลากรที่รับผิดชอบการจัดระบบสารสนเทศให้มีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่

เตือนใจ จันทร์แสง (2540 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ความต้องการการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า

ผู้บริหารต้องการข้อมูลสารสนเทศด้านบุคลากร ด้านการจัดการเรียนการสอน พัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ งบประมาณ และสภาพแวดล้อม มากที่สุด และนำข้อมูลสารสนเทศเหล่านี้ไปใช้บริหารงานวิชาการ ธุรการ ปกครอง และบริการ ร้อยละ 90

วิลาวัณย์ สถิตยวงศ์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดระบบสารสนเทศในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนที่พบส่วนใหญ่ คือ บุคลากรขาดความรู้ในการวิเคราะห์และประมวลผล ขาดแคลนงบประมาณ ขาดแคลนวัสดุและอุปกรณ์ในการดำเนินงาน ขาดแคลนสถานที่หรือห้องปฏิบัติงาน ขาดแคลนเครื่องมือในการวิเคราะห์ ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงไม่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงและขาดการวิเคราะห์ข้อมูล

บุญชนะ ศรีวิหิต (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร พบว่า ครู-อาจารย์ฝ่ายสารสนเทศในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีการจัดระบบสารสนเทศโดยส่วนรวมแตกต่างกัน

รัชณี ศุภพงษ์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ความต้องการการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีการนำระบบสารสนเทศไปใช้ในการบริหารงานในระดับมาก ในด้านธุรการ-การเงิน เพียงด้านเดียว สำหรับด้านกิจการนักเรียน ด้านอาคารสถานที่ ด้านบุคลากร ด้านวิชาการ และด้านความสัมพันธ์ชุมชน มีการใช้ในระดับปานกลาง มีความต้องการใช้ในการบริหารงานมากในด้านความสัมพันธ์ชุมชน คือ การเผยแพร่ความรู้สู่ชุมชน ด้านวิชาการ คือ การวิจัยในชั้นเรียน และในด้านบุคลากร คือ การวิเคราะห์และกำหนดปริมาณงานของครู ปัญหาการใช้ระบบสารสนเทศที่พบ คือ วัสดุอุปกรณ์ มีไม่เพียงพอ ขาดแคลนงบประมาณจากต้นสังกัด ขาดการสนับสนุนจากแหล่งงบประมาณอื่น มีการอบรมให้ความรู้แก่ผู้เกี่ยวข้องน้อย การประชาสัมพันธ์การใช้ข้อมูลไม่ชัดเจน ต่อเนื่อง และไม่มีการติดตามและประเมินผลการจัดระบบสารสนเทศ

สนทยา กำลัหาญ (2542 : 41) ได้ศึกษา การดำเนินงานสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม พบว่า หัวหน้าฝ่ายและผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับสารสนเทศในโรงเรียนขนาดต่างกันมีการดำเนินงานสารสนเทศโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชูศรี พรหมจันทร์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ความต้องการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารของผู้บริหารในสหวิทยาเขตศรีนครินทร์ พบว่า ผู้บริหารการศึกษาในสหวิทยาเขตศรีนครินทร์ มีความต้องการใช้ข้อมูลสารสนเทศ ด้านนักเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านอาคารสถานที่ อยู่ในระดับมาก และความต้องการมี

ความแตกต่างกันตามระดับอายุ ประสบการณ์การปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ตำแหน่งการบริหารงาน และโรงเรียนที่สังกัด

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ สรุปได้ว่า ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียนส่วนใหญ่จะมีความแตกต่างกันตามขนาดของโรงเรียน ข้อมูลที่โรงเรียนต้องการใช้จะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ข้อมูลอาคารสถานที่ ข้อมูลด้านบุคลากร ข้อมูลวัสดุ ครุภัณฑ์ และสภาพแวดล้อม

งานวิจัยต่างประเทศ

กวอลท์นีย์ (Gwaltney. 1982 : 1367 – A) ได้ทำการศึกษา รูปแบบของสารสนเทศเพื่อการบริหารสำหรับสถาบันอุดมศึกษา เพื่อใช้ในการบริหารและการวางแผนระยะยาว ซึ่งการวิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อประยุกต์การจัดระบบสารสนเทศด้วยคอมพิวเตอร์ เพื่อให้การดำเนินงานการควบคุมและการวางแผนดียิ่งขึ้น การรวบรวม การนำเสนอข้อมูลใช้เวลาน้อยลง และให้ ผู้บริการทุกระดับสามารถใช้สารสนเทศได้ทันเวลา ถูกต้องและสมบูรณ์ ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบสารสนเทศในสถาบันอุดมศึกษาประกอบด้วย แฟ้มข้อมูล 5 แฟ้ม คือ ข้อมูลบุคลากร ข้อมูลนิสิตนักศึกษา ข้อมูลศิษย์เก่า ข้อมูลงบประมาณ และอาคารสถานที่ รูปแบบสารสนเทศ ในแต่ละสถาบันจะแตกต่างกัน ตามองค์ประกอบและระบบย่อยของสถาบัน ฉะนั้นการจัด สารสนเทศต้องพิจารณาโครงสร้างของสถาบัน และความต้องการสารสนเทศเฉพาะของแต่ละสถาบันด้วย

บลาสเทน (Blausstein. 1984 : 1517-A) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารในหน่วยงานรัฐบาลกลาง โดยศึกษาเพื่อหาวิธีการออกแบบและนำระบบสารสนเทศที่เป็นระบบอัตโนมัติไปใช้ในภาครัฐบาลมีการวิเคราะห์ภาระหน้าที่สำคัญๆ ความซับซ้อนของงาน ตลอดจนปัญหาต่างๆ ที่คาดว่าผู้จัดระบบสารสนเทศจะต้องเผชิญ คุศโลบายที่ใช้สำหรับการออกแบบก็คือ การศึกษาสำรวจทฤษฎีการตัดสินใจแบบต่างๆ และความสัมพันธ์ของทฤษฎีเหล่านั้น เพื่อจะปรับไปใช้กับการทำงานของระบบสารสนเทศ การกำหนดเป้าหมายของการวิจัยได้อาศัยข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางเทคโนโลยี การเมือง องค์กร และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล จากการศึกษา พบว่าไม่มีคุศโลบาย การตัดสินใจแบบใดแบบหนึ่งที่เหมาะสม

คาราดิมา (Karadima. 1985 : 2412 – A) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ระบบสารสนเทศอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณีมหาวิทยาลัยซานติอาโก, ชิลี (Universidad De Santiago De Chile) การวิจัยดังกล่าว ได้กล่าวถึงความสำคัญของสารสนเทศ และสารสนเทศอาจารย์ ว่ามีความสำคัญต่อการบริหารของมหาวิทยาลัยเป็นอย่างมาก จุดมุ่งหมายของการวิจัยมุ่งไปที่กระบวนการวางแผนทางวิชาการ การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้ระบบสารสนเทศตรวจสอบจำนวนอาจารย์ และจัดการการสอนของอาจารย์ โดยแบบสอบถาม

มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงองค์ประกอบที่เกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย นโยบายและเกณฑ์ทางวิชาการที่ใช้ และกิจกรรมสำคัญที่จะประเมิงานของฝ่ายวิชาการ การสอน การวิจัย งานนันทนาการ งานบริการชุมชน การพัฒนาคณาจารย์ และงานบริหารทั่วไป

แคชซิดี (Cassidy. 1990 : 2936 – A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลเพื่อการตัดสินใจในการพัฒนาระบบการศึกษา วิเคราะห์ระบบการบริหารข้อมูลทางการศึกษาด้วยคอมพิวเตอร์ ข้อมูลเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ผลการศึกษา พบว่า การออกแบบระบบและการพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการบริหารจัดการ ต้องกำหนดเกณฑ์เพื่อการประเมิน จึงจะสามารถพัฒนาระบบการศึกษาได้

ซิงค์ (Singh. 1991 : 1454 – A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะการตัดสินใจและทิศทางการของระบบสารสนเทศ : การศึกษาเฉพาะระบบสารสนเทศของวิทยาลัยชุมชนกลาง วาย เอ็ม ซี เอ ในชิคาโก โดยการวิจัยมุ่งหาคำตอบเกี่ยวกับพื้นฐานและองค์ประกอบของการตัดสินใจ การสื่อสารระหว่างผู้ใช้และผู้ผลิต และความเชื่อมั่นเกี่ยวกับสารสนเทศที่ผลิตขึ้นมา โดยใช้แบบสอบถาม 2 ฉบับ คือ ฉบับแรกสอบถามผู้บริหารระดับสูง และระดับกลาง ฉบับที่ 2 สอบถามผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานสารสนเทศ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารทุกระดับต้องการสารสนเทศที่เป็นทั้งสารสนเทศที่สรุปผลแล้วและสารสนเทศที่แสดงรายละเอียด เพื่อประกอบการตัดสินใจ องค์ประกอบที่ใช้ในการตัดสินใจของผู้บริหาร ได้แก่ ประสิทธิภาพเดิม การคาดการณ์ล่วงหน้า

โควัน (Cowan. 1993 : 747) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง ประสิทธิภาพของผู้ใช้ระบบสารสนเทศภายในโรงเรียน มลรัฐวอชิงตัน พบว่า ประสิทธิภาพการใช้และการนำเอาระบบไปใช้ขึ้นอยู่กับความรู้ ประสิทธิภาพ การฝึกอบรมการใช้ระบบของบุคคล และขนาดของโรงเรียน (จำนวนนักเรียน)

วิสส์เชอร์ (Visscher. 1993 : 361) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง การออกแบบและการประเมินผลการบริหารระบบข้อมูล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเนเธอร์แลนด์ ได้กล่าวถึงการออกแบบระบบคอมพิวเตอร์เพื่อให้เอื้อประโยชน์ต่อการบริหารจัดการใน โรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า การนำเอาระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ให้ผลดีต่อโรงเรียนหลายประการ เช่น ทำให้เห็นปริมาณการขาดเรียน หนีเรียน ของนักเรียน ทางโรงเรียนใช้เวลาในการสำรวจผู้ขาดเรียนไม่มาก ทำให้การแก้ปัญหาการหนีเรียนเป็นไปอย่างรวดเร็ว และจำนวนนักเรียนที่ หนีเรียนลดลงไปมาก

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ สรุปได้ว่า สารสนเทศมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารงาน ผู้บริหารทุกระดับต้องการสารสนเทศ ที่เป็นทั้งสารสนเทศที่สรุปผลแล้วและสารสนเทศที่แสดงรายละเอียด เพื่อประกอบการตัดสินใจในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งรูปแบบของสารสนเทศแต่ละสถาบันจะแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่องนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 จำนวน 119 โรงเรียน แบ่งตามขนาดโรงเรียนเป็น 4 ขนาด คือ โรงเรียนขนาดเล็ก 6 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 23 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ 44 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 46 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 119 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ฝ่ายวิชาการ และเจ้าหน้าที่สารสนเทศงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 จำนวน 93 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 279 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยมีขนาดโรงเรียนเป็นชั้น และ โรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม ดังนี้

1. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (โรงเรียน) จากตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan. 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 93 โรงเรียน
2. จำแนกโรงเรียนตามขนาดโรงเรียน

3. กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยมีขนาดโรงเรียนเป็นชั้น โรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม แล้วทำการสุ่มตัวอย่างโรงเรียนตามสัดส่วนของโรงเรียนแต่ละขนาด เนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็กมี จำนวน 6 โรงเรียน จึงใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และได้โรงเรียนโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 18 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 34 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 35 โรงเรียน

4. กำหนดให้ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ และเจ้าหน้าที่สารสนเทศงานวิชาการ ในโรงเรียนที่สุ่มได้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย รวมทั้งสิ้น 279 คน ดังปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	ประชากร โรงเรียน	กลุ่มตัวอย่าง	
		โรงเรียน	จำนวนผู้บริหาร และ เจ้าหน้าที่สารสนเทศ
ขนาดเล็ก	6	6	18
ขนาดกลาง	23	18	54
ขนาดใหญ่	44	34	102
ขนาดใหญ่พิเศษ	46	35	105
รวม	119	93	279

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และคุณลักษณะของโรงเรียน ได้แก่ ขนาดโรงเรียน และกลุ่มโรงเรียน ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร

ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ประกอบด้วย ข้อคำถามแต่ละด้าน ดังนี้

- 2.1 แบบสอบถามการใช้ข้อมูลสารสนเทศด้านงานแผนงานวิชาการ
- 2.2 แบบสอบถามการใช้ข้อมูลสารสนเทศด้านงานจัดการเรียนการสอน
- 2.3 แบบสอบถามการใช้ข้อมูลสารสนเทศด้านงานพัฒนาและส่งเสริม
การเรียนการสอน
- 2.4 แบบสอบถามการใช้ข้อมูลสารสนเทศด้านงานวัดผลและประเมินผล
- 2.5 แบบสอบถามการใช้ข้อมูลสารสนเทศด้านงานการให้ความร่วมมือ

ต่าง ๆ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา แล้วสร้างแบบสอบถามให้ ครอบคลุมเนื้อหาานิยามศัพท์ โดยแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

2. นำแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนมัธยมศึกษา ที่สร้างขึ้นเสนอต่อประธานและกรรมการควบคุมประกันคุณภาพ เพื่อ พิจารณาและปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

3. นำแบบสอบถามที่ประธานและกรรมการควบคุมประกันคุณภาพให้คำแนะนำ มาตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่อง แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ตรวจสอบ ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และให้ข้อเสนอแนะ โดยใช้เกณฑ์ความคิดเห็น สอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญ 4 ใน 7 คน ในการคัดเลือกข้อคำถาม

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับโรงเรียนมัธยม ศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 โรงเรียนๆ ละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน แล้วนำผลมาวิเคราะห์เครื่องมือเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

5. นำแบบสอบถามไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

ตัวอย่างแบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบ

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หน้าข้อความที่เป็นจริง

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. ระดับการศึกษา

() ปริญญาตรี

() สูงกว่าปริญญาตรี

3. ตำแหน่งของท่านในปัจจุบัน

() ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่

() ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ
ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ

() เจ้าหน้าที่สารสนเทศงานวิชาการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หน้าข้อความที่เป็นจริง

1. ขนาดของโรงเรียนที่ท่านดำรงตำแหน่ง

() ขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 499 คน

() ขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 500 - 1,499 คน

() ขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,500 - 2,499 คน

() ขนาดใหญ่พิเศษ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนมากกว่าหรือเท่ากับ 2,500 คน ขึ้นไป

2. โรงเรียนของท่านอยู่ในกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร

- () กลุ่ม 1 () กลุ่ม 2
 () กลุ่ม 3 () กลุ่ม 4
 () กลุ่ม 5 () กลุ่ม 6
 () กลุ่ม 7 () กลุ่ม 8

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของ

โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร

ประกอบด้วยงานแผนงานวิชาการ งานจัดการเรียนการสอน งานพัฒนาและส่งเสริม

การเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล และงานการให้ความร่วมมือต่าง ๆ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงาน

วิชาการ ทั้ง 5 งาน ให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด โดย

5 หมายถึง ระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศมาก

3 หมายถึง ระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศปานกลาง

2 หมายถึง ระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศน้อย

1 หมายถึง ไม่มีการใช้ข้อมูลสารสนเทศ

ข้อที่	การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ	ระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศ				
		5	4	3	2	1
	งานแผนงานวิชาการ					
0	กำหนดระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ.....	...	...	...	...	...
00	กำหนดแผนปฏิบัติงานวิชาการประจำปี.....	...	...	...	...	...
000	กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของงานวิชาการ.....	...	...	...	...	...
	งานจัดการเรียนการสอน					
0	กำหนดรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละภาคเรียน.....	...	...	...	...	...
00	จัดตารางสอนและคาบเวลาเรียน.....	...	...	...	...	...
000	จัดชั้นเรียน.....	...	...	...	...	...
	งานพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอน					
0	จัดหา พัฒนาสื่อ และอุปกรณ์การเรียนการสอน.....	...	...	...	...	...
00	พัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	...	...	...	...	...
000	จัดสอนซ่อมเสริม.....	...	...	...	...	...

ข้อที่	การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ	ระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศ				
		5	4	3	2	1
00	งานวัดผลและประเมินผล					
	กำหนดแผนงานปฏิทินปฏิบัติงานทะเบียนและวัดผล.....	...	...	...	...	...
00	จัดทำตารางสอบ.....	...	...	...	...	...
	งานการให้ความร่วมมือต่าง ๆ					
00	ให้บริการข้อมูลสารสนเทศกับฝ่ายธุรการ.....	...	...	...	...	...
	ให้บริการข้อมูลสารสนเทศกับฝ่ายปกครอง.....	...	...	...	...	...

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปยังสำนักงานสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนมัธยมศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. นำแบบสอบถาม จำนวน 279 ชุด พร้อมหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย ไปยังโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

3. แบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 2 ชุด ได้แก่ ชุดที่ไปด้วยตนเอง และชุดที่มีผู้ช่วยเป็นผู้เก็บ ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 231 ชุด คิดเป็นร้อยละ 83 ของแบบสอบถามทั้งหมด และทุกชุดมีความสมบูรณ์

การจัดกระทำข้อมูล

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามตอนที่ 1 และตอนที่ 2

2. นำแบบสอบถามตอนที่ 1 มาให้รหัส และตอนที่ 2 มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วบันทึกข้อมูลด้วยโปรแกรม Microsoft Excel

3. นำข้อมูลที่บันทึกแล้วไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Science) Version 10

1. หาค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของแบบสอบถามตอนที่ 1 ที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบและคุณลักษณะของโรงเรียน

2. หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยรวม รายด้าน และรายข้อ ของแบบสอบถามตอนที่ 2 ที่เกี่ยวกับการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาของโรงเรียนมัธยมศึกษา

3. แปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์การแบ่งระดับของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ที่กำหนดไว้ ดังนี้

4.50 – 5.00 หมายถึง มีระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศมากที่สุด

3.50 – 4.49 หมายถึง มีระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศมาก

2.50 – 3.49 หมายถึง มีระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศปานกลาง

1.50 – 2.49 หมายถึง มีระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศน้อย

1.00 – 1.49 หมายถึง ไม่มีการใช้ข้อมูลสารสนเทศ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าความถี่ (Frequencies)

1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ

หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่ม ตามสมมุติฐานข้อ 1 และข้อ 2 โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) กรณีที่พบว่าค่า F แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เปรียบเทียบเป็นรายคู่ตามวิธีการ Least Significant Difference (LSD)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การเสนอแปลผลของการวิเคราะห์ข้อมูลเข้าใจตรงกัน ผู้ศึกษาจึงใช้สัญลักษณ์และอักษรย่อดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
F	แทน	ค่าทดสอบความแตกต่าง
df	แทน	ชั้นความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสอง (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าความแปรปรวน
**	แทน	ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่ และ
ค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ย และ
ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
มัธยมศึกษาเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 และข้อที่ 2 โดยใช้ F-test กรณีที่พบว่าค่า F
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เปรียบเทียบเป็นรายคู่ตามวิธีการ Least Significant
Difference (LSD)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ขนาดโรงเรียน และกลุ่มโรงเรียน

	สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ (%)
1. เพศ	ชาย	114	49.40
	หญิง	117	50.60
	รวม	231	100.00
2. ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี	96	41.60
	สูงกว่าปริญญาตรี	135	58.40
	รวม	231	100.00
3. ขนาดของโรงเรียน	เล็ก	18	7.80
	กลาง	54	23.40
	ใหญ่	78	33.80
	ใหญ่พิเศษ	81	35.10
	รวม	231	100.00
4. กลุ่มโรงเรียน	กลุ่ม 1	33	14.30
	กลุ่ม 2	36	15.60
	กลุ่ม 3	27	11.70
	กลุ่ม 4	30	13.00
	กลุ่ม 5	24	10.40
	กลุ่ม 6	39	16.90
	กลุ่ม 7	18	7.80
	กลุ่ม 8	24	10.40
	รวม	231	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 231 คน เป็นชาย จำนวน 114 คน และเป็นหญิง จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 49.40 และ 50.60 ตามลำดับระดับการศึกษา ปริญญาตรี จำนวน 96 คน และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 41.60 และ 58.40 ตามลำดับ

ขนาดของโรงเรียน จำนวน 231 โรง ส่วนใหญ่เป็นขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 81 โรง คิดเป็นร้อยละ 35.10 รองลงมา ได้แก่ ขนาดใหญ่ จำนวน 78 โรง และขนาดกลาง จำนวน 54 โรง คิดเป็นร้อยละ 33.80 และ 23.40 ตามลำดับ น้อยสุด ได้แก่ ขนาดเล็ก จำนวน 18 โรง คิดเป็นร้อยละ 7.80

กลุ่มโรงเรียน จำนวน 231 โรง ส่วนใหญ่เป็นกลุ่ม 6 จำนวน 39 โรง คิดเป็นร้อยละ 16.90 รองลงมา ได้แก่ กลุ่ม 2 กลุ่ม 1 กลุ่ม 4 กลุ่ม 3 กลุ่ม 5 และ กลุ่ม 8 เป็นจำนวน 36 33 30 27 24 และ 24 โรง ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 15.60 14.30 13.00 11.70 10.40 และ 10.40 ตามลำดับ น้อยสุด ได้แก่ กลุ่ม 7 จำนวน 18 โรง คิดเป็นร้อยละ 7.80

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร งานแผนงานวิชาการ โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	กำหนดระเบียบ และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ	4.38	.63	มาก
2	กำหนดแผนปฏิบัติงานวิชาการประจำปี	4.40	.58	มาก
3	กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของงานวิชาการ	4.38	.62	มาก
4	จัดทำเอกสารคู่มือประกอบการเรียนการสอน	4.38	.62	มาก
5	จัดทำแผนภูมิสายงานวิชาการ	4.33	.67	มาก
6	กำหนดกลุ่มการเรียนรู้ตามโครงสร้างของหลักสูตร	4.31	.65	มาก
7	กำกับกำกับการใช้งบประมาณของ หมวดวิชา	4.33	.63	มาก
8	วางแผนและประสานงาน งานโครงการร่วมกับครูอาจารย์ฝ่ายวิชาการ	4.29	.61	มาก
9	จัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานแผนงานวิชาการ	4.24	.66	มาก
10	วางแผนการจ้างอัตราครูจ้างสอน	4.16	.72	มาก
11	จัดทำสถิติเกี่ยวกับนักเรียน ครู อาจารย์ และบุคลากร	4.38	.66	มาก
12	จัดทำนโยบายการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.33	.67	มาก
รวม		4.33	.65	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่า ระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการงานแผนงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยจาก 4.16 ถึง 4.40 โดยข้อที่ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การกำหนดแผนปฏิบัติงานวิชาการประจำปี มีค่าเฉลี่ย 4.40 และข้อที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การวางแผนการจ้างอัตราครูจ้างสอน มีค่าเฉลี่ย 4.16

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ในตอนนี้เป็น การวิเคราะห์ข้อมูลระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวม และรายด้าน ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยรวม และรายด้าน

การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการด้าน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
งานแผนงานวิชาการ	4.33	.65	มาก
งานจัดการเรียนการสอน	4.31	.69	มาก
งานพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอน	4.27	.72	มาก
งานวัดผลและประเมินผล	4.29	.73	มาก
งานการให้ความร่วมมือต่างๆ	4.33	.75	มาก
รวม	4.30	.71	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่า ระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.30

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการงานแผนงานวิชาการ และงานให้ความร่วมมือต่างๆ อยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.33 เท่ากัน รองลงมาได้แก่ งานจัดการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล และงานพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 4.29 และ 4.27 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกรายข้อแต่ละรายด้าน ดังแสดงในตาราง 4 ถึงตาราง 8

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร งานจัดการเรียนการสอน โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
13	กำหนดรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละภาคเรียน	4.35	.67	มาก
14	จัดตารางและคาบเวลาเรียน	4.34	.67	มาก
15	จัดชั้นเรียน	4.34	.72	มาก
16	จัดตารางการใช้ห้องเรียน	4.35	.71	มาก
17	จัดครูเข้าสอนแทน	4.25	.74	มาก
18	จัดครูเข้าสอนตามวุฒิ	4.33	.69	มาก
19	จัดตารางสอนเสริม	4.22	.69	มาก
20	กำกับ และติดตามการใช้แผนการสอนในแต่ละหมวดวิชา	4.22	.68	มาก
21	กำหนดรายวิชาเลือกเสรี	4.35	.66	มาก
รวม		4.31	.69	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่า ระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการงานจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.22 ถึง 4.35 โดยข้อที่ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การกำหนดรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละภาคเรียน การจัดตารางการใช้ห้องเรียน และการกำหนดรายวิชาเลือกเสรี มีค่าเฉลี่ย 4.35 เท่ากัน ส่วนข้อที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดตารางสอนเสริม และการกำกับ และติดตามการใช้แผนการสอนในแต่ละหมวดวิชา มีค่าเฉลี่ย 4.22 เท่ากัน

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร งานพัฒนา และส่งเสริมการเรียนการสอน โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
22	จัดหา พัฒนาสื่อ และอุปกรณ์การเรียนการสอน	4.38	.62	มาก
23	พัฒนาการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมกระบวนการคิดของผู้เรียน	4.34	.64	มาก
24	พัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.38	.69	มาก
25	พัฒนาครูทางด้านวิชาการ	4.18	.73	มาก
26	สร้างบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียน	4.15	.79	มาก
27	ส่งเสริมการวิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	4.13	.81	มาก
28	จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน	4.29	.69	มาก
29	จัดสอนซ่อมเสริม	4.25	.72	มาก
30	จัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักสูตร	4.30	.71	มาก
31	พัฒนากระบวนการเรียนการสอน	4.32	.73	มาก
รวม		4.27	.72	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่า ระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการงานพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.15 ถึง 4.38 โดยข้อที่ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การจัดหา พัฒนาสื่อ และอุปกรณ์การเรียนการสอน และการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ย 4.38 เท่ากัน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การส่งเสริมการวิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย 4.13

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร งานวัดผลและประเมินผล โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
32	กำหนดแผนงานปฏิทินปฏิบัติงานทะเบียนและวัดผล	4.43	.71	มาก
33	ประสานงานกับคณะกรรมการวิชาการในการพัฒนาปรับปรุง การวัดผล ประเมินผลให้เป็นตามระเบียบ	4.30	.66	มาก
34	จัดทำตารางสอบ	4.37	.67	มาก
35	จัดทำสถิติผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละภาคเรียนและแต่ละปี การศึกษา	4.35	.66	มาก
36	จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการวัดประเมินผล	4.16	.76	มาก
37	จัดซื้อเอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล	4.13	.78	มาก
38	จัดทำหลักฐานทางการศึกษาต่างๆ เช่น ใบ รบ.1 ต เป็นต้น	4.38	.76	มาก
39	จัดทำค่าเฉลี่ย GPA/PR ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อ คัดเลือกเข้าสถาบันอุดมศึกษา	4.38	.71	มาก
40	จัดทำทะเบียนนักเรียน	4.38	.70	มาก
41	ติดตามและตรวจสอบผลการเรียนของหมวดวิชาต่างๆ	4.23	.68	มาก
42	กำกับ ติดตามนักเรียนเพื่อแก้ไขผลการเรียนให้จบหลักสูตร	4.22	.77	มาก
43	ตรวจสอบการมาเรียน	4.29	.73	มาก
44	รายงานผลการเรียน	4.35	.71	มาก
45	ตรวจสอบวุฒิการศึกษากับสถาบันการศึกษาอื่น	4.19	.78	มาก
46	ตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา	4.33	.71	มาก
47	ดูความต่อเนื่องของหลักสูตรเมื่อนักเรียนมาเข้าเรียนระหว่างปี การศึกษา	4.10	.78	มาก
รวม		4.29	.73	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่า ระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการงานวัดผลและประเมินผล ของโรงเรียนมัธยมศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.10 ถึง 4.43 โดยข้อที่ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การกำหนดแผนงานปฏิทินปฏิบัติงานทะเบียนและวัดผล มีค่าเฉลี่ย 4.43 และข้อที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การดูความต่อเนื่องของหลักสูตรเมื่อนักเรียนมาเข้าเรียนระหว่างปีการศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.10

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร งานการให้ความร่วมมือต่างๆ โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
48	ให้บริการข้อมูลสารสนเทศกับฝ่ายธุรการ	4.37	.71	มาก
49	ให้บริการข้อมูลสารสนเทศกับฝ่ายปกครอง	4.39	.72	มาก
50	ให้บริการข้อมูลสารสนเทศกับฝ่ายบริการ	4.34	.75	มาก
51	รณรงค์ให้เด็กทุกคนในพื้นที่ได้รับการศึกษา	4.26	.80	มาก
52	ประสานกับสหวิทยาเขตในการแบ่งเขตพื้นที่การรับนักเรียน	4.30	.76	มาก
รวม		4.33	.75	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่า ระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ งานการให้ความร่วมมือต่างๆ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.26 ถึง 4.39 โดยข้อที่ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การให้บริการข้อมูลสารสนเทศกับฝ่ายปกครอง มีค่าเฉลี่ย 4.39 และข้อที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การรณรงค์ให้เด็กทุกคนในพื้นที่ได้รับการศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.26

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศ ในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
กรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน

การใช้ข้อมูลสารสนเทศใน การบริหารงาน	ขนาดโรงเรียน											
	ขนาดเล็ก (N=18)			ขนาดกลาง (N=54)			ขนาดใหญ่ (N=78)			ขนาดใหญ่พิเศษ (N=81)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
			ข้อมูล			ข้อมูล			ข้อมูล			ข้อมูล
งานแผนงานวิชาการ	4.36	.77	มาก	4.44	.65	มาก	4.25	.62	มาก	4.32	.62	มาก
งานจัดการเรียนการสอน	4.74	.49	มากที่สุด	4.39	.70	มาก	4.18	.67	มาก	4.27	.71	มาก
งานพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้												
การสอน	4.20	.91	มาก	4.36	.72	มาก	4.22	.68	มาก	4.28	.70	มาก
งานวัดผลและประเมินผล	4.22	.85	มาก	4.47	.68	มาก	4.19	.72	มาก	4.27	.72	มาก
งานการให้ความร่วมมือต่างๆ	4.74	.78	มากที่สุด	4.30	.80	มาก	4.23	.72	มาก	4.37	.70	มาก
รวม	4.39	.82	มาก	4.41	.70	มาก	4.21	.68	มาก	4.29	.69	มาก

จากตาราง 9 แสดงว่า การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียน พบว่า อยู่ระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.21 ถึง 4.41 และ เมื่อพิจารณาตามการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับ มากทุกด้าน ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.27 ถึง 4.33 และยังพบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก มีการใช้ข้อมูลสาร สนเทศในการบริหารงานจัดการเรียนการสอนและงานการให้ความร่วมมือต่างๆ อยู่ในระดับมาก ที่สุดมีค่าเฉลี่ย 4.74 เท่ากัน

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศ ในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จำแนกเป็นกลุ่มโรงเรียน

การใช้ข้อมูลสารสนเทศใน การบริหารงาน	กลุ่มโรงเรียน											
	กลุ่ม 1(N=33)			กลุ่ม 2(N=36)			กลุ่ม 3(N=27)			กลุ่ม 4(N=30)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การใช้ ข้อมูล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การใช้ ข้อมูล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การใช้ ข้อมูล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การใช้ ข้อมูล
งานแผนงานวิชาการ	4.33	.69	มาก	4.35	.71	มาก	4.22	.62	มาก	4.19	.60	มาก
งานจัดการเรียนการสอน	4.35	.68	มาก	4.42	.70	มาก	4.17	.64	มาก	4.21	.71	มาก
งานพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้												
การสอน	4.24	.79	มาก	4.38	.77	มาก	4.15	.70	มาก	4.17	.73	มาก
งานวัดผลและประเมินผล	4.33	.76	มาก	4.32	.82	มาก	4.10	.72	มาก	4.16	.66	มาก
งานการให้ความร่วมมือต่างๆ	4.17	.84	มาก	4.53	.76	มากที่สุด	4.05	.78	มาก	4.41	.61	มาก
รวม	4.30	.75	มาก	4.38	.76	มาก	4.15	.69	มาก	4.20	.67	มาก

จากตาราง 10 แสดงว่า การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามกลุ่มโรงเรียน พบว่า อยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.15 ถึง 4.43 และเมื่อ พิจารณาตามการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ รายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.27 ถึง 4.33 และยังพบว่า โรงเรียนกลุ่ม 2 มีการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานงานการให้ความร่วมมือต่างๆ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.53

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามตัวแปรต้น ได้แก่ ขนาดโรงเรียน และกลุ่มโรงเรียน

โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) กรณีที่พบว่าค่า F แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เปรียบเทียบเป็นรายคู่ตามวิธีการ Least Significant Difference (LSD) มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 การเปรียบเทียบเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 “การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน” ดังแสดงในตาราง 11 ถึง 18

ตาราง 11 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ โดยรวม จำแนกตามขนาดโรงเรียน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	1.446	.482	5.036**
ภายในกลุ่ม	227	21.721	.095	
รวม	230	23.167		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 11 แสดงว่า ค่าเฉลี่ยการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ โดยรวม จำแนกตามขนาดโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพบความแตกต่างดังกล่าว ผู้วิจัยทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่ ตามวิธีการ LSD ดังแสดงในตาราง 12

ตาราง 12 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ โดยรวม จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาด โรงเรียน	$\bar{X}$	กลาง	เล็ก	ใหญ่พิเศษ	ใหญ่
โรงเรียน		4.41	4.39	4.29	4.21
กลาง	4.41	-	.024	.118	.201**
เล็ก	4.39		-	.093	.176
ใหญ่พิเศษ	4.29			-	.083
ใหญ่	4.21				-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 12 แสดงว่า ถึงแม้จะมีการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ โดยรวม อยู่ระดับเดียวกัน คือ ระดับมาก แต่ถ้าเปรียบเทียบกันโดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน แล้ว พบว่า ขนาดกลาง แตกต่างกับขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ โรงเรียนขนาดกลางมีการใช้ข้อมูลสารสนเทศสูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนขนาดอื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 13 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหาร
งานวิชาการ งานจัดการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	4.907	1.636	8.240**
ภายในกลุ่ม	227	45.061	.199	
รวม	230	49.968		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 13 แสดงว่า ค่าเฉลี่ยการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ
งานจัดการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01

เมื่อพบความแตกต่างดังกล่าว ผู้วิจัยทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มเป็น
รายคู่ ตามวิธีการ LSD ดังแสดงในตาราง 14

ตาราง 14 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหาร
งานวิชาการ งานจัดการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาด โรงเรียน	$\bar{X}$	เล็ก	กลาง	ใหญ่พิเศษ	ใหญ่
เล็ก	4.74	-	.348**	.462**	.551**
กลาง	4.39		-	.112	.201
ใหญ่พิเศษ	4.27			-	.089
ใหญ่	4.18				-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 14 แสดงว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการ
บริหารงานวิชาการ งานจัดการเรียนการสอน อยู่ระดับมากที่สุด ส่วนขนาดอื่นมีการใช้ระดับใน
เดียวกัน คือ ระดับมาก ถ้าเปรียบเทียบกันโดยจำแนกตามขนาดโรงเรียนแล้ว พบว่า ขนาดเล็ก
แตกต่างกับขนาดกลาง ขนาดใหญ่พิเศษ และขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
กล่าวคือ โรงเรียนขนาดเล็กมีการใช้ข้อมูลสารสนเทศสูงกว่า โรงเรียนขนาดกลาง ขนาดใหญ่
พิเศษ และขนาดใหญ่ ส่วนระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนขนาดอื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 15 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ งานวัดผลและประเมินผล จำแนกตามขนาดโรงเรียน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	2.716	.905	5.207**
ภายในกลุ่ม	227	39.467	.174	
รวม	230	42.184		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 15 แสดงว่า ค่าเฉลี่ยการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ งานวัดผลและประเมินผล จำแนกตามขนาดโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพบความแตกต่างดังกล่าว ผู้วิจัยทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่ ตามวิธีการ LSD ดังแสดงในตาราง 16

ตาราง 16 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ งานวัดผลและประเมินผล จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	กลาง	ใหญ่พิเศษ	เล็ก	ใหญ่
กลาง	4.47	-	.201**	.252	.284**
ใหญ่พิเศษ	4.27		-	.051	.083
เล็ก	4.22			-	.031
ใหญ่	4.19				-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 16 แสดงว่า ถึงแม้จะมีการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ งานวัดผลและประเมินผล อยู่ระดับเดียวกัน คือ ระดับมาก แต่ถ้าเปรียบเทียบกันโดยจำแนกตามขนาดโรงเรียนแล้ว พบว่า ขนาดกลาง แตกต่างกับ ขนาดใหญ่พิเศษ และขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ โรงเรียนขนาดกลางมีการใช้ข้อมูลสารสนเทศสูงกว่า โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ และขนาดใหญ่ ส่วนระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนขนาดอื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 17 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ งานการให้ความร่วมมือต่างๆ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	4.077	1.359	3.884**
ภายในกลุ่ม	227	79.411	.350	
รวม	230	83.487		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 17 แสดงว่า ค่าเฉลี่ยการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ งานการให้ความร่วมมือต่างๆ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพบความแตกต่างดังกล่าว ผู้วิจัยทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่ ตามวิธีการ LSD ดังแสดงในตาราง 18

ตาราง 18 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ งานการให้ความร่วมมือต่างๆ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	เล็ก	ใหญ่พิเศษ	กลาง	ใหญ่
โรงเรียน	$\bar{X}$	4.74	4.37	4.30	4.23
เล็ก	4.74	-	.366	.444**	.513**
ใหญ่พิเศษ	4.37		-	.077	.147
กลาง	4.30			-	.069
ใหญ่	4.23				-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 18 แสดงว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ งานการให้ความร่วมมือต่างๆ อยู่ระดับมากที่สุด ส่วนขนาดอื่นมีการใช้ระดับเดียวกัน คือ ระดับมาก ถ้าเปรียบเทียบกันโดยจำแนกตามขนาดโรงเรียนแล้ว พบว่าขนาดเล็ก แตกต่างกับ ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ โรงเรียนขนาดเล็กมีการใช้ข้อมูลสารสนเทศสูงกว่า โรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ส่วนระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนขนาดอื่นไม่แตกต่างกัน

3.2 เปรียบเทียบเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 “การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา เมื่อจำแนกตามกลุ่มโรงเรียนแตกต่างกัน” ดังแสดงในตาราง 19 ถึง 21

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ยการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามกลุ่มโรงเรียน

การใช้ข้อมูลในการบริหารงาน	กลุ่ม 1 (N=33) $\bar{X}$	กลุ่ม 2 (N=36) $\bar{X}$	กลุ่ม 3 (N=27) $\bar{X}$	กลุ่ม 4 (N=30) $\bar{X}$	กลุ่ม 5 (N=24) $\bar{X}$	กลุ่ม 6 (N=39) $\bar{X}$	กลุ่ม 7 (N=18) $\bar{X}$	กลุ่ม 8 (N=24) $\bar{X}$	รวม (N=23) $\bar{X}$
งานแผนงานวิชาการ	4.33	4.35	4.22	4.19	4.33	4.47	4.43	4.26	4.33
งานจัดการเรียนการสอน	4.35	4.42	4.17	4.21	4.22	4.40	4.35	4.25	4.31
งานพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้									
การสอน	4.24	4.38	4.15	4.17	4.31	4.33	4.26	4.30	4.27
งานวัดผลและประเมินผล	4.33	4.32	4.10	4.16	4.20	4.48	4.24	4.36	4.29
งานการให้ความร่วมมือต่างๆ	4.17	4.53	4.05	4.41	4.36	4.37	4.46	4.30	4.33
รวม	4.30	4.38	4.15	4.20	4.27	4.43	4.33	4.30	4.30

จากตาราง 19 แสดงว่า ค่าเฉลี่ยการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามกลุ่มโรงเรียน พบว่า อยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.15 ถึง 4.43 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.27 ถึง 4.33 และยังพบว่า กลุ่ม 2 มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 4.53

ตาราง 20 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามกลุ่มโรงเรียน

การใช้ข้อมูลสารสนเทศ	แหล่งความแปรปรวน		df	SS	MS	F	p
1. งานแผนงานวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม		7	2.032	.290	2.368	.024
	ภายในกลุ่ม		223	27.342	.123		
	รวม		230	29.374			
2. งานจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม		7	1.895	.271	1.256	.274
	ภายในกลุ่ม		223	48.073	.216		
	รวม		230	49.968			
3. งานพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม		7	1.371	.196	.962	.460
	ภายในกลุ่ม		223	45.379	.203		
	รวม		230	46.749			
4. งานวัดผลและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม		7	3.357	.480	2.754	.009**
	ภายในกลุ่ม		223	38.827	.174		
	รวม		230	42.184			
5. งานการให้ความร่วมมือต่างๆ	ระหว่างกลุ่ม		7	4.930	.704	1.999	.056
	ภายในกลุ่ม		223	78.557	.352		
	รวม		230	83.487			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม		7	1.805	.258	2.691	.011
	ภายในกลุ่ม		223	21.362	.095		
	รวม		230	23.167			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 20 แสดงว่า ค่าเฉลี่ยการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ โดยรวม จำแนกตามกลุ่มโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า งานวัดผลและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพบความแตกต่างดังกล่าว ผู้วิจัยทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่ ตามวิธีการ LSD ดังแสดงในตาราง 21

ตาราง 21 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ งานวัดผลและประเมินผล จำแนกตามกลุ่มโรงเรียน

กลุ่ม โรงเรียน	$\bar{X}$	กลุ่ม 6 4.48	กลุ่ม 8 4.36	กลุ่ม 1 4.33	กลุ่ม 2 4.32	กลุ่ม 7 4.24	กลุ่ม 5 4.20	กลุ่ม 4 4.16	กลุ่ม 3 4.10
กลุ่ม 6	4.48	-	.125	.155	.160	.244	.278	.326**	.380**
กลุ่ม 8	4.36		-	.030	.035	.118	.153	.201	.255
กลุ่ม 1	4.33			-	.005	.088	.123	.171	.225
กลุ่ม 2	4.32				-	.083	.118	.166	.219
กลุ่ม 7	4.24					-	.034	.082	.136
กลุ่ม 5	4.20						-	.047	.101
กลุ่ม 4	4.16							-	.053
กลุ่ม 3	4.10								-

จากตาราง 21 แสดงว่า ทุกกลุ่มโรงเรียนมีการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ งานวัดผลและประเมินผล อยู่ระดับมาก ถ้าเปรียบเทียบกันโดยจำแนกตามกลุ่มโรงเรียนแล้ว พบว่า กลุ่ม 6 แตกต่างกับ กลุ่ม 4 และ กลุ่ม 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ กลุ่ม 6 มีการใช้ข้อมูลสารสนเทศสูงกว่า กลุ่ม 4 และ กลุ่ม 3 ส่วนระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศของกลุ่มโรงเรียนอื่นไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

สาระสำคัญของการศึกษาในบทนี้ คือ การสรุปภาพรวมของการศึกษาเรื่องการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้ศึกษาได้กำหนดเฉพาะประเด็นที่สำคัญและนำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับของการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน และกลุ่มโรงเรียน

สมมติฐานในการวิจัย

1. การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน
2. การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา เมื่อจำแนกตามกลุ่มโรงเรียนแตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 จำนวน 119 โรงเรียน แบ่งตามขนาดโรงเรียนเป็น 4 ขนาด คือ โรงเรียนขนาดเล็ก 6 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 23 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ 44 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 46 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 119 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ฝ่ายวิชาการ และเจ้าหน้าที่สารสนเทศงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยมีขนาดโรงเรียนเป็นชั้น และโรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม ตามสัดส่วนของโรงเรียนแต่ละขนาด ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 93 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 279 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และคุณลักษณะของโรงเรียน ได้แก่ ขนาดโรงเรียน และกลุ่มโรงเรียน ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ประกอบด้วยข้อคำถามแต่ละด้าน ดังนี้

- 2.1 แบบสอบถามการใช้ข้อมูลสารสนเทศด้านงานแผนงานวิชาการ
- 2.2 แบบสอบถามการใช้ข้อมูลสารสนเทศด้านงานจัดการเรียนการสอน
- 2.3 แบบสอบถามการใช้ข้อมูลสารสนเทศด้านงานงานพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอน
- 2.4 แบบสอบถามการใช้ข้อมูลสารสนเทศด้านงานวัดผลและประเมินผล
- 2.5 แบบสอบถามการใช้ข้อมูลสารสนเทศด้านงานการให้ความร่วมมือต่าง ๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม จำนวน 279 ชุด พร้อมหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย ไปยังโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 231 ชุด คิดเป็นร้อยละ 83 ของแบบสอบถามทั้งหมด และทุกชุดมีความสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Science) Version 10 เพื่อหาค่าสถิติดังต่อไปนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequencies) และค่าร้อยละ (Percentage) ใช้วิเคราะห์แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบและคุณลักษณะของโรงเรียน ตอนที่ 1

2. ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้ในการวิเคราะห์ระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นโดยรวม รายด้าน และรายข้อ

3. ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่มของขนาดโรงเรียน และกลุ่มโรงเรียน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) กรณีที่พบว่า ค่า F แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เปรียบเทียบเป็นรายคู่ ตามวิธีการ Least Significant Difference (LSD)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร สรุปได้ดังนี้

1. การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยรวม พบว่า มีการใช้ข้อมูลสารสนเทศอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านตามงานแผนงานวิชาการ งานจัดการเรียนการสอน งานพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอน งานวัดผลประเมินผล และงานการให้ความร่วมมือต่างๆ พบว่า มีการใช้ข้อมูลสารสนเทศอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายข้อตามงานแผนงานวิชาการ งานจัดการเรียนการสอน งานพัฒนา และส่งเสริมการเรียนการสอน งานวัดผลประเมินผล และงานการให้ความร่วมมือต่างๆ พบว่า มีการใช้ข้อมูลสารสนเทศอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการงานจัดการเรียนการสอนและงานการให้ความร่วมมือต่างๆ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.74 เท่ากัน

เมื่อพิจารณาตามกลุ่มโรงเรียน พบว่า โรงเรียนกลุ่ม 2 มีการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการงานการให้ความร่วมมือต่างๆ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.53

2. เปรียบเทียบการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน และกลุ่มโรงเรียน ปรากฏผล ดังนี้

2.1 การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า มีการใช้ข้อมูลสารสนเทศโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า ขนาดกลาง แตกต่างกับ ขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ งานจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า ขนาดเล็ก แตกต่างกับขนาดกลาง ขนาดใหญ่พิเศษ และขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ งานวัดผลและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า ขนาดกลาง แตกต่างกับ ขนาดใหญ่พิเศษ และขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ งานการให้ความร่วมมือต่างๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า ขนาดเล็กแตกต่างกับ ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

2.2 การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามกลุ่มโรงเรียน พบว่า มีการใช้ข้อมูลสารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ งานวัดผลและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่ม 6 แตกต่างกับ กลุ่ม 4 และ กลุ่ม 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

อภิปรายผล

จากการศึกษาการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร มีประเด็นซึ่งควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยรวม รายด้าน และรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะกรมสามัญศึกษา (2540 : 53 – 54) ได้กำหนดนโยบายให้โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดทั่วประเทศจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหารโรงเรียน และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่กำหนดให้มีการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา โดยยึดหลักการกระจายอำนาจไปสู่สถานศึกษา ให้สถานศึกษามีอิสระในการตัดสินใจในการบริหารและจัดการศึกษาด้านวิชาการ ซึ่งผลการวิจัยของสิทธิชัย ไชนงนุช (2540 : บทคัดย่อ) เรื่อง ระบบสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา พบว่า โรงเรียนเกือบทุกโรงมีระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ส่วนเดือนใจ จันทรแสง (2540 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ความต้องการการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า

ผู้บริหารได้นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการบริหารงานวิชาการ ร้อยละ 90 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของธวัช ขุรินนต์ (2542 : 74) ที่พบว่า ผู้บริหารได้นำสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในด้านการบริหารงานมากที่สุด ทั้งนี้เพราะในปัจจุบันผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษามีความตื่นตัวในการนำระบบสารสนเทศไปใช้ในหน่วยงานทางการศึกษา

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการงานจัดการเรียนการสอนและงานการให้ความร่วมมือต่างๆ อยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ย 4.74 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนขนาดเล็กมีความตื่นตัวในด้านการบริหารและการจัดการ พยายามที่จะพัฒนาคุณภาพและศักยภาพของโรงเรียนให้ทัดเทียมกับโรงเรียนขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณภาพทางด้านวิชาการ งานจัดการเรียนการสอน และงานการให้ความร่วมมือต่างๆ จึงทำให้การใช้ข้อมูลสารสนเทศงานจัดการเรียนการสอน และงานการให้ความร่วมมือต่างๆ ของโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับมากที่สุด

2. เปรียบเทียบการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ปรากฏผลดังนี้

2.1 การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา

เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวม พบว่า การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน แม้กรมสามัญศึกษา (2540 : 53-54) จะมีนโยบาย เป้าหมาย และมาตรการเกี่ยวกับการปรับปรุง พัฒนา การบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ และเทคโนโลยีสารสนเทศไปสู่โรงเรียนก็ตาม แต่การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางก็ยังคงแตกต่างกับขนาดใหญ่ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความพร้อมด้านบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณ และการบริหารจัดการแตกต่างกัน ดังผล การวิจัยของวิลาวัณย์ สถิตยวงศ์ (2540 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง การจัดระบบสารสนเทศในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 พบว่า การจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนส่วนใหญ่ คือ บุคลากรขาดความรู้ในการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล ขาดแคลนงบประมาณ ขาดแคลนวัสดุและอุปกรณ์ในการดำเนินงานขาดแคลนสถานที่หรือห้องปฏิบัติงาน ขาดแคลนเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงไม่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงและขาดการวิเคราะห์ข้อมูล เช่นเดียวกับบรรชนี ศุภพงษ์ (2542 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความต้องการการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ปัญหาการใช้ระบบสารสนเทศ คือ วัสดุอุปกรณ์ มีไม่เพียงพอ ขาดแคลนงบประมาณจากต้นสังกัด ขาดการสนับสนุนจากแหล่งงบประมาณอื่น มีการอบรมให้ความรู้แก่ ผู้เกี่ยวข้องน้อย การประชาสัมพันธ์การใช้ข้อมูลไม่ชัดเจนต่อเนื่อง และไม่มีการติดตามและประเมินผลการจัด

ระบบสารสนเทศ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของนิพนธ์ เทศวงศ์ (2541 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของผู้โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา พบว่า ปัญหาในการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร คือ การขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ อุปกรณ์เครื่องมือล้าสมัย ไม่เพียงพอ และโรงเรียนแต่ละแห่งมีแนวปฏิบัติแตกต่างกัน ทำให้การใช้ข้อมูลสารสนเทศแตกต่างกัน

2.2 การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา
เมื่อจำแนกตามกลุ่มโรงเรียน โดยรวม พบว่า การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะ

ประเด็นที่หนึ่ง กรมสามัญศึกษาได้กำหนดยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษา ตามแผนพัฒนาการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) เกี่ยวกับงานสารสนเทศไว้ว่า ให้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน การบริหารการจัดการ และการจัดเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งทางด้านวิชาการ การบริหารการจัดการ โดยให้โรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา และหน่วยงานในสังกัดสามารถติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและร่วมมือช่วยเหลือกันเอง ในทุกด้าน (กรมสามัญศึกษา. 2540 : 40)

ประเด็นที่สอง กลุ่มโรงเรียนแต่ละกลุ่มประกอบด้วยโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีที่ตั้งใกล้กันช่วยเหลือกัน และใช้ทรัพยากรทางการศึกษาร่วมกัน (กรมสามัญศึกษา. 2542ข : 48-50) จึงทำให้การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้การรวมกลุ่มโรงเรียน ยังเป็นแหล่งรวมปัญญาของผู้บริหาร เพราะผู้บริหารแต่ละคนย่อมมีความรู้ และประสบการณ์ในการบริหารงานที่แตกต่างกัน สามารถที่จะนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับกลุ่มโรงเรียน ซึ่งพีเลกรีนโน และวาทากัน (Pelegirino and Varnhagan. 1985 : 1) กล่าวว่าศักยภาพของผู้บริหารประกอบด้วยความรู้ ทักษะ ซึ่งจะเป็นสิ่งที่กำหนดความสำเร็จในการปฏิบัติงาน สิ่งต่างๆ ในตัวผู้บริหารที่ติดตัวมาแต่กำเนิดและที่เกิดจากการเรียนรู้ อันได้แก่ความรู้ทั่วไป แรงจูงใจ ลักษณะนิสัย ภาวลักษณะที่มาของตนเอง บทบาททางสังคมและความชำนาญของคนหนึ่ง มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำงานวิชาการให้ได้ผลดี ซึ่งสอดคล้องกับซิงค์ (Singh. 1991 : 1454 – A) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะการตัดสินใจและทิศทางของระบบสารสนเทศ : การศึกษาเฉพาะระบบสารสนเทศของวิทยาลัยชุมชนกลาง วาย เอ็ม ซี เอ ในชิคาโก โดยการวิจัย มุ่งหาคำตอบเกี่ยวกับพื้นฐานและองค์ประกอบของการตัดสินใจในการสื่อสารระหว่างผู้ใช้และผู้ผลิต และความเชื่อมั่นเกี่ยวกับ สารสนเทศที่ผลิตขึ้นมา ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่ใช้ในการตัดสินใจของผู้บริหาร คือ ประสบการณ์เดิม และการคาดการณ์ล่วงหน้า และ โควัน (Cowan. 1993 : 747) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องประสิทธิภาพของผู้ใช้ระบบ

สารสนเทศภายในโรงเรียน มลรัฐวอชิงตัน พบว่า ประสิทธิภาพการใช้และการนำระบบสารสนเทศไปใช้ขึ้นอยู่กับความรู้ ประสบการณ์ การฝึกอบรมการใช้ระบบสารสนเทศของบุคคล

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ งานวัดผลและประเมินผล กลุ่ม 6 แตกต่างกับกลุ่ม 4 และ กลุ่ม 3 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกรอบงาน นโยบาย และแนวปฏิบัติงานวัดผลและประเมินผลของกลุ่มโรงเรียนมีความแตกต่างกัน ครู อาจารย์และบุคลากรไม่เข้าใจระเบียบการวัดและประเมินผล จึงทำให้การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการงานวัดผลและประเมินผลแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาในครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะใน 2 ประเด็น ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 กรมสามัญศึกษาควรพิจารณากำหนดนโยบายในด้านการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียน ทั้งในเรื่องการขอตั้งงบประมาณสนับสนุน การจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อการบริหารงาน การอบรมบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศ

1.2 โรงเรียนมัธยมศึกษาควรกำหนดแผนงานโครงการพัฒนาระบบสารสนเทศทางด้านวิชาการของโรงเรียน ให้เหมาะสมกับการบริหารงานวิชาการของแต่ละโรงเรียน

1.3 โรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคเอกชนอาจนำผลการวิจัยนี้ ไปวางแผนพัฒนาการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการให้เกิดประสิทธิผลได้

1.4 ผู้บริหารโรงเรียนควรตระหนักและเห็นความสำคัญของการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงาน ควรส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณ เครื่องมือและเทคโนโลยีในการปฏิบัติงานจัดทำข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด อันจะส่งผลให้คุณภาพการบริหารงานวิชาการสูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาค้นคว้า และวิจัย

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค

2.2 ควรศึกษาการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานด้านอื่นๆ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา เช่น ด้านบุคลากร ด้านธุรการ และด้านงบประมาณ

2.3 ควรศึกษาลักษณะของข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยเฉพาะงานใดงานหนึ่ง เช่น งานแผนงานวิชาการ งานจัดการเรียนการสอน งานพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล หรืองานการให้ความร่วมมือต่าง ๆ

2.4 ควรศึกษาเปรียบเทียบระบบสารสนเทศของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยศึกษาด้วยวิธีอื่น เช่น กรณีศึกษา

2.5 ควรศึกษาการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนระดับประถมศึกษา

2.6 ควรศึกษาข้อมูลสารสนเทศที่โรงเรียนใช้ในการบริหารงานวิชาการ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ. (2539). การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ :
กรมวิชาการ.

----- . (2544). แนวทางการจัดทำระบบสารสนเทศสถานศึกษา. กรุงเทพฯ :
คุรุสภาลาดพร้าว.

กรมสามัญศึกษา. (2538). การจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ
ศึกษา. กรุงเทพฯ : คอมพิวเตอร์ไมโครซิสเต็ม.

----- . (2539). เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2539. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
การศาสนา.

----- . (2540). แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระยะที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) ของ
กรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.

----- . (2541). คู่มือการบริหารงานบุคคล กรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา.

----- . (2542ก). การประกันคุณภาพการศึกษา กรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : คุรุสภา
ลาดพร้าว.

----- . (2542ข). ระเบียบกรมสามัญศึกษาว่าด้วยสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด พ.ศ.2542.
กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา.

----- . (2544). สถิติการศึกษานับย่อ กรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2544. กรุงเทพฯ :
คุรุสภา.

----- . (2545ก). แบบรายงานการรับนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
ปีการศึกษา 2545. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน

----- . (2545ข). แบบรายงานการศึกษาและรายงานครู ปีการศึกษา 2545. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์การศาสนา.

----- . (2545ค). สถิติการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2545. กรุงเทพฯ
: กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2538). รายงานการวิจัยเพื่อวางแผนการใช้ทรัพยากร. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

----- . (2540). แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระยะที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : อรุณสภา.

กัญญา สว่างเรืองศรี. (2533). สภาพและปัญหาาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารในกลุ่มโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก. ถ่ายเอกสาร.

กิตติชัย วิจิตรสุนทร. (2541). สภาพและความต้องการด้านการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ของสำนักงานการประถมอำเภอ ในจังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหาร การศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.

กิติมา ปรีดีดิลก. (2532). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ อักษรพิทักษ์.

เกรียงไกร จันทโรทัย. (2542). การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบสารสนเทศของ สำนักงานการศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 6. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหาร การศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

เกรียงศักดิ์ พราวศรี. (2544). การจัดระบบสารสนเทศในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย.

กรรชิต มัลลียงศ์. (2541). "เทคโนโลยีสารสนเทศ ความหมาย ความสำคัญและแนวโน้ม," ใน เอกสารการอบรมผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูง CIO รุ่นที่ 1. หน้า 2-34. กรุงเทพฯ : ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ และคอมพิวเตอร์.

จิราภรณ์ รักษาแก้ว. (2538). "สารสนเทศ," ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการระบบสารสนเทศ เพื่อการจัดการ หน่วยที่ 2. พิมพ์ครั้งที่ 12. หน้า 57. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมมาธิราช.

เจตนา ลีสุวรรณ. (2543). การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ ศษ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

- จรัสสุลี เรืองศิริ. (2535). ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการพัฒนาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชุมพล ศฤงคารศิริ. (2539). ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูศรี พรหมจันทร์. (2543). การศึกษาความต้องการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารของผู้บริหาร ในสหวิทยาเขตศรีนครินทร์. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- ไชยา ภาวะบุตร. (2542). รายงานการวิจัยปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดระบบสารสนเทศสำหรับการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร. สกลนคร : สถาบันราชภัฏสกลนคร. ถ่ายเอกสาร.
- เดือนใจ จันท์แสง. (2540). ความต้องการการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ธิรณา ดวงเสขวงศ์. (2544). ปัญหาการจัดระบบสารสนเทศของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ในเขตการศึกษา 9. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ทักษิณา สอนานนท์. (2538). คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- ธวัช ขุริมนต์. (2542). การศึกษาการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา สหวิทยาเขตศรีธาตุ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2534). หลักการการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัทการพิมพ์.

- นานา ศรีธรรมศักดิ์. (2542). การศึกษาประสิทธิผลของระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ ด้านทะเบียนนักศึกษา แผนกทะเบียนและวัดผล สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิพนธ์ เทศววงศ์. (2541). สภาพและปัญหาการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาส่วนกลาง. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- บันลือ พุกกะวัน. (2536). การนิเทศภายในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญชนะ ศรีวิฑาร. (2542). ศึกษาการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- บุญชนะ อัดถากร. (2533). "แนวความคิดทางการจัดการ," ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. หน้า 11-13. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปทีป เมธาคุณวุฒิ. (2538). การจัดการระบบสารสนเทศในระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประยุทธ์ เอ้าชัยภูมิ. (2540). การใช้สารสนเทศของผู้บริหารกับคุณภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (บริหารการศึกษา). นนทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ถ่ายเอกสาร.
- ประวัติ สุทธิประภา. (2543). การปฏิบัติงานสารสนเทศเพื่อประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนาร่อง สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ปรียาพร วงศ์อนันต์โรจน์. (2535). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : สหมิตรออฟเซต.
- (2537). การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โอเดียน สโตร์.
- (2545). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.

- ผ่องศรี วาณิชยศุภวงศ์. (2539). "สารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรการศึกษา," ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารทรัพยากรการศึกษา. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พยุงค์ดี สนเทศ. (2529, กุมภาพันธ์). "แนวคิดเกี่ยวกับระบบสารสนเทศในโรงเรียน," สารพัฒนาหลักสูตร. (50) : 50-58.
- พิชิต สุขเจริญพงษ์. (2535). "วิธีการเชิงระบบ," ใน เอกสารการสอนชุดวิชา ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ หน่วยที่ 1-8. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ไพโรจน์ คชชา. (2540). คู่มือการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร MIS ด้วยโปรแกรม Access. กรุงเทพฯ : คอมแพคท์พริ้นท์.
- ภิญโญ สาธร. (2528). "การฝึกหัดครูกับการรับใช้สังคม," ใน เอกสารประชุมวิชาการ กรมการฝึกหัดครู. หน้า 37 - 38. กรุงเทพฯ : กรมการฝึกหัดครู.
- มณูญ เพชรมีแก้ว. (2540). ศึกษาการดำเนินงานสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- มยุรี รัตนมุง. (2537). "ระบบสารสนเทศ : การบริหาร," ใน สารสนเทศ ศธ. 2537. หน้า 80 - 90. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- รัชณี สุภพงษ์. (2542). ความต้องการการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- วันพร บั่นเก่า และ ธนาวรรณ จันทรัตน์ไพบุลย์. (2540). คอมพิวเตอร์และการพัฒนาระบบสารสนเทศ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัลลภ ภูจอมจิตร. (2540). การจัดระบบสารสนเทศทางการศึกษาเกี่ยวกับงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

- วาสนา สุขกระสานติ. (2541). *โลกของคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจิตร ศรีสอาน. (2529). "แนวคิดพื้นฐานการพัฒนาระบบสารสนเทศ," ใน *รวมบทความเกี่ยวกับระบบสารสนเทศด้านการศึกษา โครงการพัฒนาศึกษาอาเซียน*. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย.
- วิจิตร อุ่นสากล. (2540). *การศึกษาระบบสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).
ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- วิลาวัลย์ สถิตยวงศ์. (2540). *การจัดระบบสารสนเทศในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาวิยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- วิลาวัลย์ ไพโรจน์. (2540). *การบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิวัฒน์ กล้าวิจารณ์. (2543). *การดำเนินงานการจัดระบบสารสนเทศตามเกณฑ์มาตรฐานกรมสามัญศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- วีระ เทพกรณ์. (2538). *สารสนเทศเพื่อพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- วีระ สุภากิจ. (2539). *ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ: จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์.
- สนทยา กำลังหาญ. (2542). *ศึกษาการดำเนินงานสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).
มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- สนอง เครือมาก. (2539). *คู่มือสอบคู่มือปฏิบัติการ*. นครสวรรค์ : เรือนดี.

- สมชาติ พิศณุ. (2542). ปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหาของการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- สมชาย ทยานยง. (2529). "ระบบสารสนเทศทางการศึกษา," ใน รวมบทความเกี่ยวกับระบบสารสนเทศทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2539). แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540-2544. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- . (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : พรักหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2544). การวิจัยเชิงนโยบายรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามแนว พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. ถ่ายเอกสาร.
- สำเร็จ อ่อนสัมพันธ์. (2541). การดำเนินการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งกระบวนการ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- สิทธิชัย ไชนงนุช. (2540). ระบบสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- สุชาดา กิระนันท์. (2542). เทคโนโลยีสารสนเทศสถิติ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชาโณม สุนทรเจริญนนท์. (2541, เมษายน-พฤษภาคม). "ผู้ใดครองเทคโนโลยี ผู้นั้นครองอำนาจ," เพิ่มผลผลิต. 37(2) : 21-26.
- เสนาะ กลิ่นงาม. (2533). การศึกษาความต้องการและการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- โลว์ส พิศพนม. (2542). *หลักสูตรและการจัดการมัธยมศึกษา*. อุตรธานี : สำนักส่งเสริมวิชาการ คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุตรธานี.
- อมรรัตน์ ธิชัย. (2542, กรกฎาคม-ธันวาคม). "บทบาทของห้องสมุดในฐานะที่เป็นแหล่งสารสนเทศยุคใหม่," *วารสารวิทยาลัยคริสเตียน*. 5 (2) : 20-24.
- อำภา บุญช่วย. (2537). *การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- อำรุง จันทวานิช, ภาณุรัตน์ รัตยาภาส, และ เจษฎ์ อนรรฆมงคล. (2530). *สารสนเทศเพื่อการวางแผนและการบริหารการศึกษาระดับจังหวัด*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- อุทัย เจริญธรรม. (2542). *ศึกษาดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- Blaustein, Eric Barry. (1984, November). "Managing Management Information System (MIS) Development in the Federal Government," *Dissertation Abstracts International*. 45(5) : 1517-A.
- Bovee, Courtland L. and Others. (1993). *Management*. New York : McGraw-Hill.
- Cassidy, Thomas James, Jr. (1990, March). "Data for Decisions in Developing Education Systems : Analysis of a Computer-Based Education Management Information System in the Arab Republic of Egypt," *Dissertation Abstracts International*. 45(5) : 2936-A.
- Cowan, Greg L. (1993, September). "A Study of Effective Information Systems Users," *Dissertation Abstracts International*. 54(2) : 361.
- Davis, Gordon B. and Olson, Margaret H. (1985). *Management Information System Conceptual Foundation, Structure and Development*. Singapore : McGraw Hill.
- Edward, Smith W. and Others. (1961). *The Education's Encycropedia*. New Jersey : Prentice Hall.

- Gwaltney, Robert Alan. (1982, November). "A Model of Management Information System for an Institution of Higher Education," *Dissertation Abstracts International*. 15(8) : 2412-A.
- Karadima, Oscar. (1985, February). "Management Information System for Faculty Allocations in Institution of Higher Education : A Case Study for the University De Santiago De Chile," *Dissertation Abstracts International*. 15(8) : 2412-A.
- Krejcie, Robert V. and Daryle, W. Morgan. (1970, Autumn). "Determining Sample Size for Research Activities," *Educational and Psychological Measurement*. 30(3) : 607-610.
- Loudon, Kenneth C. and Loudon, James P. (1994). *Management Information System : Organization and Technology*. 5th ed. New York : Macmillan.
- Murdick, Robert G. and Joel E. Rose. (1977). *Introduction to Management Information System*. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice Hall.
- Nickerson, Robert C. (1992). *Computers Concepts and Applications for Users*. New York : Harper.
- Senn, James A. (1978). *Information Systems in Management*. California : Wadsworth Publishing.
- Singh, Hansra B. (1991, October). "Decision Making and Flow of Information : A Case Study of Management Information Systems at Central YMCA College," *Dissertation Abstracts International*. 42(4) : 1454-A.
- Visscher, Adrie J. (1993, Summer). "Design and Evaluation of a Computer-Assisted Management Information for Secondary School," *Dissertation Abstracts International*. 54(2) : 361.

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

1. ผศ. บุญฤทธิ์	ควรรหาเวช	รองคณบดีฝ่ายประชาสัมพันธ์และสารสนเทศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผศ. ดร. วีระ	สุภากิจ	อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ ดร. มาศรี	สุธานี	อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. อาจารย์ ดร. ศักดิ์สิทธิ์	ชัตติยาสุวรรณ	กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา
5. อาจารย์นิษฐา	วิทยาอนุมาศ	ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา
6. อาจารย์ดวงกมล	คงเมือง	ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนวัดราชาธิวาส
7. อาจารย์พรณี	จินตมาศ	อาจารย์โรงเรียนกุนนทีรุทธARAMวิทยาคม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง

การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร
2. แบบสอบถามชุดนี้เป็นแบบสอบถามเลือกตอบ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ และคุณลักษณะของโรงเรียน
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ
3. ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้อำนวยความสะดวก ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ และเจ้าหน้าที่สารสนเทศงานวิชาการ
4. โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านให้มากที่สุด เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายในการพัฒนาระบบสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาให้มีความเหมาะสมกับการใช้งานมากยิ่งขึ้น
5. ผู้วิจัยขอรับรองว่าจะใช้ข้อมูลของท่านเพื่อประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น และจะไม่มีผลเสียหายใดๆ ต่อท่านทั้งสิ้น

ขอขอบพระคุณท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นางสาวสง่างค์ จงสวัสดิ์พัฒนา
นิสิตปริญญาโท การบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ และคุณลักษณะของโรงเรียน
คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ☒ ลงในช่อง () หน้าข้อความที่เป็นจริง

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. ระดับการศึกษา

() ปริญญาตรี

() สูงกว่าปริญญาตรี

3. ตำแหน่งของท่านในปัจจุบัน

() ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่

() ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ
 ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ

() เจ้าหน้าที่สารสนเทศงานวิชาการ

4. ขนาดของโรงเรียนที่ท่านดำรงตำแหน่ง

() ขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 499 คน

() ขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 500 - 1,499 คน

() ขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,500 - 2499 คนขึ้นไป

() ขนาดใหญ่พิเศษ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนมากกว่าหรือเท่ากับ
 2,500 คนขึ้นไป

5. โรงเรียนของท่านอยู่ในกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร

() กลุ่ม 1

() กลุ่ม 2

() กลุ่ม 3

() กลุ่ม 4

() กลุ่ม 5

() กลุ่ม 6

() กลุ่ม 7

() กลุ่ม 8

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของ

โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร

ประกอบด้วยงานแผนงานวิชาการ งานจัดการเรียนการสอน งานพัฒนาและส่งเสริม

การเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล และงานการให้ความร่วมมือต่าง ๆ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงาน
วิชาการ ทั้ง 5 งาน ให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด โดย

5 หมายถึง ระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศมาก

3 หมายถึง ระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศปานกลาง

2 หมายถึง ระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศน้อย

1 หมายถึง ไม่มีการใช้ข้อมูลสารสนเทศ

ตัวอย่าง

ข้อที่	การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ	ระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศ				
		5	4	3	2	1
0	งานแผนงานวิชาการ					
	กำหนดแผนปฏิบัติงานวิชาการ.....	...	✓	...	...	...

จากตัวอย่างคำตอบ ข้อ 0 ผู้ตอบกาเครื่องหมาย ✓ ในช่อง 4 ของระดับการใช้ข้อมูล
สารสนเทศ หมายความว่า ผู้ตอบใช้ข้อมูลสารสนเทศในการกำหนดแผนปฏิบัติงานวิชาการอยู่
ในระดับมาก

ข้อที่	การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ	ระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศ				
		5	4	3	2	1
	งานแผนงานวิชาการ					
1.	กำหนดระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ.....	...	...	...	...	...
2.	กำหนดแผนปฏิบัติงานวิชาการประจำปี.....	...	...	...	...	...
3.	กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของงานวิชาการ.....	...	...	...	...	...
4.	จัดทำเอกสารคู่มือประกอบการเรียนการสอน.....	...	...	...	...	...
5.	จัดทำแผนภูมิสายงานวิชาการ.....	...	...	...	...	...
6.	กำหนดกลุ่มการเรียนตามโครงสร้างของหลักสูตร.....	...	...	...	...	...

ข้อที่	การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ	ระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศ				
		5	4	3	2	1
7.	กำกับการใช้งบประมาณของ หมวดวิชา.....	...	...	...	...	...
8.	วางแผนและประสานงาน งาน/โครงการร่วมกับครูอาจารย์ ฝ่ายวิชาการ.....	...	...	...	...	...
9.	จัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานแผนงานวิชาการ.....	...	...	...	...	...
10.	วางแผนการจ้างอัตราครูจ้างสอน.....	...	...	...	...	...
11.	จัดทำสถิติเกี่ยวกับนักเรียน ครู-อาจารย์ และบุคลากร.....	...	...	...	...	...
12.	จัดทำนโยบายการจัดการศึกษาของสถานศึกษา.....	...	...	...	...	...
งานจัดการเรียนการสอน						
13.	กำหนดรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละภาคเรียน.....	...	...	...	...	...
14.	จัดตารางสอนและคาบเวลาเรียน.....	...	...	...	...	...
15.	จัดชั้นเรียน.....	...	...	...	...	...
16.	จัดตารางการใช้ห้องเรียน.....	...	...	...	...	...
17.	จัดครูเข้าสอนแทน.....	...	...	...	...	...
18.	จัดครูเข้าสอนตามวุฒิ.....	...	...	...	...	...
19.	จัดตารางสอนเสริม.....	...	...	...	...	...
20.	กำกับ และติดตามการใช้แผนการสอนในแต่ละหมวดวิชา.....	...	...	...	...	...
21.	กำหนดรายวิชาเลือกเสรี.....	...	...	...	...	...
งานพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอน						
22.	จัดหา พัฒนาสื่อ และอุปกรณ์การเรียนการสอน.....	...	...	...	...	...
23.	พัฒนาการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมกระบวนการคิดของผู้เรียน....	...	...	...	...	...
24.	พัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	...	...	...	...	...
25.	พัฒนาครูทางด้านวิชาการ.....	...	...	...	...	...
26.	สร้างบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียน.....	...	...	...	...	...
27.	ส่งเสริมการวิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน.....	...	...	...	...	...
28.	จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน.....	...	...	...	...	...
29.	จัดสอนซ่อมเสริม.....	...	...	...	...	...
30.	จัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักสูตร.....	...	...	...	...	...
31.	พัฒนากระบวนการเรียนการสอน.....	...	...	...	...	...

ข้อที่	การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ	ระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศ				
		5	4	3	2	1
	งานวัดผลและประเมินผล					
32.	กำหนดแผนงานปฏิทินปฏิบัติงานทะเบียนและวัดผล.....	...	...	...	...	...
33.	ประสานงานกับคณะกรรมการวิชาการในการพัฒนาปรับปรุงการวัดผล ประเมินผลให้เป็นไปตามระเบียบ.....	...	...	...	...	...
34.	จัดทำตารางสอบ.....	...	...	...	...	...
35.	จัดทำสถิติผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละภาคเรียนและแต่ละปีการศึกษา.....	...	...	...	...	...
36.	จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล.....	...	...	...	...	...
37.	จัดซื้อเอกสารหลักฐานทางการศึกษา ตามระเบียบการวัดผลประเมินผล.....	...	...	...	...	...
38.	จัดทำหลักฐานทางการศึกษาต่างๆ เช่น ใบ รบ. 1 ต เป็นต้น.	...	...	...	...	...
39.	จัดทำค่าเฉลี่ย GPA/PR ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อใช้คัดเลือกเข้าสถาบันอุดมศึกษา.....	...	...	...	...	...
40.	จัดทำทะเบียนนักเรียน.....	...	...	...	...	...
41.	ติดตามและตรวจสอบผลการเรียนของหมวดวิชาต่างๆ	...	...	...	...	...
42.	กำกับ ติดตามนักเรียนเพื่อแก้ไขผลการเรียนให้จบหลักสูตร.....	...	...	...	...	...
43.	ตรวจสอบการมาเรียน.....	...	...	...	...	...
44.	รายงานผลการเรียน.....	...	...	...	...	...
45.	ตรวจสอบวุฒิการศึกษากับสถาบันการศึกษาอื่น.....	...	...	...	...	...
46.	ตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา.....	...	...	...	...	...
47.	ดูความต่อเนื่องของหลักสูตรเมื่อนักเรียนมาเข้าเรียนระหว่างปีการศึกษา.....	...	...	...	...	...
	งานการให้ความร่วมมือต่าง ๆ					
48.	ให้บริการข้อมูลสารสนเทศกับฝ่ายธุรการ.....	...	...	...	...	...
49.	ให้บริการข้อมูลสารสนเทศกับฝ่ายปกครอง.....	...	...	...	...	...
50.	ให้บริการข้อมูลสารสนเทศกับฝ่ายบริการ.....	...	...	...	...	...
51.	รณรงค์ให้เด็กทุกคนในพื้นที่ได้รับการศึกษา.....	...	...	...	...	...
52.	ประสานกับสหวิทยาเขตในการแบ่งเขตพื้นที่การรับนักเรียน.....	...	...	...	...	...

ภาคผนวก ข
รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

รายชื่อโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่ม 1

1. โรงเรียนเศรษฐเสถียร
2. โรงเรียนวัดน้อยนพคุณ
3. โรงเรียนวัดสังเวช
4. โรงเรียนสุวรรณสุทธารามวิทยา
5. โรงเรียนวัดมกุฏกษัตริย์
6. โรงเรียนโยธินบูรณะ
7. โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
8. โรงเรียนราชบพิธ
9. โรงเรียนราชวินิต มัธยม
10. โรงเรียนวัดราชาธิวาส
11. โรงเรียนเบญจมราชลี้ย
12. โรงเรียนศิลาจารพิพัฒน์

กลุ่ม 2

13. โรงเรียนวัดสระเกศ
14. โรงเรียนโสตศึกษาทุ่งมหาเมฆ
15. โรงเรียนมักกะสันพิทยา
16. โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย
17. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา
18. โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม
19. โรงเรียนนนทรีวิทยา
20. โรงเรียนเทพศิรินทร์
21. โรงเรียนยานนาวาวิทยาคม
22. โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย
23. โรงเรียนสายปัญญา
24. โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย
25. โรงเรียนเจ้าพระยาวิทยาคม
26. โรงเรียนพุทธจักรวิทยา

กลุ่ม 3

27. โรงเรียนสตรีวิทยา 2
28. โรงเรียนราชวินิตบางเขน
29. โรงเรียนดอนเมืองจตุรจินดา
30. โรงเรียนหอวัง
31. โรงเรียนสารวิทยา
32. โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย
33. โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง
34. โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม
35. โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางเขน
36. โรงเรียนสีกัน (วัฒนานครอุปถัมภ์)

กลุ่ม 4

37. โรงเรียนสายน้ำผึ้ง
38. โรงเรียนราชดำริ
39. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ
40. โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต
41. โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี
42. โรงเรียนศรีพฤฒา
43. โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย
44. โรงเรียนปทุมคงคา
45. โรงเรียนกุนนทีรุทธารามวิทยาคม
46. โรงเรียนสิริรัตนธร
47. โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง
48. โรงเรียนประชากรราษฎร์อุปถัมภ์
49. โรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ

กลุ่ม 5

50. โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์เสนีย์) 4
51. โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์เสนีย์)
52. โรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก
53. โรงเรียนเศรษฐบุตรบำเพ็ญ
54. โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์เสนีย์) 2
55. โรงเรียนบางกะปิ
56. โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ บดินทรเดชา
57. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า
58. โรงเรียนเทพศิรินทร์ร่วมเกล้า
59. โรงเรียนบางกะปิสุขุมวิทพันธุ์อุปถัมภ์

กลุ่ม 6

60. โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง
61. โรงเรียนสุวรรณพลับพลาพิทยาคม
62. โรงเรียนทวีวัฒนา
63. โรงเรียนมหารณพาราม
64. โรงเรียนสวนอนันต์
65. โรงเรียนวัดน้อยใน
66. โรงเรียนวัดบวรมงคล
67. โรงเรียนวัดปากน้ำวิทยาคม
68. โรงเรียนทวิธาภิเศก
69. โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา
พุทธมณฑล
70. โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม
71. โรงเรียนชิโนรสวิทยาลัย
72. โรงเรียนวิมุตยารามพิทยากร
73. โรงเรียนสตรีวัดระฆัง
74. โรงเรียนโพธิสารพิทยากร

กลุ่ม 7

75. โรงเรียนพิทยาลงกรณ์พิทยาคม
76. โรงเรียนทวิธาภิเศก 2
77. โรงเรียนมัธยมวัดดาวคอง
78. โรงเรียนบางปะกอกวิทยาคม
79. โรงเรียนศึกษานารีวิทยา
80. โรงเรียนวัดอินทาราม
81. โรงเรียนพุทธบูชา
82. โรงเรียนธนบุรีวรเทพีพลารักษ์
83. โรงเรียนวัดราชโอรส
84. โรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวน
อุปถัมภ์"

กลุ่ม 8

85. โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม
86. โรงเรียนฤทธิณรงค์รอน
87. โรงเรียนนวลนรดิศวิทยาคม
รัชมังคลาภิเษก
88. โรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม
89. โรงเรียนสตรีวัดอัปสรสวรรค์
90. โรงเรียนราชวินิตบางแคปานขำ
91. โรงเรียนวัดรางบัว
92. โรงเรียนจันทร์ประดิษฐารามวิทยาคม
93. โรงเรียนปัญญาวรคุณ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวสอางค์ จงสวัสดิ์พัฒนา
วันเดือนปีเกิด	14 กันยายน 2505
สถานที่เกิด	บางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	22 หมู่ 2 ตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี 11130
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 7 ว.
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	กลุ่มสารสนเทศ กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร 10300
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2523	ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดน้อยใน กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2525	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนตั้งตรงจิตรพณิชยการ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2527	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนเทคนิควิมล พณิชยการ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2530	บริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการทั่วไป) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จังหวัดนนทบุรี
พ.ศ. 2546	การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร